

Uresničite želje

PREDPRAZNIČNA

PONUDBA

POSOJIL

Gorenjska Banka

Banka s poslabom

NIKO KAVČIČ, eden redkih Slovencev z dvema spomenicama, in človek, ki je organiziral izdajo Spominov Staneta Kavčiča

Za menoj je preveč bogate zgodovine, da bi se ukvarjal s čenčami

STRAN 3

GORENJSKI GLAS

Leto XLIX - ISSN 0352 - 6666 - št. 103 - CENA 130 SIT

Kranj, torek, 31. decembra 1996

Za konec (in preden spet začnemo): par besed o tem, "kar je, kar b'lo je in kar bo"

"Silvestrovo. Po mestih se je zadnja leta razpasla navada, da obhajajo zadnji dan leta več ali manj hrupno. So ljudje, ki si Silvestrove noči drugače skoro misliti ne morejo nego v gostilni, kavarni ali na kakem drugem zabavišču. Popolnoma nasprotno ravna v tem oziru naš Gorenjec, kajti na dan, ko zatone v večnost tekoče leto, vse bolj kot drugekrati razmišlja o minljivosti vsega, kar živi pod božjim solncem. Zlasti prevladuje tiha, a tembolj globoka otožnost v oni hiši, kjer je med letom neizprosna smrt pobrala kakega družinskega člana. 'Bog ve', se vprašujejo med seboj, 'katerega izmed nas bo na novo zmanjkalo v prihodnjem letu.' Zvečer molijo pri skupni molitvi nekaj več očenašev, in sicer v zahvalo Bogu za sprejete dobrote minulega leta, obenem pa prosijo, da bi se jim srečno začelo in končalo nastopno leto."

Sam Bog ve, koliko je na Gorenjskem domačij, v katerih na novoletni sveti večer še prevladuje vzdušje, kakršno je opisano v navedenem odstavku. Ta je iz drobne in prijazne knjižice, ki jo je spisala Manica Komanova (1880-1961), doma iz Vižmarij, in je izšla 1928 pod naslovom Na Gorenščem je fletno. Že tedaj se je, kot beremo, širila razvada, da se novo leto "obhaja" vse bolj hrupno. V zadnjih desetletjih je ta način postal "standard", brez večerne kanonade nekateri še praznovati več ne morejo. Je to res edini način, ki jim ostaja, da zapolnijo praznino, katero tako očitno nosijo v sebi?

"Od kdaj pa ta moralizira!", bodo na gornje vprašanje odgovorili z novim vprašanjem. "Spomni naj se raje, kako čudno (blago rečeno) je bilo njegovo pisanje ob obisku svetega očeta iz Rima, in naj ne pridiga o svetosti novoletnega večera..." Ne, ne, moraliziral pa res ne bi. Naj se veseli vsak po svoje, kakor se kdo more, le druge naj pri tem spoštuje, tiste, ki prihod novega pričakujejo na drugačen, bolj miren način. V upanju, da bo letošnje silvestrovo veselo in hkrati manj hrupno od minulih, skušajmo v teh nekaj vrsticah ravnati tako kot nekdanji Gorenjci; razmislimo nekoliko o tistem, kar mineva in onem, ki prihaja.

Vse je minljivo, a pozabljeno ni. O tem priča Gorenjska 96/97, almanah, ki ga je tudi to pot izdal naš časopis. V njem je popisano vse, kar se je zgodilo v minulem letu, in je vredno takega ali drugačenga spomina, v dobrem in v slabem. Zato mi vsega tega tu ni treba naštevati. Naj si vsak sam izbere, kaj je bilo po njegovem najboljšje ali kar "odlično". Eden bo na najvišje mesto v svoji izbiri postavil dejstvo, da je papež Janez Pavel II., ko je prišel k nam na obisk, najprej stopil prav na gorenjska tla in se nato napolnil naravnost k brezjanski Mariji. Drugače bo presenetilo, koliko je na Gorenjskem, ki jo v (nekdanj pretežno gorenjski) Ljubljani nekateri obravnavajo kot gospodarsko pogorišče, "odličnih", novih in starih podjetij. Tretji bo navdušen nad vrhunskimi dosežki gorenjskih športnikov in kulturni-

kov. Gradijo se nove šole. Marsikdo se bo začudil, koliko se je čez leto naredilo v naših občinah, posebno na področju t. i. lokalne infrastrukture. Ne nazadnje se bo morda našel celo kdo, ki se bo navduševal nad "dosežki" naših politikov...

Imen ne navajam, ker bi gotovo koga pozabil. Sicer pa so, kot rečeno, vsi v našem almanahu. Tam je tudi marsikaj takega, kar je "naj, naj" v slabem. Tu ne mislimo samo na nekdanj ponosna podjetja, ki so danes v obupnih težavah. Tudi politični špetirji, s kranjskimi na čelu, nas pravzaprav ne žalostijo, saj so del politike; še zmeraj je boljše, da se kregamo kot da bi se streljali. Tisto, kar resnično vznemirja in žalosti, je očitno razširjanje vedno večje odtujenosti med ljudmi ter vidno poglobljanje socialnih razlik in krivic, posebno tistih, katerim smo priča v zaposlovanju, zdravstvu, možnosti šolanja, stanovanjski politiki... Kdor ima in lahko plača, dobi, kdor nima, naj čaka. Bog mu pomagaj!

"Novo leto. Kdor pride ta dan prvi od maše, bo vse leto najprirednejši pri delu. Sploh naš Gorenjec zelo uvaža dan Novega leta. Ako se mu ta dan pripeti kaka nezgoda, postane takoj slabe volje, ker je mnenja, da ga bodo celo leto zasledovale take in podobne neprilike. Nasprotno pa, če mu poteče dan srečno, je vesel in dobre volje, ker si je v svesti, da mu bo poteklo v sreči in zadovoljstvu celo leto. Istotako je z vremenom. Če na Novega leta dan zelo sneži ali dežuje, se ozre naš očanec proti nebu in vzdihne: Nič dobrega ne pomeni to, vreme nam bo nagajalo celo leto." (M. Komanova)

In že smo v novem letu 1997. Eni so šli k maši, drugi so še v posteljah. Bog jim požegnaj to in ono. Kaj pa obeti? Si lahko od leta, ki nastopa, obetamo kaj dobrega? Seveda si, saj to je najmanj, kar sploh lahko. Si obetamo, namreč. Če hočemo, da bo res kaj boljšega, bomo morali pa zato tudi kaj storiti. Praznujmo tedaj, zdaj, ko je čas za to, potem pa veselo na delo. Srečno! • Miha Naglič

InterEuropa

bitra dostava od vrat 24 do vrat

domačega in carinskega blaga po Sloveniji

sprejemamo tovore neomejene teže

vedno točni - zanesljivi - konkurenčni

Brnik, tel.: 064/262-800; Jesenice, tel.: 064/861-070; Kranj, tel.: 064/221-822

Spticami si delimo nebo

Poslovna enota Kranj
Koroška 27, 4000 Kranj
(Bežkova vila)

telefon 064 360 800

telefax 064 360 810

mobitel
SLOVENSKI OPERATOR NMT & GSM
http://www.mobitel.si

Srečno '97

Dr. Božidar Fajdiga -
legenda starega Kranja

STRAN 10

GOSTIŠČE TAVERNA
BAKHUS
Zerjavka 12, Kranj

OBIŠČITE NAS!
NUDIMO KOSILA
POSLOVNA POROČNA, DRUŽINSKA
tel.: 064/191-068
del. čas od 12h do 01h

S TEM KUPONOM IMATE V
MESECU JANUAR + FEBRUAR
10% POPUSTA

RAK d.o.o.
Cankarjeva 8, 4000 Kranj
vam ponuja računalnike
in tiskalnike po ugodnih cenah
K5 - 100 PCI že od 120.607,00 SIT
Pentium 100 MHz od 135.475,00 SIT
Možnost nakupa na 6 čekov
ali na kredit!
Tel.: 064/221-040, Fax: 223-792

ATM
ELEKTRONIK d.o.o.

4280 KRANJSKA GORA,
SAVSKO NASELJE 33
tel./fax: 064/881-910, 881-484
UGODNE CENE OGLAŠEVANJA NA
VIDEOSTRANIH IN MED PROGRAMOM

OPUS

Računalniški engineering d.o.o.
Zavod za računalniško izobraževanje
Jaka Hlatiče 13, 4000 Kranj, SLOVENIJA
Tel.: 064/331 441, ISDN: 064/350 200, Fax: 064/325 978
Microsoft HOT LINE: 064 331 020, MS.POMOC&EUNET.SI

SREČNO 1997!

DL RAČUNALNIKI PROGRAMI DL
Digital Logic KRANJ - Labore, Ljubljanska c. 21, tel. 22 33 73 Digital Logic

GORENJSKI GLAS
MALI OGLASI (064) 223-444

Praznovali smo dan samostojnosti

Ponosa na svojo državo nam manjka

Iz govora predsednika državnega zbora dr. Janeza Podobnika na proslavi ob dnevu samostojnosti v Cankarjevem domu.

- Dan samostojnosti je tisti državni praznik, ki v svojem sporočilu govori o ljubezni do domovine. Patriotizem ne pomeni nestrpnosti. Nasprotno, v vseh zrelih državah izražanje spoštovanja in ljubezni do domovine in njenih simbolov pomeni zelo pomemben temelj skupnosti.

- Naša generacija danes stoji pred novimi izzivi. Navezava na evropski program in svetovno demokratično skupnost, ki je bila jasno definirana že v majniški deklaraciji in se je kasneje udejanila skozi program prve demokratične vlade in kasnejših vlad, je zahtevna naloga. Uresničimo jo lahko samo s ponovnim povezovanjem vseh slovenskih zmožnosti in hotenj - tako kot pred šestimi leti ob plebiscitu.

- Sedaj, ko imamo lastno, suvereno državo, stojimo pred odgovorno nalogo, da jasno zgradimo svojo nacionalno vizijo in v njej zaščitimo bistvene značilnosti naše istovetnosti. Elementi slovenske identitete, ki jo želimo ohranjati tudi za naslednje rodove, so podobni evropskim izkušnjam - osrednjo vlogo ima slovenski jezik, literatura in kultura v najširšem smislu ter navade in tradicije naše skupnosti, ki jih želimo ohranjati. In tega se ne meri v tolarjih, markah ali dolarjih. Imajo vrednost, kakršno jim bomo postavili sami.

- Posebno mesto pripada tudi državljanjski in znotraj nje domovinski vzgoji, ki izhaja iz določenega vrednostnega sistema. Za civilizacijski in kulturni krog, ki mu pripada Slovenija, se vrednostni sistem inspirira v krščanstvu in evropskosti.

- Nekdo je dejal, da je svoboda kot seme, iz katerega lahko zraste plevel ali čudovita roža. Slovenija slovi kot zelo lepa dežela in zato verjamem, da jo bomo z vso ljubeznijo, modrostjo in odgovornostjo znali in zmogli ohranjati tudi za naslednje rodove. Tudi zato je zelo pomembno, da zagotovimo enakomeren razvoj celotne Slovenije in si prizadevamo za izenačitev kvalitete življenja ljudi, kjerkoli živijo: tako na podeželju, v večjih urbanih središčih kot v velikih mestih.

Za konec leta bomo dobili kandidata za mandatarja

Predsednik se bo odločil danes

Vsaj za javnost v razmerju moči v državnem zboru ni nič novega: nihče naj ne bi imel večine, vsaka stran pa trdi, da jo ima zagotovljeno.

Ljubljana, 30. decembra - Predsednik države Milan Kučan bo danes popoldne, tako so sporočili iz njegovega urada, sporočil ime kandidata za mandatarja za predsednika vlade. Predlog pa bo v državnem zboru do 3. januarja, ko preteče rok za predlaganje mandatarja. Danes se bo predsednik države ponovno pogovarjal z vodji poslanskih skupin strank, ki so zastopane v državnem zboru, nato pa s kandidatom za mandatarja.

V pogovorih, ki jih je imel predsednik pred božičnimi prazniki in danes, kaj bistveno novega ni bilo. Vse poslanske skupine so, povedale, za koga bodo glasovale, edino Slovenska nacionalna stranka še ni rekla zadnje besede, in prav glasovi manjših strank bodo tokrat odločilni. Kaj lahko se zgodi, da v prvem krogu kandidat za mandatarja ne bo utegne dobiti pri drugem glasovanju, ko

bodo kandidate, razen predsednika države, lahko predlagale tudi skupine poslancev.

Veliko je tudi ugibanj, kako disciplinirano bodo poslanci glasovali. Pri glasovanju o predsedniku državnega zbora sta resnično nastala dva bloka in disciplina je bila na visoki ravni. Posebno stranke slovenske pomladi so uvedle nad glasovanjem poslancev strogi nadzor. Ta naj bi se pri glasovanju o mandatarju ponovil. Skoraj zanesljivo pa je mogoče trditi, da bomo mandatarja dobili, če ne v prvem, pa v drugem krogu, saj verjetno večini poslancev ni do tega, da bi na predčasni volitvah ponovno preverjali svojo priljubljenost, saj bi se lahko volivci tokrat odločali drugače in bi bil za marsikoga poslanski sedež zgubljen.

V Sloveniji smo imeli v šestih letih parlamentarne demokracije kar nekaj mandatarjev oziroma kandidatov zanje.

Prvi mandatar in prvi predsednik vlade je bil Lojze Peterle. Tega so dvakrat neuspešno rušili. Najprej s sedanjim direktorjem Nove Ljubljanske banke Markom Voljčcem, nato pa s sedanjim poslancem Igorjem Bavčarjem. Nato je prišel dr. Janez Drnovšek in uspel ter bil leta 1992 ponovno izvoljen za mandatarja oziroma predsednika vlade. Posebno zadnje leto vladanja je bilo nekaj poskusov omajati vlado in jo zamenjati, vendar vsi predlogi, tudi zadnji, glede tako imenovane tehnične vlade, ni bil deležen velikega odziva. Vlada dr. Janeza Drnovškega je kljub odhodu Socialdemokratov in nato Združene liste iz vlade ter ob stalnem mencanju krščanskih demokratov zdržala mandat.

Tokrat bo za kandidata za mandatarja, katerikoli že bo, veliko težje, saj večinsko trdnješe vladne koalicije še ni. Počakajmo do januarja. • J.Košnjek

• Politiki, tokrat malo drugače

Na zdravje, pa srečno

Fotografije so bile večinoma posnete na novoletnih srečanjih in v tiskovnem središču Cankarjevega doma po volilnem referendumu.

Stvari so očitno resne. Drnovškova predstavnica za stike z javnostjo Mojca Osolnik, premier dr. Janez Drnovšek in državni sekretar v zunanjem ministristvu Ivo Vajgl.

Predsednik med novinarji. Od leve proti desni Mile Vreg, Juri Gustinčič, Slavko Fras in Joco Znidaršič.

Bila sta zunanja ministra: dr. Dimitrij Rupel in Lojze Peterle

"Dva obveščevalca" in minister. Od leve vodja vladnega urada za informiranje Borut Šuklje, vodja tiskovnega urada Slovenske škofovske konference dr. Janez Gril in minister za kulturo dr. Janez Dular.

Predsednik in njegova tiskovna predstavnica: Janez Janša in Nika Dolinar. (levo)

Častni možje slovenske politike, ki jim je bila domovina veliko več od osebne slave: Ciril Zlobec, dr. Dušan Plut, Ivan Oman in dr. Matjaž Kmecl. Ob podelitvi državnih tekmovanj jim čestita dr. Ivan Kristan. (desno)

Izbor pripravila Jože Košnjek in Gorazd Šinik.

GORENJSKI GLAS

Nagrada trimesečna naročnina + posebno praktično darilo namenjamo vsaki naročnici oziroma naročniku Gorenjskega glasa, ki pridobi novega naročnika - v akciji, ki traja celo leto, do 31. decembra 1997, se upošteva, da nov redni naročnik doslej še ni bil naročen na Gorenjski glas oziroma je nenaročnik dlje kot pol leta - obenem pa dosednji naročnik s sodelovanjem v akciji "Naročniki pridobivamo nove naročnike" podaljšuje naročniško razmerje za vsaj 12 mesecev.

NAROČAM GORENJSKI GLAS

za najmanj eno leto

Ime in priimek:

Naslov:

Podpis:

Če naročila po izteku enoletnega obdobja pisno ne odpovem, se naročniško razmerje podaljša za nedoločen čas

Novoga naročnika sem pridobil(a):

moj naslov:

moja evidenčna naročniška številka je

Nagrado za novega naročnika uveljavljam (prosimo, izberite si nagrado - ki vam pripada poleg posebnega praktičnega darila - in ustrezno obkrožite!):

pri naročnini za _____ trimesečje 1997 oziroma za _____ trimesečje 1998.

- s prijavo za enega od Glasovih izletov, za katerega ne plačam prispevka k stroškom.

GORENJSKI GLAS

Ustanovitelj in izdajatelj:

Časopisno podjetje GORENJSKI GLAS

KRANJ

Uredniška politika: neodvisni nestranski politično-informativni poltednik s poudarkom na dogajanjih na Gorenjskem / Predsednik časopisnega sveta: Ivan Bizjak / Direktor: Marko Valjavec / Odgovorna urednica: Leopoldina Bogataj / Novinarji in uredniki: Helena Jelovčan, Jože Košnjek, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Vilma Stanovnik, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl-Zlebir, Andrej Zalar, Stefan Žargi / Lektoriranje: Marjeta Vozlič / Fotografija: Gorazd Šinik / Priprava za tisk: Media Art, Kranj / Tisk: DELO - TCR, Tisk časopisov in revij, d.d., Ljubljana / Uredništvo, naročnine, oglasno trženje: Zoisova 1, Kranj, telefon: 064/223-111, telefax: 064/222-917 / Mali oglasi: telefon: 064/223-444 - sprejemamo neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzivniku; uradne ure: vsak dan od 7. do 15. ure / Časopis izhaja ob torkih in petkih. Naročnina: trimesečni obračun - individualni naročniki imajo 20 odstotkov popusta. Za tujino: letna naročnina 140 DEM. Oglasne storitve: po ceniku. Prometni davek po stopnji 5 odstotkov v ceni časopisa (mnenje RMI 23/27-92), CENA IZVODA: 130 SIT

NIKO KAVČIČ, eden redkih Slovencev z dvema spominskima znakoma, spomenico 41 iz znakom 91, in človek, ki je organiziral izdajo Spominov Staneta Kavčiča

Za menoj je preveč bogate zgodovine, da bi se ukvarjal s čenčami

"Nikoli se nisem razglašal za političnega mentorja Janeza Janše. Nekako samodejno je tako izpadlo. Pri organiziranju izdaje in izdaji Dnevnika Staneta Kavčiča sebe že zaradi svojega značaja nisem hotel izpostavljati, ampak sem želel, da se ta dva mladeniča, Igor Bavčar in Janez Janša, sama uveljavita. Tak je bil naš dogovor, moj program pa je bil dolgoročnejši kot samo Kavčičev dnevnik." Tako je povedal človek, za katerega se piše in govori, da se niti ena pomembnejša gospodarska in politična zadeva v Sloveniji ne zgodi brez njega, da je nekakšna siva eminenca vsega, da je človek, ki ima glavno vlogo v politični usmeritvi, ki jo posebej Milan Kučan oziroma njegov "klan". Ime tega osemdesetletnika (rojen je bil leta 1915 v Škofji Loki) je omenjeno v skoraj vseh sodobnih knjigah o slovenski politični zgodovini, pa tudi na disketi Hobotnica.

Sedaj se je ta "skrivnostni" človek, ki svojih pomembnih dejanj za slovensko samostojnost ni nikoli obešal na veliki zvon, oglašil sam. Napisal je knjigo Pot v osamosvojitve.

Vaša rodbina je iz Škofje Loke. Odkod njena opredelitev za partizane, za Osvobodilno fronto, za uporništvu?

"Naša družina je imela deset članov. Mama je sicer rodila 11 otrok, vendar so trije umrli. Z očetom sta se poročila leta 1900, po 15 letih zakona pa je bilo rojenih že 7 otrok. Prebijali smo se skozi težke čase. Mama je bila zelo prodornega duha. V družini je vladala vrednota medsebojnega zaupanja in pomoči. Prebrodili smo vse težave in se zgodaj opredelili za napredno liberalno smer. Po športni plati smo bili vezani na Sokol, bratje pa so se aktivno udeleževali v gasilstvu in obrtništvu. Oče je bil klepar in znan kot dober strokovnjak. Dva brata sta se izučila njegove stroke, drugi pa smo šli v šole in razne poklice. Politično smo ostali zagovorniki tiste sokolske struje, ki je dominirala v uporu."

Kaj ste vi po izobrazbi?

"Pred vojno sem končal državno trgovsko akademijo in se leta 1937 zaposlil v Ljubljani, pri eni od takratnih eminentnih bank, in nadaljeval kariero v bančni stroki do odhoda v partizane."

V partizane ste šli leta 1941.

"Ceprav sem bil v Ljubljani, sem bil vezan na družino in njene odločitve. Kot aktivist sem bil zelo angažiran. V partizane sem odšel februarja leta 1942, ko so bili moji bratje že v bojnih enotah. Bili so med tistimi škofjeloškimi aktivisti, ki so odšli v partizane decembra leta 1941. Pred tem sta dva moja brata, France in Jože, med napadom patrolje Cankarjevega bataljona na sodišče v Škofji Loki uspela pobežniti. Akcijo so organizirali v štabu bataljona. Dva partizana sta predstavljala nemška vojaka, tretji pa tihotapca. Priložnost sta izkoristila samo France in Jože in pobežniti, drugi zaporniki pa ne."

V partizanih ste bili predvsem vosovec?

"Ne. V Polhograjskih Dolomitih sem se pridružil Škofjeloški četni. Nad 7 mesecev sem bil borec. Potem pa sva se v Poljanski četni našla dva enakomisleča človeka z naprednim razmišljanjem, da bi kazalo začeti z informativno dejavnostjo. Začeli smo skromno. Komandir Janez Pohleven in komisar Bogo Flander oziroma Kljusov Joža sta bila razumevajoča. Prišli smo do radia, do organiziranja bataljonske tehnike, ki je kasneje prerasla v tehni-

ko Pokrajinskega komiteja."

Kako da o sebi niste nikdar govorili, niste dajali intervjujev, se niste trkali po prstih, kot so počeli nekateri. Niste smeli? Se vam ni zdelo vredno?

"To se mi zdi normalno. Ne vem, zakaj bi moral svoje delo ovekovečevati. Nimam teh lastnosti. Nikoli nisem gojil ambicij, da bi katerokoli svojo dejavnost populariziral in iskal zase nov kapital, popularnost. Takšno ravnanje zame ni znak skrivnostnosti. Moj značaj je tak. Jaz sem bil vedno vesel, če so ljudje okrog mene delali intenzivno in bili dobri mobilizatorji."

Kavčič je bil nevaren vrhovom

Imajo vas za skrivnostnega usmerjevalca slovenskih političnih in gospodarskih gibanj, za človeka, ki obvladuje še posebej bančništvo in finance. Ste res taka "siva eminenca, človek iz ozadja"?

"Jaz se tega nisem nikdar zavedal in tudi nikdar nisem tako razmišljal. Mogoče so dobili sodelavci tak vtis in sedaj, zaradi nekih svojih tendenc in okoliščin, prodajajo te vtise za resnico. Samemu sebi mi ni jasno, odkod tako prepričanje. Res je, da sem po vojni opravljal pomembne naloge. V glavnem sem se povezoval z Borisom Kraigherjem. To je bila pravzaprav moja osnovna povezava pri profesionalnem delu. Drugih zvez nisem iskal oziroma jih tudi nisem potreboval. Zaradi tega nisem nikoli zganjal cirkusov ali širil samohvalo. Sem predvsem operativec in to že od leta 1941 dalje, ko smo začeli upor. Znam pa včasih tudi kaj naprej videti."

Tudi v slovenski Udbi ste imeli pomembno dolžnost. Na noge ste, takoj po vojni, postavili njen gospodarski del. Imeli ste veliko informacij, zato pa, verjetno, tudi veliko moč?

"Takrat je bila Udba kot nova formacija v zahtevnem položaju. V državi so bile težke materialne razmere. Bili smo pred obnovo. Na državo je silovito pritiskal vzhodni blok in jo blokiral na vseh straneh. Slovenija tudi od federacije ni imela kaj pričakovati. Našo razvojno pot smo zato morali postaviti čim bolj na lastne noge. Jaz sem dobil za uredništev teh nalog polno zaupanje in našli smo nekatere rešitve. Okrog naše soseščine je bilo takrat še razdejanje, bodisi v Nemčiji, Italiji ali Avstriji. Pisalo se je leto 1948 in vse smo morali na novo postaviti na noge. Problemi niso bili samo na meji. Problemi so bili tudi doma. Uvajali smo povsem novo socialistično ustavno ureditev.

Niko Kavčič med pogovorom v uredništvu Gorenjskega glasa

Problemi so se pojavili, ko je bilo treba z novim premoženjem gospodariti. Če smo bili prej najemniki tega premoženja, smo bili sedaj lastniki. Potrebovali smo domače in tuje finančne vire. Nič svojega nismo imeli, ne avtomobilske industrije, ne proizvodnje telefonije in drugih sredstev. Za vse to je bilo treba najti vire."

Zaupali so vam vodenje osrednje slovenske banke. To je bila vaša stroka, obenem pa delo, kjer ste prišli navzkriž z oblastjo, spoznali pa Staneta Kavčiča.

"Vedeti morate, da meni osebno koncept socialističnega gospodarjenja, s kolektivizmom in dirigiranim gospodarstvom, ni bil pri srcu in ga v mojih razmišljanjih in potezah ni bilo. Bil je sicer postavljen, vendar sem ga jaz skušal uredništevati z moje tržne, liberalne pozicije. Šel sem tako daleč, da sem lahko še obstajal. Nerač sem začel s pozicije, ki je bila uradno zapisana, ampak sem začel z moje pozicije do neke meje, ki je bila še sprejemljiva. Ta meja pa je bila stalno zelo kritična."

Leta 1972 sta jo s Stanetom Kavčičem prestopila in zato odšla?

"Da. Do takrat sem to mejo zdržal. Tisti, ki smo šli preko nje, nismo bili več sposobni uveljavljati dirigirano linijo."

Kakšen človek je bil Stane Kavčič? Kdo se ga je najbolj bal?

"Kot človek in osebnost je bil nekaj posebnega. Izobrazbe ni dobil v šoli, ampak v življenjskih izkušnjah. Bil je človek, ki je zelo hitro dojel politično tehnologijo, ki je bil sposoben hitre politične analize, ki je hitro reagiral na pojave in se do njih tudi

opredelil. Absolutno je bil usmerjen k demokratičnim formulam in demokratičnim odnosom. Bil je človek, prepričan, da predvsem svoboda spodbuja človeka k napredku, k ustvarjanju. Na teh izhodiščih je oblikoval svoj družbeni in filozofski pogled, ki ga je uresničeval v praksi. Ko je postal predsednik izvršnega sveta Slovenije, je tako razumeval razne projekte in s tega vidika spodbujal proces bolj dinamičnega razvoja. Zaradi tega je bilo navzkrižje z ustaljenimi ideološkimi principi vedno ostrejši in moralo je priti do spopada."

Kje je imel Kavčič hušje nasprotnike: v Ljubljani ali Beogradu?

"Te stvari je treba globlje dojemati. Slovenci smo imeli v Jugoslaviji neko izjemno možnost, da je Slovenija preko Kardelja postavljala ideološko platformo države. Kardelj je bil eden: bil je edini, ki ga je takratna jugoslovanska oligarhija sprejela in uveljavila njegovo ideološko avtoriteto. Tito pa mu je dovolil usmerjati nove ideološke rešitve. To je povzročilo vsem tistim, ki so v Sloveniji mislili drugače, veliko zamero. Nasprotnikov Staneta Kavčiča ni bilo v srednjih slojih. Njegova relacija je bila ideološka fronta z Edvardom Kardeljem. Kavčič pa je bil dvakrat nevaren: drugi zato, ker je izhajal iz proletarskih vrst, naprimer Kidrič in Boris Kraigher pa iz meščanskih. Stane Kavčič je bil odprt, sproščen, brez kompleksov. Zato je imel osebno največ težav."

Kaj so vam rekli, ko so vas odstranili z direktorskega mesta Ljubljanske banke?

"Rekli so mi, da lahko v banki doživiš svoja leta, potem pa nujno pride deformacija. Dali so me na listo tistih,

ki nismo razumeli nove politike in je uveljavljati v praksi."

Kdo je vam osebno sporočil to odločitev?

"To so bili tisti politični liderji, ki so bili takrat na oblasti. Osebno to niti ni važno."

Kako ste prenesli prisilno odstranitev? Vam je bilo osebno hudo?

"Čisto nič. Vedel sem, da stvari, ki jih uveljavljam, družbeno in politično takrat niso bile sprejemljive. Jaz sebe in moje prehojene poti nisem mogel izdati in sebe duhovno podložniško podrediti. Trdno sem bil prepričan, da imam prav in da se proces, ki ga je uvajala takratna oblast, ne bo uresničil. Po tej plati sem imel mirno vest. Druge stvari so bile mnogo bolj neprijetne."

Katere?

"Stvari, ki so bile povezane z varnostjo. Bili smo pod popolno kontrolo."

Shajanja na stezicah Rožnika

Vi imate največ zaslug, da je izšel Dnevnik Staneta Kavčiča?

"Tudi priprava in izdaja dnevnika ima zanimivo zgodovino. Jaz sem v svojem profesionalnem delu tesno sodeloval z Borisom Kraigherjem in Stanetom Kavčičem,

Nadaljevanje na 4. strani

GORENJSKA OD PETKA DO PONEDELJKA

AMZS

Iz tehnične službe AMZS smo dobili sporočilo, da so imeli kar 27 vlek poškodovanih vozil in nudili 20 pomoči na kraju nezgode. Vzrok za 47 intervencij je poledica in na nekaterih cestniških sneg.

GASILCI

Kranjski gasilci so odhiteli na Zg. Jezerko, od koder so dobili sporočilo, da gori hiša. Gasilci so ugotovili, da je lastnik hiše kuril odpadke v kleti pri odprti hiši. Zato se je iz hiše močno kadilo in so sosede domnevali, da gori. Odšli so tudi v Bistrico pri Trzinu, kjer se je zaradi dotrajanosti dimnika vnel lesen strop. Požar so ob pomoči tržičkih gasilcev pogasili. Odhiteli so tudi v Gorice, kjer je zaradi mraza zamrznila voda v vodovodu. Povedali so nam tudi, da je otroke gasilcev obiskal dedek Mraz ter jih otroci iz OŠ Predoslje razveselili z igrice. Dedek Mraz je otroke tudi obdaril. Jeseniški gasilci so tehnično intervenirali na Tavčarjevi ulici, kjer je odpadel omet; pogasili so požar na kontejnerju na Benedičičevi ulici. Dvakrat so opravili prevoz z reševalnim vozilom za Acroni, tehnično so intervenirali z dvizžno lestvijo v železarni. Črpali so vodo v železarni in imeli gasilsko stražo v gledališču Tone Čufar. Škofjeloški gasilci so odhiteli gasiti požar na kontejnerju pri transformatorski postaji na Plevni ter pogasili požar v sobi stanovaljske hiše na Godešiču. Vnela se je odeja na kmečki peči. Večje škode k sreči ni bilo.

NOVOROJENKI

Pred novim letom je na Gorenjskem ugledalo luč sveta 14 otročičkov. V kranjski porodnišnici se je rodilo 9 otrok, od tega 5 dečkov in 4 deklice. Mejni teži sta si bratsko razdelila. Najtežji je bil deček s 4.400 grami in najlažja deklica z 2.750 grami. V jeseniški porodnišnici pa se je rodilo 5 otrok. Na svet so prišli 4 dečki in le 1 deklica. Najtežji je bil deček s 3.800 grami in najlažja deklica z 2.910 grami.

URGENCA

Iz Splošne bolnišnice Jesenice smo dobili podatek, da so na kirurškem oddelku zdržali na zdravljenju 23 pacientov, na internem oddelku so sprejeli 21 pacientov in na ginekološko-porodniškem oddelku so zdržali na zdravljenju 3 pacientke.

TURIZEM

Letošnji sneg je razveselil mnoge smučarje. Na Voglu imajo do 35 cm snega. Obratujeta vlečnici Storež in Brunarica, enosedelčna Orlove glave, vlečnica Križ ter dvosedelčna. Turistični delavci v Bledu so nam povedali, da je jezero zamrznjeno, vendar še ni primerno za drsanje. Obratuje smučišče Straža. Smučišče na Kobli bo začelo te dni obratovati. V Bohinju imajo do 10 cm snega, namerili pa so -12 stopinj mraza. Jezero še ni zamrznjeno, drsališče pa obratuje pri Casinuju. Povedali so nam, da so vse proste kapacitete v hotelih in zasebnih sobah zasedene. Kljub temu je veliko povpraševanje po prostih kapacitetah, saj imajo v sosednji Hrvaški počitnice in bliža se tudi Svetovni pokal v alpskem smučanju. Na Krvavcu so namerili -14 stopinj, imajo do 40 cm snega in vse naprave na smučiščih obratujejo. Smuka je zelo ugodna. Na Zelenici imajo do 20 cm snega in so namerili -15 stopinj. Uradno smučišča še ne obratujejo.

POHIŠTVO, BELA TEHNIKA, ORTOPEDSKE VZMETNICE
KOCKA TEL.: 064/403-871
 TRGOVINA S POHIŠTVO, SPODNJA BESNICA 81

Nadaljevanje s 3. strani

Ko sva leta 1967 začela opravljati vsak svojo dolžnost, on kot predsednik izvršnega sveta, jaz pa v banki, sva imela dosti priložnosti uresničevati skupne ideje o razvojnem programu. Prav zanimivo je bilo, koliko skupnega jezika sva našla. Predvsem je bilo treba premoščati razne birokratske težave. Zveza s Stanetom je trajala do leta 1972, do znanih dogodkov, ko sva šla vsak na svoje in ko smo bili vsi, ki so nas takrat odstavili, blokirani. S Kavčičem nisva imela nobenih stikov. Ostajalo nama je zasebno življenje. Z leti pa se je marsikaj spremenilo, v družbi in v nas. Nekega trenutka sva se s Stanetom Kavčičem srečala. To srečanje je preraslo v verigo desetletnih srečanj. Midva sva to najino povezovanje zavarovala. Enkrat ali dvakrat na mesec sva se shajala. Nisva hotela delati težav tistim, ki bi bili lahko na najina srečanja še občutljivi. Redno sva se dobivala ilegalno zvečer, na stezicah Rožnika, na sprehodih, v trdi noči, pa naj je bil dež, sneg, mrz ali zvezdno nebo."

Ni nihče vohjal za vama? Čudno, da teh dveh nenavadnih sprehajalcev niso odkrili?

"Ne. Midva sva bila že zunaj središča pozornosti opazovanja, čeprav so bile vezi s svetom, tudi telefoni, še pod nadzorom. S Stanetom sva na sprehodih analizirala vse, kar se je dogajalo v Jugoslaviji. Šla sva od primera do primera. Stane je tudi preverjal določene stvari, ki jih je pisal v dnevnik. Iz najinih osebnih srečanj so zrasla družinska. Vladalo je vzdušje velikega zaupanja. Potem je Stane 27. marca leta 1987 umrl. Jaz sem bil v Pragi. Leteli smo domov in na pokopališču smo se poslovili od Staneta ter se ponovno našli z njegovo družino. Nastala je nova poveza, po Stanetovi smrti, ki se je izražala predvsem v skrbi za njegovo biografijo, v skrbi za njegov arhiv, v prizadevanjih za uresničitev njegovega testamenta, v katerem je tudi napisal, naj se nasledniki čimprej pobrigajo za objavo njegovih misli."

Bavčar, Janša in nova slovenska levica

Izdajo dnevnika ste speljali skupaj z Igorjem Bavčarjem in Janezom Janšo. Kje ste se našli?

"Dolgo sem razmišljal in našel ta dva človeka, ki jih sicer nisem poznal, sem pa slišal zanju in že prej kaj njunega prebral. Tako smo se dobili na prvem posvetovanju in medsebojno testirali vsak svojo svetovnonazorsko usmeritev. Izkazalo se je, da ni nobenih ovir za sodelovanje, da so naša razmišljanja na istem imenovalcu. Rodilo se je lepo, ustvarjalno, tako rekoč družinsko sodelovanje. Tovariša sta bila zelo večja elektronske obdelave besedil. Obvladovale smo celoten proces izdaje dnevnika. Stvar je bilo prvenstveno treba zavarovati in zagotoviti popolno diskrecijo. Uspešno nam je, čeprav je bilo treba najprej opraviti ogromno delo: prebrati arhiv Staneta Kavčiča v originalu. Arhiv je bil pisan na roko, Stanetova pisava pa je bila zelo komplicirana, neizpisana. Dela se je lotila moja žena. Tri mesece se je prebijala skozi 1600 strani dolg dnevnik, ki ga je Stane pisal 16 let. Vse je prepisala na pisalni stroj. Skupno sva nato preverjala originalnost, dnev-

no od 20 do 30 strani. Seveda tega ne bi zmogla, če jaz ne bi imel v Kranju posebnega prijatelja, Franca Omana - Ceta, direktorja Ibiya. V nekaj sobotah je prekopiral originale, v svoji režiji. Tako smo lahko dali originalni dokument nazaj v depo, kopije pa smo obdelovali naprej."

Prijateljstvo z Bavčarjem in še posebno z Janšo je trajalo naprej. Pišejo, da ste bili Janšev politični mentor, zaščitnik.

"Jaz tega nisem nikoli trdil. To je samodejno prišlo v javnost. Jaz se nikdar nisem hotel izpostavljati, postavljati ali hvaliti v javnosti. Hotel sem, da se ta dva mladeniča, Bavčar in Janša, s Kavčičevim dnevnikom sama uveljavita in da mene v tem procesu ni. Želel sem, da onadva od začetka do konca spjeljeta program, ki je bil dolgoročnejši kot samo Dnevnik Staneta Kavčiča."

Kakšen program?

"Delala naj bi na programu neke nove slovenske levice, nove, moderne socialne demokracije. Posebej z Janšo smo bili dogovorjeni, da obdelamo celoten Kavčičev arhiv, ki je shranjen v 13 ali 14 debelih zavojih in obsega obdobje med letoma 1945 in 1972. Mi smo hoteli z novo institucijo, ki smo jo imenovali Sklad Staneta Kavčiča, analitično obdelati tudi to obdobje, obenem pa začeti z uresničevanjem novega socialdemokratskega procesa v Sloveniji."

Do tega ni prišlo. Z Bavčarjem in Janšo ste se razšli. Zakaj?

"Naš projekt Sklada Staneta Kavčiča je bil resen. Janša ga je napisal in je objavljen v moji knjigi. Obravnava tudi materialno plat delovanja. Potem pa so se hitro začeli vršiti najrazličnejši dogodki. Tovariša Bavčar in Janša sta se začela udeleževati na drugih poročjih. Zaradi tega se še nismo razšli. Sodelovanje pa smo prekinili, ker smo se zavedali, da smo sredi novih problemov, ki so se pojavljali predvsem v državotvornem smislu."

Posebej Janša vas postavila na drugi breg. Ima vas za Kučanovega človeka, za enega glavnih v njegovem domnevem klanu, kot je zapisal Slivnik.

"Moja stran se ni spremenila. Jaz sem na moji strani in ne morem biti na drugi. Če je šel Janša po drugi poti, je treba poiskati razloge. Jaz nisem poznal njegovih družinskih problemov, ki jih imam za družinsko travmo. Tega ta človek ni nikoli povedal. Imel sem ga za

preizkušenega človeka, ki je šel skozi partijo, mladinsko organizacijo in so ga ljudje, ki so z njim delali, dobro ocenili. Njega in Bavčarja sem sprejemal tako, kot sta bila. Janša je bil zelo prodoren človek, delaven, discipliniran in zato sprejemljiv. Dolgo niti pomislil nisem, da bi bil lahko drugačen, da je v njemu kaj drugega, čeprav so se od časa do časa pokazala nekatera nihanja, ki pa jih nisem jemal tragično."

Ali ste Kučanov človek, njegov somišljenik?

"Ko sem v Demosu zaznal določene tendence, ki niso bile skladne z mojimi nazori evropskega antifašista, in so se pojavili ljudje, ki so metali v isti kof vse, kar je preteklost doživela in dala, sem spoznal, da je to nevarno. V Kučanu pa sem, kljub nekaterim mojim pomislekom, zaznal človeka, ki je trdno stal na pozicijah antifašizma in je združeval nekatere zelo pomembne elemente kontinuitete. To nam je bilo zelo potrebno. Mi ob osamosvojitvi nismo mogli reči: sedaj je nula, od tu naprej gremo. Če ima nekdo to mojo opredelitev za znak privrženosti Kučanu, potem to pomeni, da v njemu te stvari ne sedijo tako kot v meni in da ni dovolj kritičen in samokritičen."

Vedno na strani Slovenije

Ste prebrali, kaj so o vas napisali na zloglasni disketi Hobotnica?

"Nisem prebral. Doma na mizi se je znašel tisti del, ki govori o meni. Poslušajte vendar. Jaz imam za seboj zgodovino in se ne morem ukvarjati s takimi kampanjami in čenčami."

Ste užaljeni zaradi očitkov, da ste neki človek v ozadju, šef neke mafije, organizacije in podobno?

"Temu ne dejam nobene vrednosti in me ne prizadene. To je pač vizija določenih ljudi, ki znajo samo tako razmišljati. Jaz zaradi tega ne bom zgubljal časa in igral užaljenosti. V življenju sem že marsikaj doživel. Moj stil življenja je tak in ga ne morem spremeniti."

V življenju ste očitno vedno veliko tvegali, vendar vedno, tudi takrat, ko je bilo to posebej nevarno, v dobro Slovenije. Vaša osamosvojenost Slovenija se je torej rodila kmalu?

"Stalno sem tvegali, vendar je bilo tako treba delati. Okrog sebe sem imel mnogo ljudi med njimi tudi take za katere sem imel poseben izraz: mentalne lenobe. Jaz sem moral razmišljati. V petek sem odnesel domov polno aktovko papirjev in se

v ponedeljek vrnil z vizijo, programi. Doma, med prazniki, sem razmišljal, analiziral in koncipiral. To sem delal za Slovenijo. Že leta 1942 sem Matiji Krmelju zaradi kritičnih ocen sektašenja napisal, da bom znal tudi to premagati, ker sem šel v partizane, v zgodovinsko borbo za politično in socialno osamosvojitve Slovenije. Jaz sem ta besednjak uporabil v snegu pod Blegošem, v utesjenih razmerah in mnogo prej, preden so to napisali v Novi reviji. Zato so bile moje poteze, vedno in povsod, utemeljene v osebni zadolžitvi delati za materialno utrditve osvobodjenega slovenskega naroda. Vedeti morate, da smo bili težko bitko z Beogradom, ki je hotel odstraniti celotno slovensko vodstvo, tudi Kardelja, da je stalno potekala težka podtalna bitka dveh obveščevalnih služb in da so v Srbiji, pod firmo avstrijskega vojaškega atašaja, izdali knjigo, ki je Slovenijo obteževala obdcepitvenih teženj."

Je današnja Slovenija že takšna?

"Ta Slovenija še ni čisto takšna. Nima ustrezne strukture vladajočih ljudi. Na nekaterih mestih imamo neprofesionalne, nestrokovne ljudi, brez državotvornega smisla in sposobnosti usklajevanja. Nobenih razlogov ni, da ne bi bilo boljše, kot je."

Ste eden redkih Slovencev, ki imate dve spomenici: partizansko iz leta 1941 in slovensko iz leta 1991.

"Da. Imam spomenico iz leta 1941 in priznanje 1991, ki mi ga je leta 1992 podelil Janša. Vmes je petdeset let dolga pot ..."

O njej ste napisali knjigo Pot v osamosvojitve.

"Stalno so pritiskali name in želeli intervjuje, pa sem jih odklanjal. Pa sem si rekel: nekaj življenja je pa za memoj. Zakaj na bi napisal knjigo o moji rodbini, o starših, njihovih koreninah in otrocih, o našem delu. Da bodo naši otroci in vnuku vedeli, kakšne starše in stare starše so imeli. In napisal sem knjigo." **Jože Košnjek, foto G. Šinik**

Podeljena najvišja priznanja za prebivalce tržiške občine

Zasluzno delo posameznikov ni ostalo prezrto

Nagrajencem so izročili plakete občine Tržič, Kurnikova priznanja in priznanja Rdečega križa.

Tržič, 28. decembra - Tradicionalni novoletni koncert pihalnega orkestra Tržič so letos združili s podelitvijo različnih priznanj. Množičnost nagrad je potrdila, da v občini ne manjka uspešnih obrtnikov, perspektivnih športnikov, neumornih kulturnih ustvarjalcev in humanih krvodajalcev. Razen priznanj so si prislužili tudi prisrčen aplavz publike.

Letošnje plakete občine Tržič so dodelili za dejavnosti na treh področjih. Dr. Silvester Novak iz Loma je dobil plaketo za dolgoletno uspešno delo pri razvoju kulture in prosvetne dejavnosti v občini ter širšem prostoru, priznanje pa si je zaslužil tudi zaradi razvijanja in krepitev mednarodnega sodelovanja. V občini ni aktiven samo kot teolog in duhovni pomočnik v Lomu, ampak je utemeljil delovanje združenja prijateljev umetnosti Lumen. Njegovo dejavnost vodi in usklajuje že nekaj let, pri tem pa v partnerskem odnosu sodeluje z mnogimi dejavniki tržiške kulture. Njegova zasluga je tudi gostovanje zbora Cappella Mihail Ivanovič Glinka iz St. Petersburga v Tržiču in več drugih slovenskih krajih.

Namiznoteniški klub Križe si je občinski plaketo priboril za uspešno delo in razvoj te športne dejavnosti. Klub so ustanovili 1992. leta, nato pa so s sistematičnim delom vzgajali več kot 30 igralcev, ki nekaj pomenijo v slovenskem in mednarodnem merilu. Moška ekipa igra v

državni ligi, ženska ekipa nastopa v 2. državni ligi, druga moška ekipa pa je v 3. državni ligi. Več igralcev nastopa med 12 najboljšimi v Sloveniji, med kadeti pa sta tudi dva državna reprezentanta.

Tržiška obrtnika Jernej in Matej Kosmač že dolgo povezujeta obrtno delo z umetnostjo. Zamisli zaniščeta v starih predmetih, ki so jih ročno izdelovali naši dedi in pradedi. S številnimi predstavitvami na razstavah in drugih prireditvah sta posegla v sam vrh tržiške obrti. Samo letos sta se predstavila v Mariboru in Slovenj Gradcu, na ljubljanskem gradu, v Kašči v Pristavi pri Tržiču in domu Petra Uzarja v Bistrici. Sodelovala sta tudi na razstavi tržiške obrti ob Suštarski nedelji, v tujini pa sta predstavljala Slovenijo v Franciji.

Zveza kulturnih organizacij Tržič je letos nagradila vrsto kulturnih ustvarjalcev. Zlati plaketi sta dobila Mirko Majer za izredne ustvarjalne dosežke in publicistično delo ter Janez Šter za publicistično, kulturno-animacijsko in mentorsko delo. Srebrne plakete so si prislužili Marjita Maršič za projekt "Tržiške ta fletne" in literarne večere, Božidar Šinkovec za fotografsko razstavo Kilimanjaro, za projekt "Praznično leto Slovencev s pesmijo in plesom" pa Bojan Knific in Ljuba Nadišar. Zlate Kurnikove značke so si pripeli člani Kvinteta bratov Zupan, zlate, srebrne in bronaste pa člani Komornega zbora Peko. Srebrni znački sta dobila tudi Jernej in Matej Štefe za 10-letno delo v ljubiteljski kulturi in člani FS Karavanke Janez Hotko, Vanda Mušič, Robert Vidic, Tone Godnov, Igor Praprotnik in Janez Sušnik. Folklorna skupina je prejela tudi posebno Kurnikovo priznanje za 30-letno delo.

Območna organizacija Rdečega križa Tržič je podelila priznanja za krvodajalstvo. Mirko Pintarič je kri daroval 70-krat, Miroslav Čemažar 50-krat, nagradili pa so tudi 15 darovalcev za 25 odvzemov krvi. Priznanja so dobili tudi častni člani organizacije Ivanka Hvalica, Roza Pavlin-Kihler in Ivan Valjavec.

Stojan Saje

Kavčičeva knjiga že naprodaj

Naročila sprejemajo tudi na Založbi Dan, ki je knjigo izdala.

Knjiga Nika Kavčiča Pot v osamosvojitve je že naprodaj v vseh večjih slovenskih knjigarnah. Knjigo, ki je v bistvu opis življenja in dela škojfeloske družine Kavčič in njenih članov ter pripoved o vznemirljivih dogodkih, ki so jih doživljali njeni člani, je izdala Založba DAN, kjer sprejemajo tudi naročila. Naslov: Podjetje DAN, Ljubljana, Vojkova 78, telefon (061) 168-44-56 ali (061) 1682616.

Knjiga je nov prispevek k slovenski memoarski literaturi. Polpreteklo slovensko zgodovino pojasnjuje z nekoliko drugačnega zornega kota, predvsem pa o njej pripoveduje in jo dokumentira človek, ki jo je zelo aktivno doživljal in soustvarjal. Knjiga je zanimiva tudi za Gorenjce. Opisana so dogajanja z Gorenjske, posebno med narodnosvobidilnim bojem, kjer je avtor knjige imel pomembno vlogo.

ARK MAJA

SALON POHIŠTVA

KRANJ, PREDOSLJE 34 (KULTURNI DOM) TEL: 241-031

Odprto od 12. do 19. ure, sobota od 9. do 13. ure

SREČNO '97!

Pogovor z Brankom Grimsom, predsednikom sveta Mestne občine Kranj

Zadovoljen z delom mestnega sveta

Mislim, da naše delo ves čas poteka bistveno lepše in bolj tekoče kot v katerikoli primerljivi občini.

Kranj, 30. decembra - Ob koncu leta smo se o delu sveta Mestne občine Kranj, o uspehih in težavah pogovarjali s predsednikom sveta Brankom Grimsom. Ob ljublja, da se bo mestni svet potrudil, da bo že v prihodnjem letu med na novo začetimi projekti tudi projekt nove koncertne dvorane.

Katere projekte Mestne občine Kranj lahko ob koncu leta ocenjujete kot najuspešnejše?

"Največja pridobitev za mestno občino Kranj je zagotovo odprtje novega gasilskega doma. Gasilstvo ima v Kranju dolgoletno tradicijo, zato je prav, da smo na tem področju v Sloveniji prvi. Poleg tega je velik uspeh tudi otvoritev nove športne dvorane v Šolskem centru Iskra, drugače pa se med uspehe lahko šteje še začetek sanacije nekaterih najbolj obnovitvenih cest - v prvi vrsti Jezerske, pa Škofjeloške ceste. Trenutno je še v teku faza pridobivanja zemljišč, s čimer smo se precej ukvarjali tudi na mestnem svetu. Ti projekti zaenkrat potekajo uspešno, tako da pričakujem, da bodo uresničeni že v naslednjem letu. Prav tako pričakujem, da bo uresničena obnova in širitev glasbene šole ter širitev dejavnosti doma upokojencev."

Lahko kot uspešno ocenjujete tudi formalni, proceduralni del funkcioniranja občine in sveta znotraj nje?

"Prvo leto po nastanku novih občin je bilo seveda, ko se je mestna občina Kranj konstituirala, ko smo sprejeli statut ter druge temeljne akte za delo občine in potem konec leta tudi proračun

za leto šestindeset. Letos tako pomembnih aktov ni bilo na dnevnem redu, saj se - na srečo - lokalna samouprava ne spreminja vsako leto. Zagotovo pa je potrebno omeniti rebalans proračuna, ki je bil sprejet prav na naši zadnji prednovoletni seji osemnajstega decembra. S tem rebalansom so razporejena sredstva, ki so bila tudi prenesena iz lanskega leta, in sredstva, ki so prišla v proračun nad planiranimi, tako da bo mogoče začeti tudi nekatere nove projekte. Po drugi strani smo na isti seji že sprejeli osnutek proračuna za leto sedemindeset, in v njem namenili denar za nekatere projekte, ki jih želimo uresničiti v prihodnjem letu."

Kateri so glavni od načrtovanih projektov za prihodnje leto?

"Poleg obnove več cest in ureditve komunalne infrastrukture bi zagotovo želeli čim več storiti pri dokončanju obnov nekaterih šolskih objektov. Tako že potekajo obnove v šolah na Orehku in Trsteniku. Med projekti, ki pa bi jih želeli začeti na novo (poleg tistih, ki smo jih začeli že letos), bi na prvo mesto postavil vprašanje nove koncertne dvorane, namenjene tudi drugim dejavnostim, ki bi jo zgradili na območju mestne občine Kranj. Projekti za to že nastajajo in upam, da bo možnost, tako po finančni kot po formalni plati, da se ta projekt že naslednje leto, če že ne uresniči v celoti, pa vsaj pripelje čim dlje. Poleg tega so seveda še problemi, ki se pojavljajo vsak dan in za marsikoga so prav ti problemi največji. Marsikatera šola

že zdaj opozarja na neprimerne pogoje za svoje delo in tudi za to bomo zagotovo našli potrebna sredstva, kajti vsaj na finančnem področju zaenkrat Mestna občina Kranj ni imela posebnih težav."

Niti proceduralnih?

"Ne posebnih, vsaj kar se dela mestnega sveta tiče. Mislim, da ves čas poteka bistveno lepše in bistveno bolj tekoče kot v kateri koli primerljivi občini. Ni mi znano, da bi še kakšen občinski (mestni) svet po opravljeni vsebinski razpravi brez zapletov na isti seji sprejel spremembo proračuna za tekoče leto in še osnutek proračuna za prihodnje. Če upoštevamo še, da smo na isti seji sprejeli tudi ureditveni odlok o smučarskem centru Gorenja Sava, potrdili več nepremičninskih zadev ter namenili najlepše božično darilo zavodu za slepe in slabovidne, saj

smo jim podarili nepremičnino, v kateri so imeli najete prostore, bo slika popolna. V povprečju so naše seje dolge od štiri do pet ur, potekajo v glavnem tekoče. Mestni svet torej dela dobro. Zapleti, kar jih je sploh kdaj bilo, so se v glavnem pojavljali bolj zaradi ne vedno popolnih predloženih gradiv, oziroma zato, ker so člani mestnega sveta pač želeli dodatna pojasnila. Težave, ki pestijo vse občine, in na katere smo sedaj opozorili tudi zakonodajalca, so zaradi nedoručene zakonodaje. Zakonodaja v zvezi z lokalno samoupravo je bilo rečeno nemogoča in tako nastajajo konflikti po eni strani med državo in lokalnimi skupnostmi, ker niso jasno razdeljene pristojnosti, in po drugi strani tudi znotraj lokalnih skupnosti same, se pravi med posameznimi organi v občini. Moje osebno mnenje je, da je bil takrat, ko je ta zakon nastajal, omenjeni konflikt vgrajen v zakon namerno, in sicer zaradi starega rimskega načela: spril in vladaj. Pošteno je potrebno povedati, da smo bili v minulih nekaj letih priče največji centralizaciji v Sloveniji v zadnjih nekaj desetletjih. Vse je prehajalo v državne roke, občine so izgubila vrsto pristojnosti in tudi zelo veliko sredstev, s katerimi so poprej razpolagale."

Ne da se izogniti vprašanju o odnosu med občinskim svetom in županom.

"Odnos občinskega sveta do župana je po moji oceni korekten, mislim tudi, da je sodelovanje z naše strani tvorno. Praktično vse, kar je bilo predlagano, smo tudi sprejeli oziroma potrdili,

naša edina želja je bila ves čas, da bi bilo projektov še več, da denarja ne bi obračali v bankah ali podjetjih, ampak da bi ga uporabljali za dobro Kranjčank in Kranjčanov, se pravi za to, da bi se v Kranju čimveč dogajalo, čimveč gradilo, čimveč uresničevalo. Ob tem pa bi bilo potrebno upoštevati, da je bilo marsikatero dogajanje, ki smo mu bili priča v tem letu, obarvano z volitvami. Pričakujem, da bo prihajajoče leto potekalo bolj mirno."

Menite, da so svetniki dovolj dobro informirani o dogajanju v občini?

"Svetniki velikokrat zahtevajo dodatne informacije, predvsem konkretne, recimo o porabi proračunskega denarja, o poteku posamez-

nih projektov, o načrtih v prihodnjem letu, o politiki, ki jo želi izvajati občinska uprava na posameznem področju. Po zakonu namreč o politiki občine odloča svet. Vendar se žal pogosto dogaja, da odgovorov, kakršnih bi si želeli, ne dobimo. Še posebej težko mestni svet odloča tedaj, ko člani občinske uprave ne pridejo na sejo mestnega sveta. Ker potem člani sveta ne dobimo nobenih informacij, odločitve zagotovo niso optimalne. Prepričan sem, da je sodelovanje edina pot. Če bi bilo več sodelovanja in če bi informacije dobili hitreje - včasih pridejo v dveh, treh mesecih - mislim, da bi bilo potem tudi delo občine kot celote bolj uspešno, čeprav bi verjetno v tem primeru novinarji izgubili marsikatero možnost za pisanje člankov in prispevkov.

"Hvala za pogovor.

"Na koncu bi izrazil še upanje, da so vsi Kranjčani in Kranjčanke preživeli Božič doma, skupaj s svojimi družinami, in jim zaželel srečno in uspešno novo leto 1997."

M.A.

Voglje, 27. decembra - Maja 1903. leta rojena Angela Žerovnik iz Vogelj je menda najstarejša prebivalka občine Senčur, zagotovo pa najstarejša članica tamkajšnjega društva upokojencev. To je tudi razlog, da so jo ob novoletnih praznikih obiskali predstavniki društva in ji izročili darilo. 93-letna Angela pa se kljub visoki starosti dobro drži. Vsako jutro še prinese mleko, vozi se s kolesom, redno pa po domači vasi raznaša tudi Družino in ostali verski tisk, pravita njena otroka Julka in Stane, tudi že oba upokojenca. Vse življenje ni bila bolna, v bolnišnici pa prvič in edinokrat pri svojih 84 letih. Ko je bila pred kratkim pri zdravniku (menda sila nerada), je dobila izvide, ki bi jih ji zavidal vsak šestdesetletnik. Tako trden pa ostaneš, če ti v življenju ni z rožicami poslano. Angeli že ni bilo, saj se je rodila kot prva od desetih otrok na Brniku, z osmimi leti pa je že služila. Trdnega zdravja še naprej sta ji zaželela predstavniki društva upokojencev Minka Bučan in Franci Strehovec, dobrim željam pa se pridružujemo tudi v Gorenjskem glasu. - • D.Ž. Foto: Tina Dokl

GORENJSKE KORENINE

Zlati poroki v Kamniku

Brat in sestra, Alojz in Slavka Ciglič z zakoncema, sta konec novembra pred kamniškimi županom Tonetom Smolnikarjem po petdesetih letih še enkrat potrdila odločitev za skupno življenjsko pot.

Kranj, 30. decembra - Konec novembra sta brat in sestra, Alojz in Slavka Ciglič, s svojima zakonskima spremljevalcema pred kamniškimi županom Tonetom Smolnikarjem še enkrat potrdila 50 let skupnega življenja. To je bilo vsekakor zanimivo in na neki način nenavadno praznovanje zlate poroke obeh zakoncev hkrati, saj sta

bila Alojzjeva sestra Slavka z možem tudi pričel, ob tem ko sta hkrati tudi sama potrdila petdeset let skupnega življenja.

Alojz Ciglič je bil rojen 1920 v Kamniku. Ž ženo Pavlo, rojeno Jurjavčič, prav tako rojeno 1920. leta, sta se poročila 1946. leta. Lojze se je izučil za kamnoseka in je vse do upokojitve delal v Marmorju v Ljubljani. Pavla je bila doma v Idriji in ko ji je umrla mama, je dobila delo v Kamniku, kjer sta se spoznala z Lojzetom. Vojna ju je potem razdvojila in po vojni 1946. leta, ko je Pavla spet dobila delo v Kamniku, sta se poročila. Rodila sta se jima hčerka in sin in hišo sta si zgradila. Zdaj se veselita, kadar sta z vnuki.

Franc Kljun pa je spoznal svojo družico Slavko Ciglič, s katero sta proslavila zlati jubilej, ob koncu vojne v Kamniku. Franc je bil rojen v Trstu in druga svetovna vojna mu ni bila ravno prizanesljiva. Bil je na Rodosu, v Egiptu... in je potem prek Barija prišel v Slovenijo, po vojni pa v Kamnik.

S Slavko Ciglič sta se poročila 30. novembra 1946. Ker je bil Franc članik v JLA, ju je pot vodila po raznih krajih nekdanje Jugoslavije. Rodil se jima je sin in ko je študiral na univerzi v Ljubljani, sta si Franc in Slavka zaželela, da prideta v Slovenijo. To se je zgodilo, ko je bi Franc 1969. leta zaradi bolezni upokojen. Tako sta se preselila v Kranj, kjer sta si s sinom zgradila hišo. Po dograditvi

Zlatoporočnica Alojz in Pavla Ciglič.

hiše, sta Slavka in Franc dobila tudi snaho in nato še dve vnukinji. In v sredini sinove družine sta dočakala potem, petdeset let skupnega življenja. Zlatoporočencem Alojzu in Pavli Ciglič v Kamniku in Francu in Slavki Kljun v Kranju čestitamo in jim želimo vse najboljše v letu 1997 tudi v uredništvu Gorenjskega glasu. • A. Žalar

Franc in Slavka Kljun sta bila na svoji zlati poroki tudi pričel Pavli in Alojzu Cigliču.

Cerklje, 28. decembra - Tik pred iztekom leta so v Cerkljah sklenili predati namenu obnovljeno občinsko stavbo, v kateri sta tudi krajevni urad in policijska pisarna. Sobotna otvoritev tega objekta, ki so ga pospremili recitatorji in pevci (moški zbor KUD Davorin Jenko Cerklje in mešani zbor s Spodnjega Brnika), na koncu pa blagoslovil še cerkljanski župnik Stanislav Gradišek, je izzvenela tudi kot zaključek vseh letošnjih del v občini Cerklje.

Ob sobotne dogodku sta poleg župana Franca Čebulja spregovorila tudi Metod Ferbar, načelnik upravne enote Kranj, in Ivan Hočevar, načelnik uprave za notranje zadeve iz Kranja, s prepričanjem, da bodo vse tri službe dobro sodelovale pod skupno streho. Občane, ki so se kljub zimskemu hladu v velikem številu udeležili prireditve na prostem, pa so na koncu razveselili še z ognjemetom.

D.Ž., foto: Tina Dokl

Prof. dr. Peter Šemrl

Mladost je v matematiki prednost

Novembra letos je Kranjčan, prof. dr. PETER ŠEMRL dobil ugledno državno nagrado za znanstvenoraziskovalno delo 1996. Med nagrajenci zrelih let je mladi matematik z deškim videzom deloval malce nenavadno, saj smo v znanosti vajeni sivih glav, take in podobne nagrade pa običajno zaokrožujejo življenjsko delo. V priložnostnem pogovoru z dr. Šemrlom smo tudi spoznali, da matematika ni nujno sterilna znanost, znanstvenik pa ne od realnosti odtrgan osebek, temveč človek, ki ima ob znanosti rad tudi zabavo, glasbo, najbolj pa svojo mlado družinico.

Kako komentirate dejstvo, da ste samo v nekaj letih naredili bliskovito akademsko kariero in pri svojih 34 letih dobili ugledno nagrado za znanstvene dosežke?

"Morda je res nekoliko neobičajno, da tako mlad človek dobi nagrado, se mi pa zdi, da je temu vzrok dvoje. Matematika je taka panoga, kjer je za rešitev problema treba dobiti neko novo idejo in je zato mladost v matematiki neke vrste prednost. So namreč raziskovalne panoge, kjer ljudje dosežejo svoj vrhunec bistveno kasneje, za matematike pa velja, da vrh dosežejo med 40 in 45 leti. Sam imam 34 let in upam, da se strokovno še vzpenjam. Matematika je s tega stališča stroka mladih ljudi. Drugo pa to nekaj pove o slovenski matematiki, če nagrado dobi mlad človek. Tudi lanski nagrajenec za znanost je mlad matematik. Če dvakrat zaporedoma nagradi mlada človeka, to nekaj pomeni za panogo, to pomeni, da je panoga dobra, da se v njej ne bojijo prodora mladih ljudi, kar pa je mogoče le, če je stroka kvalitetna."

Ste bili pred najvišjo državno nagrado za znanost nagrajeni že kdaj prej?

"Dobil sem že študentsko Prešernovo nagrado leta 1986. Leta 1994 pa sem dobil medaljo za najboljši prispevek leta na področju funkcijskih enačb. Šlo je za mednarodni simpozij o funkcijskih enačbah, na katerem se zberajo samo vabljeni znanstveniki (tisti ki so v minulemu letu po presoji strokovnega odbora največ naredili v minulemu letu) in presodili so, da je moj prispevek vreden nagrade."

Kako naglo ste se vzpenjali v svoji akademski karieri?

"Diplomiral sem leta 1985, magistriral 1987, doktoriral pa leto kasneje. Kar hitro je šlo. Od leta 1985 do 1988 sem bil mladi raziskovalec (tedaj se je namreč začela akcija "2000 mladih raziskovalcev"). Po doktoratu sem se zaposlil na oddelku za matematiko v Ljubljani, tam začel predavati, potem pa sem se leta 1993 zaposlil na Tehniški fakulteti v Mariboru, tedanjem oddelku pa strojništvo, ki je sedaj samostojna fakulteta. Po doktoratu sem bil izvoljen za docenta, sedaj sem izredni profesor."

Tudi ta naziv ni ravno pogost za človeka pri 34 letih?

"Res je. Zelo redki smo pri mojih letih s tem nazivom."

Kdaj se je začelo to vaše posebno razmerje z matematiko? S peticami v šoli, s tekmovanji, z Vegovimi priznanji?

"V šoli sem se res udeleževal tekmovanj iz matematike, vendar se nikoli nisem posebno pripravil, kljub temu pa sem dosegal lepe uspehe, kar se mi je seveda dobro zdelo. Kasneje pa se na kranjski gimnaziji teh tekmovanj ni nihče udeleževal. Matematika mi je bila všeč, imel sem tudi dobrega učitelja (prof. Avsca) in ves čas je bila matematika tudi resna opcija, ko

sem razmišljal o študiju. Na fakulteti pa me je res močno pritegnila. Na začetku nisem imel kake pretirane samozavesti, menda zato, ker se nisem udeleževal nobenih tekmovanj. Potreboval sem kakega pol leta, da sem ugotovil, da sem kar dober."

Lahko rečete, da ste matematični genij?

"Ne, kje pa. Ta beseda je vendarle premočna. Talent nedvomno, genij pa ne. Poleg talenta je potrebno tudi delo, poleg tega dvoje pa še nekaj, kar te žene, da razmišljaš o problemih. Lahko imaš talent, pa ti brez te močne želje, skorajda obsedenosti, nič ne pomaga. O matematičnem problemu je treba zelo dolgo premišljevat, mesece, časih leta. Pred petnajstim leti si tudi jaz nisem predstavljajal, kako je to videti. Da človek vztraja toliko časa na enem problemu, ne zadošča le pridnost, obstajati mora še nekaj, kar te potegne. Problem te tako obsede, da o njem moraš razmišljati. Govorim o obsedenosti in beseda ni nič pretirana."

Koliko pri matematiki odtehta bistrost in koliko delo, garanje?

"Upal bi si trditi, da talent mora biti. Potrebno pa je seveda tudi delo, a to delo je tudi užitek. Mnogi ljudje delo povezujejo z muko in trpljenjem, zame pa moje delo pomeni tudi užitek. Je pa treba o problemih razmišljati ure in ure, tudi mesece... V obrazložitvi k moji letošnji znanstveni nagradi je pisalo, da sem dokončno rešil dva matematična problema, enega, ki je bil odprt petdeset let in drugi trideset let. Do dokončne rešitve slednjega sem denimo prišel po sedmih letih, vmes pa sem dosegel nekatere delne rešitve. Te sem sicer objavil, vesel, da sem prišel vsaj do delnih rešitev, misleč, da jih ne bom nikoli dokončno razvozljajal. Po sedmih letih pa se je šele izkazalo, da lahko zadevo dokončno rešim. Ne bom trdil, da sem sedem let razmišljal le o tem, pač pa sem se ves čas k temu vračal. Če se s stvarjo ukvarjaš sedem let, potem to že pove, da ne gre ravno za šalo."

Imate trenutno odprt še kak večji matematični problem, ki bo terjal dolgočasno mozganje?

"Seveda. Ravno problem, ki je bil petdeset let odprt in sva ga s kolegom Omladičem (prej mojim mentorjem) dokončno rešila, se je izkazal za takega, pri katerem bo treba razmišljati še v drugi smeri. Pričakujem, da mi bo to vzelo še nekaj let. Imam cel kup problemov, ki bi se jih še rad lotil, a omenjeni problem bo imel prednost."

Ali znanstveno delo, kakršno je vaše, terja veliko samodiscipline? Ste zelo disciplinirani?

"Naj odgovorim s primerjavo. Denimo da se nam v nedeljo zjutraj nič kaj ne ljubi vstati, potem pa se s težavo pripravimo in odidemo v hribe. Tako težko je včasih začeti, toda že po desetih minutah neznansko uživamo. Hodimo navkreber, iz megle se dvignemo na sonce, na lepem postanemo krasne volje. Potrebni je bilo le deset minut discipline, da smo začeli. Enako je tudi pri matematiki. Včasih se človeku ne da, kajti delo zahteva veliko energije, težko se je lotiti. Potrebni je nemara le deset minut, potem pa te zadeva prevzame in steče sama od sebe."

V desetih letih ste na akademski ravni dosegli zavidljive uspehe. Bi lahko rekli, da ste temu podredili ves svoj način življenja?

"Zame je poklic ena najpomembnejših stvari v življenju. Brez svojega dela si ne predstavljajam, kako bi živel. Vsaj upam pa, da sem ob tem ostal tudi normalen človek, ki ima čas še za vse druge stvari, predvsem za družino, šport, zabavo... Moj glavni hobi je sedaj družina, z ženo imava dva majhna otroka, ki me zahtevata zase."

Ste se kdaj ukvarjali denimo z glasbo?

"V kranjsko glasbeno šolo sem hodil zelo dolgo, do svojega enaindvajsetega leta. Moram kar priznati, če sem za matematiko talent, sem žal za glasbo popoln antitalent. Kljub temu pa sem v glasbi vselej tudi neznansko užival. Ob tistem, s čimer se človek v življenju ukvarja, je pomembno tudi veselje, ne le da je uspešen. Igral sem klavir. Take dopolnilne stvari, kot je bila zame glasbena šola, so v življenju potrebne tudi zato, da ti razširijo obzorje, te oplemenitijo. Razviješ si odnos do glasbe in to je vrednota, ki ti ostane za vse življenje."

Matematika je zadeva, do katere ljudje običajno čutimo ne-

kašno strahospoštovanje. Zakaj mislite, da je tako?

"Prvič sem zaradi tega dejstva žalosten. Ker se to vprašanje stalno pojavlja v intervjujih, sem o tem razmišljal na takle način: spet lahko potegnemo vzporednico z glasbo. Ljudje, ki se ukvarjajo z glasbo, so navadno veliko bolj zadovoljni z odnosom drugih do njihovega dela. Vsi ljudje imamo glasbo radi na tak ali drugačen način. Skoraj vsi ljudje pa imajo radi tudi miselne probleme, o čemer denimo govori tudi priljubljenost raznih ugankarskih revij. Do reševanja miselnih problemov imajo ljudje torej dokaj pozitiven odnos. Problem z matematiko, ki tudi ni nič drugega kot ukvarjanje z miselnimi vozli, pa je ta, da danes vsakogar spremlja v osnovni in večinoma v srednji šoli. Šola pa je, kakršna je, v njej so ocene, tekmovalnost, nekateri so boljši, drugi slabši in to potem kvari veselje do matematike in zbuja odpor. Pomagati se da z dobrimi učitelji in dobrimi učbeniki, čisto do dna pa temu problemu vendarle ne moremo."

Ste kdaj študirali ali delali v tujini?

"Študiral ne, pač pa veliko potujem. Samo v zadnjih letih sem bil vabljn na tuje univerze v Chicagu, Montreal, Toronto, Budimpešti, poleg tega pa sem se vsako leto udeležil še štirih, petih konferenc na tujem. Tudi moji soavtorji so iz Amerike, Kanade, Nemčije, Grčije, Poljske, Madžarske, Indije..."

Včasih imam občutek, da cenimo le aplikativno znanost. Vendar sta potrebni tako ta kot čista znanost, ena brez druge ne moreta. Prvič je znanost pomembna, ker ima veliko aplikacij, ki družbo bogatijo, po drugi pa znanost družbo bogati tudi drugače, tako kot kultura, umetnost... To je del nacionalne substance. Narod si ne more privoščiti, da ne bi imel svojih pesnikov, pisateljev, glasbenikov... Ne more pa si tudi privoščiti, da ne bi imel predstavnikov prav vseh vej znanosti. To bi bil narod invalid.

Skratka pisana mednarodna družina. Bi lahko tekli, da je jezik matematike univerzalen?

"Obstajajo znanstvene panoge, ki so nacionalno vezane, matematika pa to ni. Pri matematiki je delo večidel individualno in če se že dela v soavtorstvu, se dela z enim, morda dvema kolegom, kar se razlikuje od nekaterih znanstvenih panog, kjer veliko večji teami prispevajo znanstveni prispevek. V majhnih skupinah je prijetno delati, potreben je oseben stik, potovanje v tujino ali pa tuji kolegi pridejo k nam. Ljudje pri nas velikokrat cenijo le potovanje na tuje, lahko pa bi imeli več samozavesti in si rekli, zakaj ne bi tuji prišli k nam in se od nas česa naučili. No, ravno letos se mi je primerilo, da sem vso jesen od začetka akademskega leta gostil dva kolega, enega iz Amerike in drugega z Madžarske. V znanosti je svet majhen, zlasti še ob

današnji tehnologiji, ko je komunikacija možna prek elektronske pošte."

Zaposleni ste na mariborski univerzi, do tja pa je iz Kranja vendarle kar dolga vožnja. Kako obvladujete ta banalni problem?

"Na fakulteti imam le nekajurno pedagoško obveznost, kar pomeni, da sem tam dvakrat tedensko, medtem ko enkrat tedensko odhajam v Ljubljano, v knjižnico, ki je, kakor pravimo, matematikov laboratorij. Cesta med Kranjem in Mariborom je slaba in če hočem preživeti, je najbolje, da sledim kakemu tovornjaku in z 80 kilometri na uro počasi, pa zanesljivo pripeljem v Maribor. Potem čas vožnje ni izgubljen, imam čas premišljevat. Ljudje si nemara predstavljajo, da matematik ves čas sedi za računalnikom in besno piše, v resnici pa vsaj zame to ne velja. Večino problema rešim v glavi in šele na koncu to zapišem, torej lahko na ta način delam tudi v avtomobilu ali pa na sprehodu."

Pa vam misel tudi uide od matematike?

"Seveda, saj si možgani zaželejo sprostitve in se na ta način branijo."

Imate nemara ambicije priti na ljubljansko univerzo, saj v teh krogih pogosto slišimo, da Maribor ne šteje toliko kot Ljubljana?

"Na ljubljanski sem v resnici že bil, potem pa sem se zaposlil na mariborski univerzi. Ne čutim razlike. Pravzaprav nisem občutljiv za takšne vrste razmišljanja."

Torej Maribor v strokovnem pogledu ni provinca?

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

"Maribor v strokovnem pogledu ni provinca."

**Poskusimo
še mi**

Silvestrska miza

Seveda naj bo na njej najlepše, kar premoremo v hiši: pogrnimo jo z najlepšim prtom, okrasimo z novoletnim aranžmajem in obložimo z najboljšim, kar smo zmogli za praznike. Za ta večer sodi na mizo tudi najboljši porcelan, svetleči se korazci, najlepši servietni. Morda bomo slednje povezali z zlato vrstico. Čim več svetlečega naj bo na mizi, v prostoru, da odseva od luči. Pa saj to že veste. JEDI pripravite take, kot jih že znate, da ne boste zadnji dan eksperimentirali, nazadnje bi se vam pa še kaj "sfiziilo" in bi vam še ta slaba volja pokvarila večer. Mladi se najraje odločajo za hladni bife, starejši smo za tople jedi, vsaj juha mora biti vroča, pa tudi iz pečice mora dišati kakšna dobra pečenka. Nekaj predlogov za silvestrsko večerjo smo vam vseeno pripravili, če se le še niste dokončno odločili. Pravijo, da poleg svinjskega mora biti ta večer na mizi tudi nekaj, kar ima peruti, če ne puran pa vsaj večji piščanec... No, naši recepti so takšni, da boste zmetali v pekač, porinili v pečico, da se samo peklo, mi bomo imeli pa čas še za kaj drugega. In ko bo Silvestrovo mimo, nam bo še vedno kaj ostalo za ostale praznične dni.

Nadevan puran

Za 4 osebe potrebujemo purana, približno 3,5 kg težkega, pripravljenega za peko, sol, poper, mleto sladko papriko, majaron, 3 do 4 jabolka, 1 žlico sesekljanih oreh, 1 žlico rozin, 2 žlici masla ali margarine, 1/2 litra kokošje juhe iz kocke, 2 žlici kisle smetane.

Purana operemo in obrišemo do suhega. Z zunanje in notranje strani ga natremo s soljo, poprom in papriko. V trebušno votlino mu natresemo majaron. Jabolka olupimo in narežemo na krhije, peščiča odstranimo. V trebušno votlino purana damo rozine, orehe in jabolka. Odprtino zapremo z zobobrcem. V pekaču segrejemo maslo ali margarino. Na pekač damo purana, potisnemo ga v ogreto pečico in pečemo pri 200 stopinjah 30 minut, da se zapeče. Nato zmanjšamo temperaturo na 180 stopinj in pečemo pečenko še 60 do 90 minut. Puran je pečen, ko se kosti nožnih sklepov zlahka ločijo. Purana vzamemo iz pekača. V pekač zlijemo vročo kokošjo juho, pustimo, da omaka in sok od pečenja prevre, nato primešamo kisloto smetano. Omako lahko zgostimo tudi z malo moke. Če polnimo piščanca, ga seveda pečemo krajši čas.

Sarme

Za 10 oseb potrebujemo: 150 g čebule, 6 žlic olja, 4 žlice sladke mleto paprike, 600 g mešanega mletega mesa, 2 stroka česna, 1 žlica suhega majarona, 1 zeljno glavo (1,5 kg), sol, malo ostre paprike, 1,5 kg kislega zelja, 750 g prekajenih svinjskih rebrc, 300 g kisle smetane.

Čebulo olupimo in sesekljamo. Tretjino sesekljane čebule prepražimo na 2 žlicah olja, da postekleni. Počakamo, da se ohradi, nato jo zmešamo z nekuhanim rižem, z mletim mesom, z 2 žlicama sladke paprike, majaronom in s strtim česnom. Zeljni glavi izrežemo kocen. Glavo položimo v vrolo vodo, kuhamo jo toliko časa, da lahko odlučimo 10 velikih listov. Liste pobereemo iz vode, odcedimo jih in počakamo, da se ohladi. Plosko jim porežemo debelo žilo. Uporabimo pa lahko kisano zeljno glavo; ker so kisani zeljni listi mehki, nam jih ni treba kuhati.

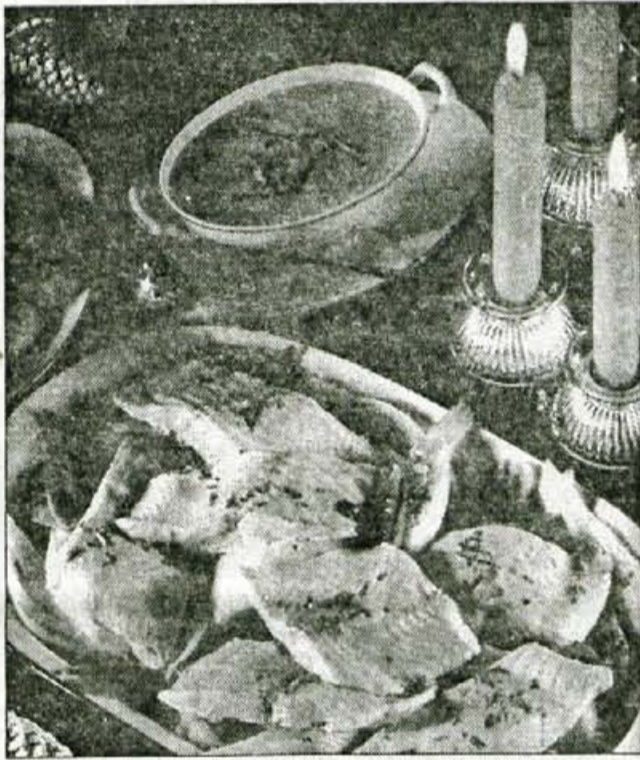
**Pripravimo se na
najdaljšo noč v letu**

Na zeljne liste naložimo mesni nadev. Liste zvijemo v zvitke. Na preostalem olju prepražimo preostalo čebulo. Na čebulo zložimo v plasteh kisloto zelje, svinjska rebra (če so zelo slana, jih moramo prej malo namakati) in zeljne zvitke. Vsako plast potresemo, z mešanico sladke in ostre paprike. Na vrhu naj bo plast kislega zelja. Zalijemo s približno 1 litrom vode in segrevamo, da zavre. V pokriti kozici kuhamo sarme počasi in na majhnem ognju 5 ur. Prelijemo s kisloto smetano in ponudimo. Najlepše se vam bodo sarme skuhalo v pokriti lončeni posodi, kot je na primer rimski lonec ali pokriti kovinski posodi v pečici.

ali olje in prepražimo čebulo, da postekleni, dodamo meso, premešamo in prepražimo, vendar naj se ne zapeče. Primešamo papriko, zalijemo z 2 litroma vode, solimo, začnimo s kuminom in kuhamo na majhnem plamenu v nepokritem loncu 2 uri in pol. Korenje očistimo in narežemo na kocke. Krompir olupimo in narežemo na kocke. Po eni uri kuhanja damo v juho korenje, krompir, papriko in paradiznike. Ko je juha kuhana, jo po potrebi še začnimo.

**Šunka z
nadevanimi jajci**

Rezine lepe šunke, trdo kuhana jajca, peteršilj.

Svinjska pečenka

Za 4 osebe: 1 kg svinjskih zareznic, vratu, plečeta ali stegna, stri česen, kumin, sol, poper, čebulo, peteršiljevo korenino, košček zelene, korenček. Smetanov podmet: 1 dl kisle smetane, 1 žlica moke.

Meso najprej oblikujemo: plečetu odstranimo kost, meso zvijemo in ga povežemo z vrstico, zareznicam nasekamo kosti. Pečenka je okusnejša, če se peče s kostmi vred.

Meso nasolimo, nadrgnemo s poprom, česnom in kuminom. Na dno pekača položimo mrežico ali razsekane kosti in na to položimo meso. Obložimo ga z narezano čebulo, korenjem, peteršiljem, zeleno in prilijemo 1/4 l krop. Meso pečemo pri 220 stopinjah C, nato temperaturo znižamo na 180 stopinj C. pečemo 1 do 2 uri in pol, glede na starost živali. Med pečenjem po potrebi prilivamo krop in pečenko polivamo s sokom.

Proti koncu pečenja odlijemo maščobo, pečenkini sok vlijemo v kozico in mu primešamo smetanov podmet. Nekaj minut naj vre, nato omako precedimo ali zmeljemo v mešalniku in jo postrežemo k pečenci. Če imamo precej staro meso, ga najprej eno uro kuhamo v osoljeni vodi, nato ga damo v pečico tako kot zgoraj.

Golaževa juha

Za 10 oseb potrebujemo: 1 kg govedine za golaž, 350 g čebule, 100 g masti ali 1 dcl olja, 3 žlice mleto sladke paprike in na ostre mleto paprike, 1/2 žlice kumine, 250 g korenja, 750 g krompirja, 250 g paprike (lahko tudi vloženi).

Meso narežemo na 2 cm velike kocke. Čebulo olupimo in sesekljamo. Segrejemo mast

dobro bo delo nekaj lahkega. 1,5 kg jabolka, 6 dah masla, 2 žlici sladkorja, kozarec belega vina.

Jabolka olupimo, prerežemo na pol in odstranimo peščiče. V kozico damo maslo in sladkor, postavimo vanjo jabolka, prilijemo vino in dušimo do mehkega približno 15 minut. Postrežemo še tople.

Sadna kupa

Sezonsko sadje, kot so banane, ananas, pomaranče, mandarine, lahko pa tudi sadje iz konzerv, na primer breskve, marelice itd.

Sadje operemo, po potrebi olupimo in narežemo na manjše koščke. Damo v stekleno skledo ali v posamezne kupice, pokapljamo z limoninim sokom in sladkamo.

Sadno kupo sladkamo vedno tik, preden jo postrežemo, da sladkor ne zmeha sadja. Še bolje je, če kupo polijemo s sladkornim sirupom. Sadno kupo lahko okrasimo s stepeno smetano, dodamo sladoleda ali pa prilijemo peneče vino.

**Praznična
turška kava**

8 do 10 dag kave, sladkor po okusu, 1 l vode.

Dodatki: mleko, smetana, ščep cimeta, muškato orešček, pomarančna lupinica, kakav, vanilija, rum, vinjak, whiskey, češnjev.

Vodo sladkamo in zavremo. Vsujemo kavo in ko dvakrat prevre, odstavimo in prilijemo nekaj kapelj vode. Po dobri minuti jo odcedimo, da ne dobi trpkega okusa. Po želji dodamo kavi mleko ali smetano, eno izmed naštetih dišav ali alkohol.

Da prerežemo

Kisla juha iz nogic

Pogrevamo jo lahko cele praznike, zato je pripravimo nekaj več. Dobro bo dela tudi gostom, ki bodo prihajali vožeti. Kupimo 2 kg svinjskih nogic, jih očistimo, nasekamo na manjše kose in damo kuhat v tri do štiri litre mrzle vode. Dodamo štiri cele korenčke, večjo peteršiljevo korenino, košček popra, vejico rožmarina, pol lovorovega lista, manjšo celo čebulo in dva stroka česna. Solimo in dodamo jušno kocko. Kuhamo, dokler se nogice ne zmehejo; nato juho popramo, okisamo in podmetemo z razžvrkljano moko. Čebulo in česen damo iz juhe, zelenjavo narežemo na primerne kose in jo damo nazaj.

KOLINE

Koline so bile in so še pravi praznik, ki je pomenil za kmečke ljudi posebno veselo doživetje in praznovanje za vse na kmetiji. Pri pripravi izdelkov iz svežega svinjskega mesa so se na Slovenskem zaradi različnih življenjskih razmer, običajev, podnebja in splošne življenjske ravni polagoma uveljavili različni recepti. Ljudje so enake izdelke, npr. krvavice, pripravili v vsaki pokrajini na svoj način in mesu dodajali različne sestavine. Ponekod so koline pripravljali enostavno, preprosto, spet drugod pa so ta dan bogato popestrili, da so postale resnično družaben dogodek, neke vrste domači praznik, saj so vabili na koline tudi sosedo in sorodnike. Biti povabljen na koline je bila pomembna čast, marsikomu pa edinstvena priložnost, da se je tisti dan počeno najedel. Taka domača praznovanja so danes vedno redkejša, vendar pa je na nekaterih kmetijah še vedno živo.

Trgovina
Agropromet Cerklje
vam nudi poleg kmetijskega repromateriala tudi vse za koline:
● začimbe ● proseno kašo
● ješprenj ● čreva
● kolofonijo
Odprto: vsak dan od 7. do 17. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure.
Tel.: 064/421-283 in 064/421-294

**Dobre koline dobite v
Mesariji Kepic v Cerkljah.**
poslovalnica Kranj - Primskovo, tel.: 242-659
poslovalnica Planina, tel.: 331-223
Odprto vsak dan od 7. do 19. ure
sobota od 7. do 13. ure
**VSEM STRANKAM ŽELIMO
SREČNO IN ZDRAVO
NOVO LETO 1997!**

**Pripravimo
KOLINE skupaj!**

Že precej uspešnih prilog Gorenjskega glasa smo pripravili skupaj z Vami, spoštovane bralke in cenjeni bralci. Tokrat, v zadnji letošnji številki časopisa, smo za pokušino napisali nekaj o kolinah in zraven dodali dve koristni informaciji, kje najdete vse za domače koline.
V januarju, ko se večina lepo rejenih prašičev spremeni v slastne domače koline, nameravamo pripraviti tematsko prilogo. Vabimo Vas, da nam pošljete domače recepte za dobre in najboljše klobase; navsete o sušenju in drugačem shranjevanju mesa; o cvrtju in uporabi domače masti ter ocvirkov; o pripravi domačih črev, špil in drugih kolinskih rekvizitov; ipd. V uredništvu pa bomo pripravili nekaj prilagodljivih tematskih člankov in koristnih informacij - za tiste, ki se domačih kolin lotevate sami; in za tiste, ki pri kolinah rajši uberete bližnjico.
Seveda sodelovanje ne bo zastoj: vse, katerih recepte in navsete glede kolin bomo objavili ali uporabili v prilogi, bomo povabili na Glasov izlet. Ostalim sodelujočim bomo kot oddolžitve za sodelovanje poslali knjižno darilo in Glasovo majico.
Vašo pošto pričakujemo najkasneje do 10. januarja 1997 na naslovu GORENJSKI GLAS, p.p. 124, 4 001 Kranj ("Koline"). Lahko nas tudi pokličete - telefon 064/ 223 - 111, da ne bo treba pisati.

SAVNA • SOLARIJ • AEROBIKA • HIDRO JET

BRDO PRI KRANJU

monika sport

TELOVADBA za NOSEČNICE

1 x tedensko v sredah od 18. do 19. ure.
prijava do 15.1.'97 v fitness studiu Monika na Brdu ali na 064/22-11-33

DELOVNI ČAS:
pon. - pet.: 9. - 22.30 ure
sobota: 15. - 22. ure, nedelja: 15. - 22. ure

ENERGIJSKI NAPITKI • SOLARIJ • SAVNA

Tri desetletja delovanja Kvinteta bratov

OBUJANJE STARIH NAPEVOV IZ POZABE

Najraje prepevajo planinske in cerkvene, še zlasti pa božične pesmi. Jubilej so proslavili s koncertom, na katerem so nastopili tudi 'Sinovi pevcev'.

Tržič, 27. decembra - Velika redkost, ki je uspela Kvintetu bratov Zupan, je nastopanje tri desetletja v nespremenjeni sestavi. Štirje bratje in prijatelj so v tem času zamenjali vrsto mentorjev, s katerimi so ob številnih nastopih dvigovali kakovostno raven petja. To potrjuje več pomembnih priznanj, katerim so v jubilejnem letu dodali še zlato Kurnikovo značko.

Glasba in petje sta bila pri Zupanovih v Kovorju del družinskega življenja. Po rani izgubi očeta, ki je bil organist, je mati spodbujala otroke k petju. Zato ni čudno, da so bratje Drago, Srečko, Miro in Dani že v mladosti začutili željo po nastopanju v lastnem zboru. Drago je pred tremi desetletji povabil k sodelovanju sodelavca iz Iskre, Francija Križaja iz Gorič.

Bratje Drago, Dani in Srečko, prijatelj Franci in še en brat, Miro (z leve) sestavljajo Kvintet bratov Zupan.

"Spominjam se, da je naš kvintet že prvič uspešno nastopil na svečanosti pri podljudeljskem spomeniku internancem. Posebno Francozi so bili navdušeni nad našim večglasnim prepevanjem. Sprva smo peli tudi s folklorno skupino Karavanke in instrumentalnim triom Rudija Marondonija iz Kranja. Ves kvintet je od ustanovitve komornega zbora Peko sodeloval tudi v tem zboru. Seveda smo ob tem veliko nastopali samostojno na raznih prireditvah v Tržiču, srečanjih malih vokalnih skupin in pevskih revijah. S pesmijo smo obiskali mnoge kraje nekdanje Jugoslavije, pot pa nas je zanesla tudi v Avstrijo, Italijo, Nemčijo in Francijo. Od vseh nastopov je bil gotovo na 'najvišji ravni' nastop ob 200-letnici prvega vzpona na Triglav na vrhu te gore, ki nam je bil kot planincem tudi najljubši," je opisal ustvarjalno pot kvinteta Dani Zupan.

Planinske pesmi so pevci kvinteta vedno radi prepevali. Med njimi je tudi nekaj pesmi iz domačih logov, ki sta jih napisala Marjan Perko in Mato Mežek. Kvintet je rad iskal zlasti manj znane napeve, ki so že tonili v pozabo. Poleg slovenskih narodnih so bile v repertoarju tudi cerkvene, predvsem božične pesmi.

"Del naših pesmi je ohranjen na treh skupnih ploščah s Ptujskih festivalov, dveh samostojnih ploščah z Rudijem Marondonijem, veliki plošči z zborom Peko, kaseti planinskih pesmi in kaseti božičnih pesmi. Okrog 50 pesmi smo posneli za arhiv slovenskega radia, sodelovali pa smo tudi v treh samostojnih televizijskih oddajah. Posebnost so koncerti, na katerih ni nikoli manjkalo poslušalcev. Pred nedavnim smo imeli koncert ob 30-letnici našega kvinteta v Tržiču, kjer je nastopil tudi kvintet 'Pueri cantorum'. V njem pojeta dva moja sinova, sin Francija Križaja in še dva druga pevca. Naša ljubezen do petja se torej že prenaša na mlajše rodove, vendar bomo tudi mi nadaljevali z delom. Iz arhivskih posnetkov bomo sestavili kompaktno ploščo, ki bo izšla prihodnje leto," je napovedal 52-letni Tržičan.

Ustvarjalno pot kvinteta so usmerjali mnogi mentorji; med njimi so bili Franc Grandovec, Oto Zavonil, Janko Golob, Ivan Pišler, Janaz Močnik, Peter Lipar, Sabira Hajdarovič, prof. Milko Škoberne, Sašo Frelj in prof. France Slabe. Njegovo priljubljenost in kakovost pa so potrdila pomembna priznanja - zlata plaketa mesta Ste Marie aux Mines v Franciji, srebrna plaketa mesta Tržič ter bronasta in srebrna Kurnikova plaketa. Letos je kvintet dobil še zlato Kurnikovo značko. • S. Saje

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE OE ZDRAVSTVENI DOM KRANJ

ZDRAVSTVENI DOM KRANJ objavlja naslednje prosto delovno mesto:

ZDRAVSTVENI TEHNIK - REŠEVALEC ZA DELO V REŠEVALNI SLUŽBI

2 delavca

Od kandidatov pričakujemo, da izpolnjujejo naslednje pogoje:
- da imajo diplomu medicinskega tehnika z opravljenim strokovnim izpitom,
- opravljen šoferski izpit B kategorije,
- znanje slovenskega jezika

Delovno razmerje bomo sklenili:

* z enim delavcem za določeno čas za dobo 12 mesecev,
* z enim delavcem pa za nedoločeno čas s poskusnim delom v skladu s kolektivno pogodbo.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Zdravstveni dom Kranj, Gosposvetska c. 10. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v roku 30 dni po končani objavi.

Že tretja nagrada za Uroša Smoleja

IGRANJE JE STVAR, KI JO RAD POČNEM

Kranj, 30. decembra - Uroš Smolej, študent četrtega letnika AGRFT, je bil pred kratkim v Škofji Loki nagrajen z eno od Severjevih nagrad. To je že tretja letošnja nagrada po Borštnikovi za mladega igralca in po Zlatolaski za stransko vlogo, ki jo podeljujejo na ljubljanski AGRFT.

Glede na številne nagrade, ki si jih dobil prav v tej sezoni, bi marsikdo rekel, da je za teboj že dolga igralska kariera. Pa vendar še nisi dolgo med profesionalci?

"Ne, ker na akademiji ni praksa, da bi študentje v prvem in drugem letniku že sodelovali s profesionalnimi gledališči. Razen redkih izjem, ki posnamejo kakšen film, pa še to v času, ko so počitnice. Študentje začnejo igrati v profesionalnih gledališčih v tretjem in četrtem letniku. Tudi zato, ker si takrat umetniški vodje gledališč pridejo ogledat produkcije in se na ta način seznanijo z novimi igralskimi rodovi. Jaz sem v tretjem letniku začel s komedijo v Prešernovem gledališču v Kranju. To imamo v družini. Povabil me je režiser Marjan Bevk, s katerim sem delal že prej, v gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah, nato pa je sledila Koreodrama."

So bili občutki nenavadni, ko si prvič stal na odru profesionalnega gledališča?

"Ne nenavadni v slabem smislu, zagotovo pa mešani. Ko sem prvič prišel na vajo, se mi je zdelo krasno, da sem med profesionalci, potem pa sem ugotovil, da ni kakšne bistvene razlike v primerjavi z načinom dela v amaterskih gledališčih in na akademiji. Kolegi v kranjskem gledališču in kasneje v Koreodrami so me zelo lepo sprejeli. Na splošno se mi zdi, da večina starejših igralcev nima negativnega pristopa do mladih, celo nasprotno, zelo kolegialni so, po potrebi tudi z veseljem pomagajo."

Si že takrat razmišljal, v kakšnem gledališču bi se rad zaposlil, ko končaš študij?

"Takrat? Ne, saj niti danes še ne razmišljam o tem kaj dosti. Rajši se ne obremenjujem s tem. Če bi se dalo, bi igral povsod. To bi bilo najbolje. Zato, ker si ne želim neke obitici in ne početi drugega, kot spoznavati en tip gledališča."

Bi se potem počutil omejenega?

"Mogoče ne, ker obstaja možnost, da se vsake toliko časa menja igralski ansambel, morda režiserji, tipi predstav, žanri. Potem morda ne bi bil omejen. Če pa nimaš sreče in prideš v institucijo, ki goji samo en tip gledališča, potem si pa omejen. Najbrž."

Te je kdaj skrbelo, da bi se te, glede na to, da si uspešno začel v komediji, držal sloves komedijanta, ki bi se ga težko znebil?

"To je lahko zelo nevarno. Ampak jaz sem imel srečo, ker so si bile vse tri vloge, ki sem jih delal zunaj akademije, različne kot noč in dan. Prav tako tudi vloge v produkcijah. In to je po mojem najbolje. Ni dobro, da te ljudje spoznajo samo kot komedijanta, ampak kot vsestranskega igralca."

Je komedija kaj lažja kot ostale vloge, za začetek?

"Dobro komedijo je treba igrati resno.. Bolj resno zastaviš svoj lik, bolj učinkuješ. Zelo težko je gledalca do srca nasmejati. Morda ga je skoraj lažje pripraviti do joka."

Rad zabava ljudi?

Seveda, ampak to še ne pomeni, da izključno skozi komedijo. To je mogoče storiti tudi prek vloge v resni drami. Res pa je, da občinstvo precej lažje zadovoljiš s komedijo, če govorimo o okusu povprečnega slovenskega gledalca. Saj grem tudi jaz dostikrat v kino gledat komedijo, da se razvedrim. Da odklopim možgane in se sprostim. So pa dnevi, ko mi prijajo težji filmi, seveda. Enako je s predstavami. Včasih bi človek gledal kaj resnega, včasih pa komedijo, pa če je še tako butasta."

Si bil presenečen ob nagradi?

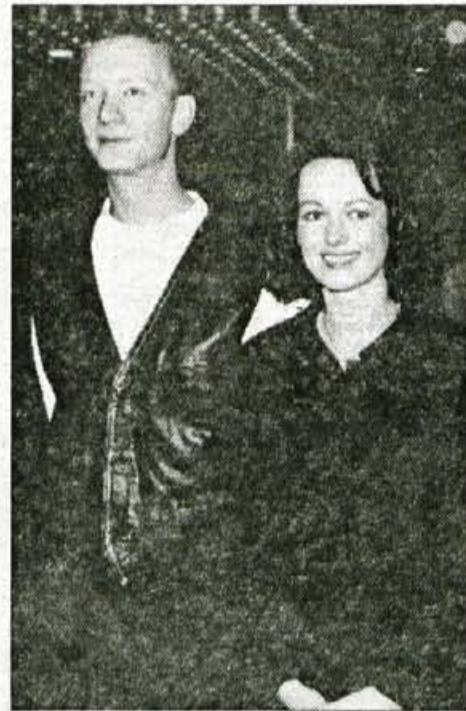
"Seveda sem bil, ko sem izvedel. To je zares velika pohvala, sploh glede na to, da sem v tako kratkem času dobil kar tri; na Borštnikovem srečanju na akademiji, nagrado Zlatolaska, ki so jo letos podeljevali prvič, sem dobil za stransko vlogo v produkciji Mollierovega Žlahtnega meščana."

Potem pa je bilo konec koncev morda le pričakovati še tretjo?

"Ja, v tretje gre rado..."

Sezona se je tako, s predstavami in nagradami vred, izkazala za zelo neporno.

"Ravno sedaj se je malo sprostil. Tri

Na podelitvi Severjeve nagrade z Bernardo Oman

mesece smo imeli vaje, premiera je bila 22. ravno na dan podelitve Severjevih nagrad. Ob tem pa še ponovite predstave iz lanske sezone v Kranju. Tudi na akademiji je sicer nekako šlo, le urnik je bilo težko uskladiti, ker so imeli tudi ostali sošolci svoje obveznosti in zaradi prostorske stiske smo imeli včasih vaje celo ob desetih, enajstih zvečer."

Kakšen je vpliv mentorja na igralčev način igre?

"Vsak ima deloma drugačen pristop, seveda, predvsem pa gre za vprašanje tehnike, igralske metode in koncepta učenja, drugače pa med mentorji ni kakšnih večjih odstopanj. Moja mentorja sta sedaj Boris Cavazza in Jožica Avbelj. Mislim, da bom imel kar dobro osnovo za naprej. Cavazza je moj mentor že od vsega začetka, tako da imam neko konstanto, na katero se naslanjam, sicer pa, če delaš zunaj, z drugimi ljudmi, veliko pomaga. In če ob tem postaviš dobre temelje v šoli, delaš z različnimi ljudmi zunaj, ni potrebno, da bi menjal mentorje. Poleg tega je imel naš letnik v tem smislu še posebno koristno okoliščino: v prvem letniku je bil drugi mentor Rifle, v drugem Štefka Drolc, sedaj, v tretjem in četrtem pa Jožica Avbelj, kar je OK."

Kako sedaj, po treh letih in pol študija na Akademiji in kar nekaj izkušnjah v profesionalnih gledališčih gledaš na amaterske igralce?

"Težko govorim o mejah med amateštvom in profesionalizmom, ker nisem imel časa biti amater. Tudi sam sem se kot človek in osebnost razvijal, medtem ko sem odraščal kot igralec. Ker pa poznam razmere v ljubiteljskem gledališču na Jesenicah, se mi večkrat zdi, da ljudje, ki so tam, včasih veliko bolj predani gledališču, med njimi je velikokrat bolj pristna atmosfera. Kot igralcu po poklicu se ti včasih zgodi, da naletiš na nekaj, kar ti preprosto vzame preveč energije in tako vzameš vse skupaj zgolj kot službo."

Ko sva ravno pri Jesenicah. Spomini na gledališče Toneta Čufarja?

"Gledališču Tone Čufar se moram zahvaliti, da sem sploh lahko začel. Pomembno je tudi dejstvo, da je gledališče v mestu sploh bilo..."

Ampak zdaj živiš in ostajaš v Ljubljani?

"Ja. Paše mi. Tu imam nove prijatelje, zvesti so ostali domal. Tu se ves čas kaj dogaja, preprosto si življenje v Ljubljani lažje popestrim."

Tu so gledališča. Vidiš vse nove predstave?

"Ne. V gledališče grem, kadar imam čas. To pa ni prav pogosto. Ampak se vseeno potrudim in si ogledam, kar se le da."

Sanjska vloga, predstava, žanr?

"Musical, takšen, kakršnega pri nas ni, broadwayski tip. Žal je to projekt, ki zahteva ogromno in preveč. Sam ne bom nikoli iniciator, če pa se bo našel kdo, ki bi bil zmožen projekt spraviti na noge, bi bil z veseljem zraven."

Zakaj ravno Musical?

"Ker blazno rad pojem. Ker sem bil v Ameriki, si v San Franciscu ogledal West Side Story in padel dol."

Kaj pa kariera filmske zvezde v Ameriki?

"Film me vleče, v Ameriko pa bi šel, glede na izkušnje, le, če bi imel prej tam vse zagotovljeno: službo, denar, vilo z bazenom, zdravstveno zavarovanje..."

Torej zaenkrat ostajaš v Ljubljani?

"Jaaa... Ampak film me vseeno zanima, ker ga v konkretnem smislu še nikoli nisem izusil. Vem, da je to popolnoma drugačen način dela kot gledališče. Kamera, delo na terenu, mašinerija v teku, zakulisje - pa še zasluži se relativno več."

Kot v gledališču?

"Če bi se šteli porabljeni čas, mislim, da bolje."

Pa beseda dve o zvezdništvu?

"Pri nas ga je menda ravno prava mera, kar je po svoje dobro. Seveda so

ljudje, ki jih drugi prpoznavajo na cesti, se morda obrnejo za njimi, ampak da bi se zbirali okoli njih, moledovali za avtograme in padali v hysterijo... Je kar v redu, da tega ni, da te ljudje, če si dober, sicer spoznajo, pa imaš še vedno svoj mir. Od slave pri nas nihče ne more živeti. Non stop se je treba dokazovati, tudi če si zelo dober."

Publika?

"Zelo pomembna je pri predstavi. Neverjetno, kakšna razlika je na primer med zadnjo vajo pred premiero, še brez občinstva, in med trenutkom, ko prvič igraš pred polno dvorano. Ko začutiš, da občinstvo dobro sprejema predstavo, je to strašna potrditev in potem lahko popolnoma sproščeno spelješ svoj lik. Nek fluid medstebnjega dopolnjevanja steče med igralcem in publiko. Če se najdeta, če iskrica preskoči, potem je to uspeh."

Je ta fluid, aplavz tisto, zaradi česar človek postane igralec?

"Ne bi znal povedati, zakaj sem igralec, tudi razna filozofiranja o tem so mi povsem tuja. Seveda si predstavljam, da je vse skupaj v podtonu precej psihološko obarvano in da bi kakšen psihater iz analize mojega obnašanja po svoje znal razložiti, zakaj sem to, kar sem. Ampak kakor jaz vidim, stvari, je takole; igranje je stvar, ki jo rad počnem."

Se ti kdaj zgodi, da doma odreagiraš tako, kot bi, če bi bil lik, ki ga igraš?

"Ne. Nikoli. Če bi me kakšna vloga tako prevzela, da bi jo tudi doma igral, bi pristal na psihiatriji. Gledališče je pač to, da si, kar si, za dve uri. In nič več. Saj ne rečem, da je dober igralec lahko tisti, ki v življenju še ni nič doživel. Ampak po drugi strani, kakšen igralec bi pa, v skrajnem primeru, bil, če bi takrat, ko igram narkomana, v resnici šel za vogal in se zafiksiral?"

Imaš tremo?

"Seveda jo imam. Nekaj zdrave treme pa človek že mora imeti. To pomeni, da ima odnos do nečesa, da mu ni vseeno. Drugače pa ne. Mislim - tremo imam, predem stopim na oder. Sploh pred premiero imam težko tremo. Prej je nimam. Ko pa so stvari že toliko utečene, kot je predstava v Kranju, ki smo jo igrali že sedemdesetkrat, sploh nimam več treme, ker jo je nadomestila rutina in gotovost vase. Če pa delam pri predstavi, pri kateri se moram blazno angažirati, in čutim res veliko odgovornost, ki jo nosim, imam pa tremo. Ampak ko stopim na oder, je ni več. Izgine v trenutku."

Obstaja vloga ali situacija, ki si je na odru ne bi želel?

"Bi se našla stvar, ki bi mi jo bilo zoprno početi, ampak zdaj ne bi mogel povedati kaj konkretno. Če bi bil sam osebnostno prepričan, da delam stvari, ki niso v skladu z mojim prepričanjem o tem, kaj se v bistvu res dogaja z likom, ki ga igram, in bi mi nekdo hotel vsiljevati stvari, ki niso potrebne, pa naj bo to kakršnakoli golota, vulgarnost ali preprosto neokusnost. Potem mi ne bi bilo všeč. Če bi pa vedel, zakaj naj bi bil gol, vulgaren ali neokusen, in bil prepričan, da je tisto prav, potem mi ne bi bilo zoprno. Samo eno logično utemeljitev bi moral najti. Na splošno pa nimam predsodkov, ne v življenju, ne v gledališču."

• Marjana Ahačič, foto: Gorazd Šinik

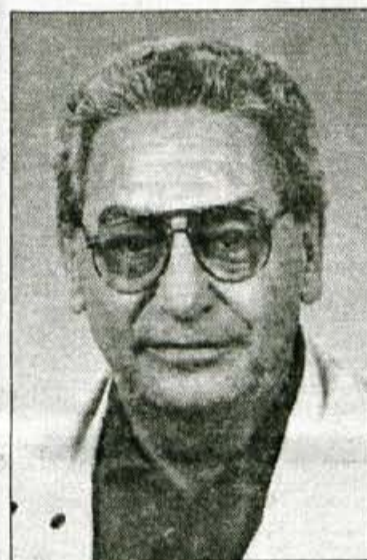
Na ginekološko - porodniškem oddelku jeseniške bolnišnice

Bila je prava lunca - smo mislili, da bo punca

Prenehajmo že razmišljati o ginekološko - porodniškem oddelku kot o številu porodov, saj ženska ne pride na oddelek samo tedaj, ko rodi! Odlični uspehi laparoskopije. Room - ing ali oskrba dojenčkov v sobi. Tudi v svetu je vedno več očetov, ki želijo biti pri porodu.

Ko smo želeli predstaviti ginekološko - porodniški oddelek jeseniške bolnišnice, smo naleteli na zanimive zgodovinske podatke: bolnišnico na Plavžu je začela graditi Bratovska skladnica Kranjske industrijske družbe, 27. julija 1940 je bil položen temeljni kamen, leta 1948 je bila svečana otvoritev, porodniški oddelek pa je začel delati leto dni kasneje. Že po prvem letu od otvoritve se je obisk v bolnišnici za desetkrat povečal, predvsem zaradi železnice, saj so v bolnišnico prihajali bolniki iz Bohinja, Primorske, Zgornjesavske doline. Leta 1962 je imela 63 postelj.

Ginekološko - porodniški oddelek pa se je razvijal tako, kot so narekovala okoliščine.

Primarij dr. Branislav Vladiković

Oddelek vodi primarij dr. Branislav Vladiković, ki sicer dela v jeseniški bolnišnici že 32 let. Pravi: "V zadnjih desetih letih oddelek pridobiva na pomenu. Jeseniški ginekološko - porodniški na Jesenicah sodi med najbolj sodobne v Sloveniji, saj smo poskrbeli za vso prenavo in rekonstrukcijo oddelka. Poudarek je na operativni dejavnosti, pri nas pa niso pacientke le iz neposredne okolice, ampak tudi iz Kranja, Škofje Loke, s Primorske. Bili smo prvi na področju laparoskopske tehnike, imamo izredno sodobno opremo in v naši operativni enostavno ni napak. Zanimivo je, da s kadrom nimamo takih problemov kot drugje. Naš ginekološko - porodniški oddelek ni zapustila niti ena medicinska sestra."

12 tisoč ambulantnih pregledov

Od 40 zaposlenih na oddelku je pet specialistov, 2 specializanta, tri višje medicinske sestre, pet instrumentark, devet babic, ostale so srednje medicinske sestre.

Število porodov v Sloveniji strmo pada. V zadnjih desetih letih se je število rojstev v Sloveniji zmanjšalo od 34 tisoč na 18 tisoč letno, v jeseniški bolnišnici število porodov spremljajo od leta 1966 - od 1.100 jih je zdaj letno 500 oziroma 600. Čeprav so tik pred božičem presegli lansko število in jih bo letos 30 več kot lani, je pač dejstvo, da se nataliteta zmanjšuje. Od tega podatka pa do razmišljanja, da bi ukinjali porodniške oddelke, seveda ni daleč.

Kaj o tem mislijo na Jesenicah? "Ostro nasprotujem preštevovanju

porodov in številkam!" pravi primarij Vladiković. "Preneha naj se že razmišljati o ginekologiji in porodništvu kot o številu! Imejmo pred očmi žensko, ki ne le rodi, ampak tudi po porodu živi še desetletja in ima vso pravico do vseh ginekoloških storitev. Naj naštejemo nekaj naših dejavnosti: zgodnja detekcija karcinoma, vsi operativni posegi ginekoloških bolezni, kompleten pregled in operativa dojke, kompletna zaščita nosečnice med porodom, oskrba zdravih in bolnih novorojenčkov, preventivne dejavnosti, ultrazvočna diagnostika. V povprečju imamo 12 tisoč ambulantnih pregledov letno, omejeni pa smo na 8 tisoč. Kaj to pomeni? Pri nas so v mamografski ordinaciji čakalne dobe izjemno dolge. Zaradi nas zanesljivo ne, le pregledov nad odkupljenim programom nam zavarovalnica ne plača. V Sloveniji je 11 aparatov za pregled dojke, najbolj sodobna je naša, a niti ena v Sloveniji ni stoo odstotno izkoriščena prav zaradi tega, ker bolnišnice za večje število pregledov ne dobijo plačila. Opravimo lahko le dvakrat tedensko po dvajset pregledov. Resnica je žalostna, vendar smo v bolnišnicah nemočni. Dejstvo je, da nikoli nismo bili tako dobro opremljeni, tako strokovno usposobljeni in nikoli nam ni bilo dovoljeno tako malo narediti kot zdaj!"

Ob vsaki sobi je kopalnica

Oddelek, ki je tudi v evropskem merilu znan po uspehih laparoskopske kirurgije, ima še eno prednost: v bolnišnici je, ki ima tudi vse druge oddelke in se pri pacientkah lahko takoj opravijo različne preiskave. Oddelek pa ima tudi srečo, da ima glavno sestro, višjo medicinsko sestro Sonjo Gjerkeš, ki je v 23 letih

delala že na vseh oddelkih v bolnišnici in delo povsod dobro pozna.

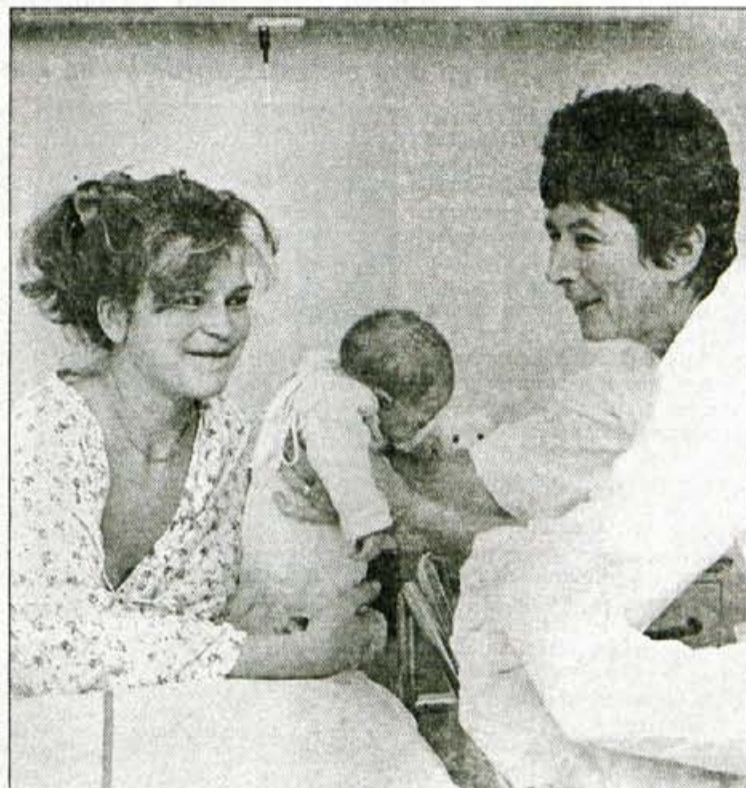
"Na oddelku je 46 postelj, vsaka soba ima kopalnico, 20 postelj je v nadstandardu," pravi Sonja. "V zadnjem času prihaja veliko pacientk tudi iz Kranja, Primorske, Škofje Loke. Ležalna doba je kratka - povprečna znaša pet dni, uvedli pa smo delni rooming sistem, kar pomeni, da imajo mamice dojenčka od 8. ure zjutraj do 22. ure pri sebi v sobi. Jutranjo nego opravijo sestre, čez dan pa so novorojenci pri mamicah in zanje skrbijo same. Zato tudi ne dovolimo obiska po sobah, obiski pa so dovoljeni vsak dan med 14. in 17. uro, pacientke so vedno dosegljive po telefonu. Nikogar tudi nismo odslovili, če je prišel izven časa, določenega za obiske."

Erika Kocjan

Ena izmed babic je tudi Erika Kocjan, medicinska sestra, ki je že trinajst let na oddelku.

"Če bi se še enkrat odločala za

Glavna sestra Sonja Gjerkeš pri mami Brigiti Gašperin z Rodin in njeni punčki Kristini.

poklic, bi se zanesljivo spet za babiškega. Meni se zdi neznansko lepo, da pomagam. Zdaj imamo okoli 40 odstotkov porodov, ko je zraven tudi oče novorojenca - sama to odobravam, seveda pa bi svetovala, da bi bodoči očetje prej skupaj z mamo obiskovali materinsko šolo in vsaj nekaj vedeli, kako bo porod potekal. Izkušnje z bodočimi očeti pa so dokaj različne, večinoma pa zelo dobre, saj mislim, da marsikateri mami psihološko pomaga prisotnost očeta."

Eh, najbrž me bo Luna vzela

Ko smo se s tremi našimi sogovorniki pogovarjali o tem, kakšne so njihove izkušnje o prisotnosti očkov ali atekov pri porodih, se je izkazalo, da so pač že taki svetovni porodniški trendi, da je v porodni sobi tudi mladi očka. Svetovni trendi so svetovni trendi. Kot je denimo za nekatere zanimivo, da bi rodile - v vodi. V Postojni imajo porodniški center, kjer ženske rojevajo v vodi. To metodo so pred 25 leti razvili Rusi in danes navdušuje vse tiste, ki se odločijo za Postojno.

Včasih si še zamišljati ni bilo mogoče, da bi pripravil moškega, da bi stal poleg porodnice v porodni sobi. Na Jesenicah imajo poleg porodnice sebo še sobo za očete in če so pripravljeni čakati tudi vso noč, so na toplem in varnem, lahko popijejo čaj ali kavo. Če očetje čakajo na srečni dogodek doma, jih na njihovo željo ob pravem trenutku domov tudi pokličejo.

Saj so korajžni in vzdržijo - kakšnega bolj rahločutnega pa tudi tako vrže, da ne vzdrži in uide ali pa mu porodna soba preprosto zapleše pred očmi. Izkušene babice so pronicljive in takojci doumejo, kakšen karakter je trenutno v porodni sobi. Če kaže, da bo stres le prehud in bi bodoči očka v pričakovanju velike sreče omedlel, potem ga obzirno in v njegovo olajšanje spravijo na varno.

Prisotnost očetov ne škoduje - pomaga pa... No - ne smemo reči, da so pri porodu le blažev žegen, saj bomo pri priči starokopitni in nazadnjaški. Nekaj psihološko spodbudnega je za žensko najbrž res v tem, da ima ob sebi nekoga, ki mu zaupa, drugače pa mora sama preboleti bolečino, ki je, kot pravi babica Erika, edina bolečina na svetu, ki je v tistem trenutku pozabljena.

In kako vpliva Luna na čas poroda?

Po Erikinih besedah ne prav veliko. A kljub temu: po njenih izkušnjah sta bolj "usodna" en dan pred polno Luno in dan po njej. Mnoge porodnice pa verjamejo in pogledujejo na koledar: "Eh, najbrž me bo Luna vzela..."

Poštarji z medvedki

Rojstvo je nekaj skrivnostnega, edinstvenega, nihče ne ve, kdaj bo. Dneva in ure ne pove nobena prat'ka. In če je srečni dogodek tako skrivnosten, zakaj ne bi verjeli tudi v Luno?

Navsezadnje se je vsesplošnega veselja sorodnikov, znancev in prijateljev ob rojstvu novorojenčkov zavedala tudi slovenska pošta. Mlade mamice v zadnjih nekaj letih zaradi naše iznajdljive pošte kar najhitreje dobivajo k porodniški postelji razna darila, medvedke in drugo. Poštarji so seveda zelo zaposleni, ko v bolnišnico lastnorčno prinašajo voščila in telegrame s simpatičnimi verzi. Če ne veste prav, kako bi še drugače kot z "iskrenimi čestitami" voščili mami in otročku, lahko zaprosite za pomoč tudi na pošti. Tam vam bodo pokazali simpatične verze, primerne za deklico ali dečka. In v teh verzih ima tudi Luna svojo rimo, tako, da lahko mladi mamici zaželite:

"Bila je prava Lunca, mislili smo, da bo - punca; čeprav na puncah svet stoji, tvojega sinčka veseli smo prav vsi..."

• D.Sedej - Foto: J. Pelko

Nataša Kelvišar iz Podkorena s sinčkom Markom, ki je privekal na svet pred letošnjim novim letom.

Trideset let po smrti se someščani še radi spominjajo priljubljenega zdravnika

Dr. Božidar Fajdiga - legenda starega Kranja

Prisrčno robat, redkobeseden, odrezav, a srčno dober človek, odličen zdravnik, pozoren mož in oče, navdušen lovec, večno v pumparicah, tak je bil na kratko dr. Božidar Fajdiga, ki je umrl pred tridesetimi leti, 20. decembra 1966. Kranjčani zrelih in nekoliko poznejših let se ga še vedno radi spominjajo, saj je bil, kot pravijo, legenda starega Kranja. O njem krožijo tudi številne anekdote. Nekatero smo zbrali in vam jih na tej strani ponujamo v novoletno branje. Ne le za boljše razpoloženje, predvsem zato, da velikega kranjskega moža približamo tudi tistim, ki ga niso poznali. Morda bo na koncu marsikdo zavzdihnil: škoda, ker takih zdravnikov ni več...

Dr. Božidar Fajdiga je bil rojen 23. decembra 1887. leta v Ljubljani. Njegov oče je bil Ignac Fajdiga, profesor matematike in fizike, kasneje ravnatelj kranjske gimnazije. Ljudsko šolo je obiskoval v Novem mestu, gimnazijo pa v Ljubljani. Medicino je študiral prvo leto v Innsbrucku, nato nadaljeval in končal na dunajski univerzi. Le dve leti je utegnil utrjevati znanje na tamkajšnjih klinikah, kjer se je posebno izuril v porodništvu pri prof. Halbanu.

Vpoklican v avstrijsko vojsko, se je boril na vzhodni fronti. Že leta 1915 se je znašel v ruskem ujetništvu. Ko je izbruhnila oktobrska revolucija, se je želel pridružiti "Jugoslovanskemu dobrovoljskemu korpusu" v Odesi. Zaradi razmer, ki so tam vladale, se je raje pridružil češkemu polku in kot zdravstveni vodja sanitetnega vlaka spremljal transport čez Sibirijo v Vladivostok. Potovali so sedem mesecev. Ko je zmanjkalo drv, so se ustavili, jih nasekali - vsak vagon je imel peč. Topili so led in z menaškami nosili vodo v lokomotivo.

Z dr. Fajdigo sta prek Sibirije potovala še dva Kranjčana, gospod Štrupi z Rupe in Bruno Ovsenek iz Kranja, ki sta mu bila asistent. Veliko je pomagal ljudem, vojakom. V Vladivostoku so se vkrcali na ladjo in nato mimo Singapurja, po Sueskem prekopu pripluli do Dubrovnik. Na ladji so bili 60 dni.

Dr. Božidar Fajdiga

Dr. Fajdiga je bil rojen 23. decembra 1887. leta v Ljubljani. Njegov oče je bil Ignac Fajdiga, profesor matematike in fizike, kasneje ravnatelj kranjske gimnazije. Ljudsko šolo je obiskoval v Novem mestu, gimnazijo pa v Ljubljani. Medicino je študiral prvo leto v Innsbrucku, nato nadaljeval in končal na dunajski univerzi. Le dve leti je utegnil utrjevati znanje na tamkajšnjih klinikah, kjer se je posebno izuril v porodništvu pri prof. Halbanu.

Vpoklican v avstrijsko vojsko, se je boril na vzhodni fronti. Že leta 1915 se je znašel v ruskem ujetništvu. Ko je izbruhnila oktobrska revolucija, se je želel pridružiti "Jugoslovanskemu dobrovoljskemu korpusu" v Odesi. Zaradi razmer, ki so tam vladale, se je raje pridružil češkemu polku in kot zdravstveni vodja sanitetnega vlaka spremljal transport čez Sibirijo v Vladivostok. Potovali so sedem mesecev. Ko je zmanjkalo drv, so se ustavili, jih nasekali - vsak vagon je imel peč. Topili so led in z menaškami nosili vodo v lokomotivo.

Z dr. Fajdigo sta prek Sibirije potovala še dva Kranjčana, gospod Štrupi z Rupe in Bruno Ovsenek iz Kranja, ki sta mu bila asistent. Veliko je pomagal ljudem, vojakom. V Vladivostoku so se vkrcali na ladjo in nato mimo Singapurja, po Sueskem prekopu pripluli do Dubrovnik. Na ladji so bili 60 dni.

rano, pa k dr. Fajdigi. Pa pravi ta zdravniku, ko mu je začel šivati rano: "Gospod doktor, ali mi ne boste dali nič injekcije proti bolečinam?" "Ali si ti onemu, ki si ga mahnil po glavi, dal prej injekcijo?"

Vselej v pumparicah

Žena dr. Fajdige je bila Olga, zelo lepa ženska, se spominjajo starejši Kranjčani. Ko se je sprehajala po mestu, so se vsi ozirali za njo. Rodila je dve hčeri, Nadjo, ki je bila po značaju precej podobna očetu. Po vojni je študirala na elektrotehnični fakulteti. Bila je predana goram, navdušena alpinistka. Zal je že pokojna. Druga hči, ki se je po očetovem zgledu posvetila zdravniškemu poklicu, živi v Ljubljani. Pravijo, da je bil dr. Fajdiga zelo pozoren mož in oče.

Najbolje se je počutil v pumparicah, dolgih nogavicah in visokih korakih. "Kdo se ne spominja človeka, ki je v večini v lovski obleki z ovojčkami (komašnjami) in veliko torbo tekal po Kranju ali se vozil z motornim kolesom po bližnjih in daljnih vaseh ter pomagal bolnikom?" med drugim preberemo v 42. letniku Zgodovinskega časopisa.

Med eno od voženj z motorjem, namenjen je bil k bolniku v Šenčur, je na cesti pritekel otrok. Da ga ne bi povozil, je dr. Fajdiga zavil s ceste. Takrat si je poškodoval koleno, tako da je težko hodil. Med vojno je motor skrnil v seniku, da ga Nemci ne bi našli. Še po vojni se je vozil z njim, po upokojitvi pa so pogosto prišli ponj z avtom in ga peljali k bolnikom.

Med zdravnikoma

Ko smo poizvedovali o življenju dr. Fajdige, nam je prišla na uho tudi anekdota, v kateri je njegov sobesednik znani živinozdravnik Bedenka.

Fajdiga in Bedenka sta se menda rada prerokala, kdo ima težje oziroma lažje delo. "Tebi je lahko, človek ti pove, kaj ga boli, meni pa žival ne more," je trdil Bedenka. Fajdiga pa: "Lažje je tebi, če ne pozdraviš, pa zakoljejo," je bil neomajen Fajdiga.

Nekoč je Bedenka zbolel in Fajdiga je odšel k njemu. "Kje te boli?" je vprašal Fajdiga. "Muuu," je odgovoril Bedenka. "Dobro, jutri ga zakoljite," je bila Fajdigova diagnoza.

Znal pa se je pošaliti tudi na svoj račun. Ko so ga pred smrtjo poslali na Golnik, mu je EKG naredila Desa Pavlin. "Gospod doktor, imate slabo srce." On pa je zagodrnjal: "Mene bo že gveral."

Kritičen do oblasti

Dr. Fajdiga je bil menda precej kritičen, tudi do oblasti, posebno mu je šla na živce birokracija. Po vojni so otroške čevlje dajali na nakaznice, ki so se dobile pri dr.

Fajdigi. "Hudič, hudič, zakaj pa hodite vsi k meni?" je zarobantil. "Pojdite na okraj, tam v drugem nadstropju so šuštarji!"

Dr. Fajdigo je to stalo dva dni zapora. Mož, ki je po partizanski funkciji postal referent za socialno skrbstvo (določal je količino bonov, ki jih je dobila posamezna družina), je bil v resnici čevljar...

Z vsemi na "ti"

Dr. Fajdiga je bil znan po tem, da je vsakogar tikal. Vikal je le tiste ljudi, ki se jih je bal.

Nekoč pride v njegovo čakalnico Petrovčev Miha iz Stražišča. Vstopi v ordinacijo. Zdravnik mu reče: "Sleci se do pasu!" "Nič me ne boli," menca pacient. "Sleci se!" ponovi dr. Fajdiga, potem pa se obrne in vpraša: "Kaj te boli?" "Nič, drva sem vam pripeljal."

Znana je tudi naslednja anekdota: Pride k dr. Fajdigi bolnik, ki je bil operiran na želodcu. "Kako je s teboj?" ga vpraša dr. Fajdiga. "Še kar, še kar, le fižol bi rad jedel." "Ti kar fižol jej, prdel boš pa na drugem svetu," ga je postavil na trdna tla dr. Fajdiga.

Sicer pa je bil dr. Fajdiga znan kot odličen diagnostik. Znal je prav uganiti bolezen, tudi če je poslušal skozi plašč. Kadar pa ni bil povsem prepričan, da bo bolniku lahko sam pomagal, ga je nemudoma poslal k specialistu. Tako je rešil marsikoga.

Farmaceutka ji razloži, kaj piše na receptu: dvoje toplih hlačk in dvoje volnenih nogavic. K dr. Fajdigi je namreč prišla v svilenih hlačkah in tankih najlonkah...

Pa še ena podobna, mogoče kar preveč robata, vendar po njej dr. Fajdigo ljudje še danes najbolj pomnijo. In se še vedno nasmitajo.

Pride k dr. Fajdigi na ginekološki pregled ženska, ki se je poprej doma temeljito umila in nadišavila, tudi po najbolj občutljivem delu telesa. "Kaj je zdaj to? Pojdi domov in se umij!" je zarobantil dr. Fajdiga. "Rit mora po riti smrdet!"

Znal pa je biti dr. Fajdiga do žena tudi robato prijazen. Ko je šla nekoč ena zaradi težav v meni k njemu po nasvet, jo je najprej nadrl: "Preklete stare babe ohrne, k meni hodijo, namesto da bi jutraj in zvečer spile po en brinovček!" Ženska je nasvet ubogala in njene težave so res izginile.

Navdušen lovec, slab strelec

Dr. Božidar Fajdiga je bil navdušen lovec. Največ je lovil na desnem bregu Save, v sedanjih revirjih družin Sorško polje in Jošt, predvsem nizko divjad: zajce, jerebice, fazane. A kot vedo njegovi lovski tovariši, je bil bolj slab strelec. Zlasti zadnja leta je menda streljal kar vprek, tako da so se ga vsi bali. Če ni zadel, se je jezil.

Nekoč mu je uspelo ustreliti kljunača. Na to je bil zelo ponosen. Ko se je z njim vračal iz grmovja, se je kljunač zataknil in odtrgala se mu je odtrgala glava. "Lej, lej, hudiča, glavo sem mu odstrelil," se je pobahal dr. Fajdiga.

Zadnjikrat je lovil 1964. leta, dve leti pred svojo smrtjo. Lovci so ga vselej vabili tudi na veselice. "Me ne bo!" je bil odločen. "Ne grem, me bodo prosile plesati!" Očitno za ples ni bil tako navdušen kot za lov.

Fajdigova zdravila

Slavne Fajdigove ordinacije na Glavnem trgu v Kranju že dolgo ni več. Večino zdravniških pripomočkov, ki jih je uporabljal, hranijo v Gorenjskem muzeju. V današnje dni so se ohranili tudi nekateri njegovi recepti; vodka za otroke proti črvičenju, prašek proti bolečinam pa znano Fajdigovo mazilo. Pripravljajo jih še v zasebni lekarni Burdych v starem delu Kranja, vendar pa so nekatere sestavine, ki dandanes niso več pripravljive (borovo kislino in aminopirin), nadomestili z manj škodljivimi.

Oglejmo si najbolj znane recepte. Fajdigov čaj je sestavljen iz 20 gramov zeli tavžentrozhe, zeli preslice, zeli pelina, zeli šentjanževke, listov žajblja, listov koprive, cvetov ognjica in korenike angelike ter iz po 25 gramov brinjevih jagod, plodov koprca in cvetov kamilice. Slovito Fajdigovo mazilo je sestavljeno iz 3-odstotne raztopine borove kisline (40 gramov), lanolina (40 gramov) in vazelina (20 gramov). V Fajdigovi vodi pa je gram aminopirina, 5 gramov pomarančne tinkture, pol grama citronske kisline, 45,5 grama navadnega sirupa in 45,5 grama prečiščene vode.

Dr. Božidar Fajdiga že trideset let počiva v starem delu kranjskega pokopališča. Veseli smo, če smo s pomočjo njegovih znancev, someščanov, uspeli vsaj v grobem pokazati, kako velik zdravnik in človek je bil dr. Fajdiga in kaj je v svojem času pomenil v Kranju. Hkrati se tudi opravičujemo, če karkoli od zapisane ne drži. • H. Jelovčan

Napisna tabla na njegovi hiši v Kranju (zdaj v hrambi v Gorenjskem muzeju)

Šele poleti 1920 se je dr. Božidar Fajdiga vrnil domov, pa takoj odšel na Koroško v pomoč Maistrovim borcem. Pojem je tri leta delal kot zdravnik v Škofji Loki, 1925. leta pa je prišel za sanitetnega referenta okrajnega glavarstva in obenem zdravnika splošne prakse v Kranju.

Že 1941. leta se je dr. Fajdiga pridružil odporu proti okupatorju in pomagal ranjenim partizanom. Poleti 1942 so ga za dva meseca zaprli v Begunjah in nato konfinirali v bližino Berlina. Ko se je vrnil, je v Kranju nadaljeval zdravniško prakso kot okrajni in kasneje mestni zdravnik. Ambulanto je imel doma, v hiši na Glavnem (prej Titovem) trgu, nasproti kranjske župne cerkve. Tudi potem, ko je bil uradno že upokojen, je še zdravil. Zdravila so po njegovih receptih delali pri Šinkovcu.

Vsak obisk pet kovačev

Kranjčani, ki se dr. Fajdige spominjajo, še danes vedo povedati, da je vsak obisk v njegovi ambulanti stal pet kovačev. Včasih je računalo samo dva, če je videl, da je bolnik v stiski, pa je pomagal tudi zastoj.

Ena od okoličank se takole spominja srečanja z njim: "Sin je imel šum na srcu. Svetovali so mi, naj ga peljem k dr. Fajdigi. Peljala sem ga z vozičkom. Voziček sem pustila pred hišo, tudi mož je počakal zunaj. Dr. Fajdiga je pregledal otroka in rekel: "Desc doma smrči, žena pa dela na tri šihte! Od

pa: "Crkne naj!" Ženska jokaje odide, brž za njo pa vstane tudi dr. Fajdiga. "Ne boš pojedel do konca?" vpraša žena. "Ne, kaj, če bo res umrl?"

Če je šla bolezen predač, tudi zdravila dr. Fajdige niso mogla več pomagati. Takole je dejal sinu, katerega mati je imela hudo pljučnico. "Pojdi po duhovnika. Umrla bo." Po nekaj dneh je mati res umrla.

Seveda pa vedno ni bilo tako resno. Nekoč je prišla k dr. Fajdigi ženska, ki je tožila, da jo strašno boli želodec. "Kaj si jedla?" "Kumare," je odvrnila. "Drugič jih pripravi, pa brž vrzi v stranišče," ji je svetoval.

Jože Dvoršak nam je poslal tole simpatično anekdoto. Nekje sta se strela dva fanta. Enega, s hujšimi poškodbami, so odpeljali v bolnišnico v Ljubljano, drugega, z lažjo

Mladi zgodovinarji o dr. Fajdigi

Življenje in delo dr. Božidarja Fajdige zanimata tudi člane zgodovinskega krožka iz osnovne šole Staneta Žagarja na Planini. Krožkarji, ki jih vodi mentorica, učiteljica Katica Kalan, so tudi v tem letu sprejeli izziv Zveze prijateljev mladine. Letošnja tema raziskovalne naloge je Kako smo se zdravili pri nas. Gre za široko zastavljeno nalogo, v kateri nameravajo šolarji zbrati čim več podatkov o babicah, osebni higieni, zdravilnih zeliščih, zdravnikih in padarjih, na priprošnje iz Gorenjskega muzeja pa so v nalogo vključili tudi posebno poglavje o dr. Fajdigi. O njem so zbrali že precej gradiva, ki so ga

prijazno posodili tudi nam, pričakujejo pa, da bodo do konca marca, ko morajo raziskovalno nalogo oddati, dobili še več informacij in jih s tem oteli pozabi. Sami namreč ugotavljajo, da so se naloge lotili vsaj deset let prej. Veliko Fajdigovih sodobnikov je namreč že pomrlo, veliko je že pozabljenega in izgubljenega. Zato prosijo, hkrati z njimi pa tudi mi, naj se njim ali našemu uredništvu oglase tisti, ki so dr. Fajdigo poznali in bi o njem lahko posredovali verodostojne podatke. Ne nazadnje dr. Fajdiga zasluži primernejšo oddolžitev, kot mu jo Kranj daje za zdaj.

Jasnovidec Rinaldo in vedeževalka Pika:

Po kartah je mandatarstvo namenjeno Drnovškemu

Če bo predsednik vlade Podobnik ali kdo drug, ne bo zaželen. Kučan sploh ne bo kandidiral za predsednika republike, kandidirala pa bosta dva moška, eden debelejši, drugi gospodarsko zelo močan. Gorenjski glas se bo še naprej dobro razvijal, le direktorja bodo na stolčku ogrožale ženske.

Ljudje, ki nosijo očala, običajno vidijo malo slabše od ostalih, Rinaldo Muzga iz Lesc, eden od približno stotih Sintijev, ki živijo na Gorenjskem, je v tem izjema, posebej. On je jasnovidec, vedeževalec, prerok, on vidi, kaj se bo v prihodnjem letu dogodilo na svetu, v Sloveniji, na Gorenjskem, v Gorenjskem glasu...

Rinaldo, v vedeževalskih krogih znan tudi z imenom Diricchardi, je samostojni podjetnik, ki s skupaj s svakinjo Piko nadaljuje stoletno, morda celo tisočletno tradicijo Sintijev. Ukvarja se predvsem z vedeževanjem prihodnosti, usod pogrešanih, z raziskovanjem nepojasnjenih umorov... Po rodu je Sinti, pripadnik skupine Romov, ki so k nam prišli iz nemškega konca. Na Gorenjskem jih je okoli sto, živijo v občinah Bled, Radovljica in Jesenice in so vsi med seboj v sorodstvu. V marsičem so podobni Židom: radi imajo svobodo in zlato, ukvarjajo se z vedeževanjem, s parapsihološkimi dejavnostmi. Verjamejo v dušo umrlih, v boga, v različne svetnike...

Rinaldova mama je prva Slovenka, ki se je poročila s Sintijem. Njen sin je med vsemi najbolj izobražen: je diplomirani teolog, profesor filozofije, specialist za parapsihologijo. Z vedeževanjem se ukvarja od trinajstega leta dalje. S Piko, ki je bila nekaj tudi artistka v Italiji, sta vrsto let hodila vedeževati po domovih ali so ljudje prihajali k njima, od letošnjega oktobra dalje imata "svojo" telefonsko linijo s številko 090 - 44 - 62. "Po telefonu je najtežje vedeževati: človeka ne vidiš, ga le čutiš... In če ga ne začutiš dovolj dobro, prekine pogovor, odloži slušalko," pravi Rinaldo in že naslednji trenutek vzame v roke karte (dvoje ima, ene so Crowleyjev, druge pa Haindlov tarot), jih premeša, razvrsti po mizi, jih odkriva...

"Narod ima ljubezen, a je ne zna pokazati"

* ...in vedežuje, kaj se bo v letu 1997 dogajalo na Slovenskem. Le kaj se bo zgodilo: bo vesoljni potop, bo mandatar dr. Drnovšek

ali Podobnik, bo Kučan še enkrat kandidiral za predsednika države...?

"Letos je bilo hudičevo leto, prihodnje leto bo na splošno 30 do 40 odstotkov boljše. Na gospodarskem in finančnem področju se nam obetajo podobne težave kot v letošnjem letu: inflacija, brezposelnost, nizke plače... Veliko izobražencev bo šlo "na svoje", v podjetništvo, nastala bo množica novih podjetij. Nasrkali bodo predvsem začetniki in ljudje, ki so zaposleni že dvajset, trideset let, a še naprej vztrajajo v slabih podjetjih. Inflacija bi lahko bila nekoliko manjša kot letos. Še vedno bo veliko netolerantnosti, nesporazumov, konfliktov. Malo bolje bo kot letos, veliko pa ne. Slovenci smo in ostajamo tudi v prihodnje prepirljivi narod. Manjka nam ljubezni, medsebojnega spoštovanja in razumevanja. Pravzaprav: narod ima ljubezen, a je ne zna pokazati. Posledice so občutne in nas, žal, tepejo tudi na finančnem področju. Lahko bi bili bogatejši, če bi bilo v nas več harmonije..."

Na političnem področju bodo problemi z vlado. Če pred državnoborskiimi volitvami sem napovedal, da bo mandatar za sestavo vlade dr. Janez Drnovšek, pri tem vztrajam tudi sedaj. Po kartah je namreč mandatarstvo namenjeno Drnovškemu, ne pa Marjanu Podobniku ali komu drugemu. Vsak drugi predsednik vlade bo nezaželen, sledilo bo obdobje nazadovanja. Drnovšek je zelo pameten, inteligenten človek, ima vse pogoje, da Slovenijo popelje v boljše čase. Gospodarsko je zelo močan. Če bi ga po tem ocenjevali od ena do deset, bi dobil devetko. V prihodnosti se mu, žal, lahko zgodi tudi krivica, kaj nepoštenega, lahko bo predsednik republike naredil napako in bo za mandatarja predlagal koga drugega..."

* Ali so v letu, ki prihaja, možne predčasne volitve?

"Vsaj dve leti jih ne bo, bo pa veliko sprememb v vladi. Nekateri bodo prihajali, drugi odhajali. Na prepihu bosta predvsem ministristvo za zunanje zadeve ter ministristvo za delo, družino in socialne

zadeve, zelo stabilne, trdne bodo razmere v gospodarskih ministristvih, s financami bo tudi rado kaj narobe. Slovenija bo v dveh, treh letih veliko napredovala, postala gospodarsko precej močna država. In ko ji bo šlo najbolje, bo vlado padla, takrat bodo tudi predčasne volitve."

"Kandidirala bosta dva moška. Eden je debelejši, star blizu petdeset let, svetlejših las in visok okoli 1,80 metra. Drugi se zelo dobro razume na gospodarstvo. Oba sta se že ukvarjala tudi s politikom."

* Se kažejo tudi imena?
"Ne, to pa ne!"

"Slovenci bodo molzli Gorenjce"

"Gorenjci bodo v prihodnjem letu bolj zadovoljni kot povprečni Slovenci. Spoznali so, kaj morajo narediti, da jim bo boljše, zato so se vzeli skupaj, premagali malodušje in se vneto vrgli na delo, rezultat bo gospodarska rast, razvoj turizma, vlaganja tujcev, dosežki, pomembni za vso Slovenijo... O, joj! Na kartah se jim kaže tudi egipčanski bog žrtovanja, bog Oziris, ki so ga razkosali. To lahko pomeni, da bo Gorenjska postala regija žrtvovanih ljudi in da bodo ostali Slovenci finančno molzli Gorenjsko in Gorenjce."

"Kučan ne bo kandidiral za predsednika"

* Ko smo se zadnjič mudili v Trzinu in smo se pogovarjali s tamkajšnjimi delavci Peka, jih je najbolj skrbelo, ali bodo v prihodnjem letu še imeli službo. Kako kaže z brezposelnostjo? To je problem številnih slovenskih, gorenjskih družin.

"Če to področje ocenjujem od ena do deset, se mi pokaže štirica. To pomeni, da bo brezposelnost tudi v prihodnjem letu velik problem, premikov na boljše ne bo, veliko ljudi bo še odpuščenih... Poglejte karte: žalovanje, narobe obrnjena sedmica. Ljudje bodo delali, pa ne bodo vedeli, za kaj delajo. Slabo kaže, res slabo, vsega ne smem povedati, ker bomo s tem preveč prestrašili ljudi."

* Prihodnje leto bodo tudi predsedniške volitve. Bo Kučan ponovno kandidiral? Bo tudi izvoljen, če bo kandidiral?

"Ja, za to pa moram ponovno postaviti karte! Takole kažejo: Kučan sam ne bo hotel več biti predsednik in sploh ne bo kandidiral. Ne iz političnih nagibov, ampak predvsem zaradi osebnih razlogov."

* In kdo bo potem kandidiral oz. kdo bo izvoljen?

"V Evropski skupnosti gre le za to, kdo bo zaslužil"

* Če se iz Slovenije obrnemo v svet...

"Slabo kaže za mater Terezijo, z zdravjem bodo imeli težave na angleškem dvoru, slabega zdravja bo tudi ruski predsednik Jelcin. V Rusiji bodo tudi sicer veliko problemov, morda bo celo nova vojna."

* V svetu torej še ne bo miru?

"Poglejte karte: sonce, ljubezen. V svetu ne bo vojn velikih razsežnosti. Vojskovala se bo ena zelo gospodarsko močna, bogata država, lahko bi bil to Irak, Iran ali celo Amerika. Balkan? Karte kažejo žalovanje, neoprostanje... Tu se bo vojna za kratek čas nadaljevala, potlej pa bo mir, ki bo bržkone trajal kar dolgo časa. Balkan se bo od vojn gospodarsko hitro opomogel, denarci bodo pritekali, tako da se posledice vojskovanja kmalu sploh ne bodo poznale. Drugod v Evropi vojne ne bo, bo pa veliko kraje, nepoštenja med državami. Ena država ali več držav skupaj bo fantastično zaslužilo na račun druge ali drugih. Nekateri se sploh še ne zavedajo, kakšna slabost je Evropska skupnost. Ta skupnost je umetna tvorba, v njej ni nobene

medsebojne čustvene navezanosti, članice se sploh ne marajo, gre samo za vprašanje, kdo bo zaslužil in koliko. Evropski narodi, ki so se včlanili v to skupnost, bodo žalovali nad svojo odločitvijo in nad tem, da so nasledili lepim besedam."

"Naravnih ujm ne bo, bo le hlad, hlad v srcih"

* In če že ne bo vojne, bodo po Murphyjevem zakonu bržkone potresi, poplave, nove neozdravljive bolezni...?

"Rak, aids... Za te bolezni še ne bo zdravila, pojavila pa se bo nova bolezen, ki bo tudi ubijala. Zelo bo podobna aidsu, nekaj bo narobe s krvjo. To bo zastrupitev, paraliza ali kaj podobnega. Veliko bo tudi sladkornih in srčnih bolezni, krvnega raka in raka na dojkah, astme, bolezni na jajčnikih in prostati... Mladina se bo še bolj vdajala drogi. Število smrtnih primerov, še zlasti samomorov, bo naraslo. Vidite, pogledajte karte! Ni zvezde vodnice, ki bi vodila mlade."

V Sloveniji ne bo naravnih ujm. Niti enega meča ni na kartah. Ja, le mrzab bo, hlad... Hlad v srcih Slovencev... Naša čustva so obrnjena narobe. Ko že hočemo narediti nekaj materialno dobrega, pridejo prepiri, vpitje, afero. Dokler se ne bomo čustveno odprli, toliko časa nam še ne bo šlo dobro. Harmonija in ljubezen naroda, to je pogoj za duhovno in materialno bogastvo."

* Ali Sloveniji preži kaka huda nesreča?

"Dve veliki politični osebnosti bosta umrli. Lahko bo to nesreča, morebiti celo atentat, ugrabitev z izsiljevanjem denarja... Aha, zdaj razumem! Izsiljevanje, pritiski na politične in druge znane osebnosti... Posamezniki bodo politikom grozili nekako takole: daj denar, sicer dam v javnost nekaj, kar dobro vem in vam bo škodovalo. To bo mafijsko delovanje, veliko bo afer in pranja umazanega perila. V Sloveniji se bo zrušila tudi neka večja stavba. Ni nujno, da bo to zgradba v zidarskem pomenu besede, lahko bi bila to tudi politična institucija, veliko podjetje..."

Meč nad Gorenjskim glasom

* Gorenjski glas - več kot časopis... Kaj mu napovedujete za leto 1997?

"Propada se ni treba bati, je zelo razširjen in priljubljen, pameten in intelektualno močen, ljudje so od njega dobesedno odvisni. Poglejte karte! Meč! To pomeni, da bi vam bralci zelo zamerili, če bi ga prenehali izdajati. Znak, ki kaže čustva, je obrnjen narobe. Brezčustvenost. Morda je za časopis takšno brezčustveno pisanje celo pravo. V prihodnjem letu boste več pisali o kulturi, umetnosti in podjetništvu, uvedli boste nove priloge. Mesto direktorja je vprašljivo, lahko bi prišlo do zamenjave z žensko. Finančno stojite dobro, imate zaloge in še bo prišlo."

* C. Zaplotnik

"Podobnik presenečenje, Peterle čuden ptič"

Rinaldo Muzga je za Nedeljski dnevnik že sredi novembra napovedal razplet letošnjih državnoborskih volitev: "Zmagala bo LDS z majhno prednostjo pred SLS in SDS, šele na četrtem mestu bo SKD. Za njimi se najde Kocjančič s svojimi prenovitelji ja Jelinčič in demokrat Tone Peršak. Kljub hudim kritikam ostaja Janez Drnovšek vodilna slovenska politična osebnost. Veliko presenečenje pa je vsekakor Marjan Podobnik in SLS. Marjan Podobnik deluje umirjeno in dobrohotno. Prevzel bo socialno ministristvo, njegov brat Janez pa ministristvo za zdravstvo. Janez Janša, upornik, rojen v znamenju kozoroga, pa je trdoživ in uporen in bo še naprej iskal resnico, kl se ji je zavezal. Rad vlada in disciplinira ljudi in bo postal minister za vojsko ali policijo. Lojze Peterle pa je svojevrsten ptič. Zna koketirati z višjimi sloji in cerkvenimi dostojanstveniki, ob njem pa se dobro počutijo tudi preprosti ljudje. Spet mu prerokujem mesto zunanjega ministra. Zmago Jelinčič kljub vsem mogočim protislovjem, ki so značilna zanj, ne bo izpadel iz parlamenta. "No, ja! Precej tega, kar je napovedal Rinaldo, se je tudi uresničilo. Pravilno je napovedal vrstni red strank, tudi Podobnik in njegova SLS sta bila veliko presenečenje, Jelinčič se je res uspel obdržati v parlamentu, le Janezu Podobniku za zdaj bolj slabo kaže, da bi bil minister za zdravstvo, saj je že postal predsednik državnega zbora."

Evropa se združuje, Balkan ostaja zunaj

Na Kolpi raste kitajski zid

Poskus, da bi Združene države Evrope nastale z orožjem, je spodletel, tudi s kapitalom tega ni moč doseči, ideja o združenih Evropi bo uresničena s "poreklom blaga".

Kranj, dec. - Z novim letom bo začela veljati "evropska diagonalna kumulacija porekla blaga", kakor se strokovno zapleteno reče gradnji kitajskega zidu, s katerim se bo obdalo 29 evropskih držav. Med njimi je tudi Slovenija, ni pa sosednje Hrvaške, zato lahko rečemo, da kitajski zid raste na Kolpi. Neuradno je moč slišati, da Madžarski in Romuniji ne bo uspelo sestiti na evropski vlak, kar pomeni, da bosta čakala na jugovlak. Kdaj bo ta odpeljal v Bruselj, je zelo težko napovedati, saj na Balkanu zdaj poslušajo Clintona. Samo ugibamo torej lahko, kako visoko bo zrasel kitajski zid na Kolpi in kako hitro se bo zasukala Hrvaška, da ne bi postal previsok in bi ga bilo težko podreti.

Slikovito prisposodbo o kitajskem zidu je na nedavnem posvetu v Kranju izrekel Marjan Sterle, strokovnjak pri Carinski upravi Slovenije, zadolžen za poreklo blaga. Zategadelj v podrobnosti pozna problematiko in resno velja jemati njegovo oceno, da bodo problemi zelo veliki. Že pred devetimi meseci je v članku "Pogled z mojega okna" zapisal, da gre za vojno, ne več z orožjem, kakor je to poskušal Hitler, tudi s kapitalom tega ni moč doseči, ideja o Združenih državah Evrope (ZDE) se bo uresničila s poreklom blaga.

Vsevropska pravila o poreklu blaga

Evropa je bila leta 1993 videti kot napihnjen balon, v Bosni so poslušali Clintona, v Ameriki je nastala Nafta, hitro se je razvijala jugovzhodna Azija, katere motor je Japonska. Evropski politiki so se jeseni 1993 sestali na ministrskem svetu Evropske unije v Kopenhagnu in se odločili, da Evropo združijo gospodarsko. Tako je bila rojena zamisel o evropskem poreklu blaga oziroma t.i. evropski diagonalni kumulaciji. Potrjena je bila decembra 1994 na

srečanju evropskih predsednikov v Essnu, ko so se odločili, da s pomočjo teh meril na EU navežejo države, ki se želijo vključiti vanjo. V EU je bilo tedaj dvanajst držav, z začetkom leta 1995 pa petnajst, saj so se pridružile Švedska, Finska in Avstrija.

K sodelovanju je bila povabljena tudi Slovenija, ki je imela tedaj z EU kooperacijski sporazum, pogajala pa se je o pridružitvenem. Najbolj zajeten del tega sporazuma je prav poreklo blaga in pri nas so mnogi najprej mislili, da gre za napako. Kmalu pa je postalo jasno, da so v Bruslju že s tem nadedli Sloveniji vajeti. Dovolj jasno je to pokazal češki pridružitveni sporazum, ki je prav pri pravilih o poreklu blaga že veliko bolj jasen. K sodelovanju so bile povabljene tudi preostale članice Cefte - Slovaška, Madžarska, Poljska - kakor tudi članice Efte - Norveška, Islandija, Švica in Liechtenstein - baltske države - Estonija, Litva, Latvija - ter Romunija in Bolgarija.

Skupaj se je torej 29 evropskih držav odločilo, da grede v 'Evropo' po poti Bele knjige. V začetku 1995 je bila na evropski vlak povabljena še Hrvaška, drugi balkanski potniki pa ne.

Združene države Evrope

Definicija še ni povsem jasna, vendar lahko govorimo o nastajanju Združenih držav Evrope. Evropske države se bodo povežale prek porekla blaga, torej prek pravil, ki diktirajo predvsem gospodarski razvoj. Spodbujajo medsebojno trgovino, hkrati pa ustvarjajo kitajski zid proti tretjim državam. Vsi v Evropi in med seboj naj bi spoštovali enaka pravila, kar praktično pomeni, da bodo pravila o poreklu blaga vgrajena v obstoječe sporazume EU z drugimi državami.

Sicer pa takšno nastajanje za Evropo po drugi svetovni vojni ni nič nenavadno, saj je tudi EU, katere predhodnica je bila EGS, nastala leta 1958 na temeljih Ev-

ropske skupnosti za jeklo in premog. Torej na gospodarski osnovi.

Bistvo gospodarskega kitajskega zidu je v tem, da so se evropske države dogovorile, da bodo blagu, ki ga bodo iz teh držav uvažale, priznavale domači izvor za vse njegove sestavine, ki so bile izdelkom dodane v katerikoli državi znotraj kitajskega zidu. Glavni usklajevalec teh pravil pa je Bruselj, kjer ima sedež EU.

Balkanska čakalnica

Nova podoba Evropa ima potemtakem v središču petnajst držav EU, okrog tega jedra pa je štirinajst satelitov, ki jim je Bruselj nadel vajetih. Skupaj torej 29 držav, saj se Hrvaški, ki je bila povabljena naknadno, še ni uspelo uvesti na evropski vlak. V čakalnici je namreč ostala, ker 2. avgusta 1995 ni poslušala evropskih politikov, temveč je za nasvet vprašala Clintona in nato bliskovito zavzela Knin.

Prav Hrvaška, ki tedaj ni poslušala evropskih politikov, naj z zavzetjem Knina še nekoliko počaka, je dober primer, kako sta prepletena politika in gospodarstvo, kako se prek gospodarstva uresničuje politika.

Hrvaška je bo torej v Bruselj lahko pripeljala z balkanskim vlakom, kdaj, je seveda veliko vprašanje. V balkanski čakalnici so namreč še Bosna in Hercegovina, Zvezna republika Jugoslavija, Makedonija in Albanija.

Težave Madžarske in Romunije

Nekaj dvomov, če bo res vseh 29 držav s prihodnjim letom sedelo na evropskem vlakcu, vendarle še obstajala, razblinila jih bo objava v uradnem listu EU tik pred novim letom. Vse države morajo imeti namreč sklenjene ustrezne sporazume z EU in med seboj oziroma vanje vgrajena evropska pravila o poreklu blaga.

Slovenska vlada je pravočasno in dobro delala na teh sporazumih in s prihodnjim letom bo evropska pravila o poreklu blaga lahko uveljavljala po začasnem sporazumu z EU, sklenjen ima tudi sporazum z Efto, ki ima vgrajena evropska pravila o poreklu blaga. Sporazumi so bili sklenjeni tudi s Češko, Madžarsko in Slovaško, nekaj težav je moč pričakovati s Poljsko, uveljavljena bosta še z Estonijo in Bolgarijo. Ni pa uspel sporazum o prosti trgovini z Romunijo, čeprav je bilo zanj že vse pripravljeno, so Romuni v dogovarjanjih izrazili željo po članstvu v

Cefte, ki ima prav tako vgrajena evropska pravila o poreklu blaga. Vključitvi Romunije v Cefto pa nasprotuje Madžarska, zaradi neresenega vprašanja madžarske manjšine v Romunije.

Drugače težave pa ima Madžarska, saj je tam tovarno postavila japonska firma Suzuki, ki jo je sprva nameravala odpri v Kopru, kar pa se ni zgodilo. Če bi se, bi seveda sedaj imela Slovenija takšne zadržke, kot jih ima Madžarska, ki okleva med sodelovanjem z EU in Japonsko.

Slovenija še nima podpisanega sporazuma z Litvo, vendar pa pri baltskih državah verjetno ne bo težav, čeprav nekaterih pravil zaradi revščine ne morejo spoštovati, vendar naj bi jim zaradi političnih interesov pogledali skozi prste. Tudi z Madžarsko in Poljsko jim nemara ne bo, saj sta nekako "v rezervi", najbolj na robu pa ostaja Romunija. Vendar pa je moč pričakovati odločitve o začasnih čakalni listi, kar pomeni, da naj bi bila ovira kmalu odpravljena.

S Hrvaško ne bo več uvoza zaradi izvoza

Uvajanje evropskih pravil o poreklu blaga naj bi zelo spodbudilo trgovino v Evropi oziroma znotraj omenjenih 29 držav. Praktično to pomeni, da bi se trg surovin in izdelavnega materiala razširil na 29 držav, ki naj bi med seboj prosto trgovale, brez carinskih in drugih omejitev. Drugače povedano, za teh 29 držav naj bi po poslej veljala dosejana formula uvoza zaradi izvoza.

Druga plat medalje pa je, da to ne bo veljalo za tretje države, proti katerim Evropa postavlja kitajski zid. Gradi ga 15. člen pravil o poreklu blaga, ki ne dovoljuje vdora blaga iz tretjih držav brez plačila carine. To je torej tisto strašno orožje, ki ga bo Evropa uporabljala v gospodarski vojni in ponovno se potrjuje, da se hudič skriva v podrobnostih.

Za Slovenijo je to seveda boleče, saj se 15. člen glasi kot napotek: če želite v Evropo, prenehajte trgovati s Hrvti! Če 15. člen ne bo zadosti visok zid, se bodo v Bruslju izmislili neprijetnosti in težave, ki jih bodo morali cariniki povzročati na meji. Kako pisan je lahko izbor takšnih težav, nam ni treba brskati daleč nazaj po spominu, saj so bili včasih v Beogradu pri tem pravi mojstri. Beograd je preteklost, zdaj bomo morali poslušati Bruselj, kako strogi bodo pri postavljanju kitajskega

zidu, ki bo zrastle tudi na slovensko hrvaški meji, bo seveda pokazal čas. Brez dvoma si bomo kmalu želeli, da bi v Bruselj kmalu odpeljal tudi balkanski vlak, saj so kljub sesutju nekdanjega jugoslovanskega trga ostale nekatere gospodarske vezi, spletajo pa se nove.

Materiali brez porekla

Informacija z naslovom "V pričakovanju začetka delovanja evropske diagonalne kumulacije porekla blaga", ki jo je slovensko finančno ministrstvo pred kratkim poslalo medijem v objavo, je napisana tako strokovno, da jo lahko razumejo le dobri poznavalci. Zategadelj je razumljivo, da ni prišla na časopisne strani, saj tudi strokovnjakom s tem ne bi kaj prida pomagali. Navsezadnje morajo brati Uradne liste, našega in evropskega, kjer so objavljeni vsi sporazumi, predpisi, uredbi itd., ki jim morajo spoštovati pri svojem delu.

Vendar pa smo iz te informacije izluščili osvetlitev dveh vprašanj, ki se uvoznikom oziroma izvoznikom te dni verjetno najpogosteje zastavljajo: kaj so materiali brez porekla in katere uvozne dajatve je treba plačati.

Brez porekla so tisti materiali, ki v izvozno proizvodnjo pridejo iz tistih držav, ki niso uvedle evropskih pravil o poreklu blaga. To so lahko tudi materiali iz 29 držav, ki so uvedle omenjena pravila, če država izvoznica končnega izdelka nima ustreznega sporazuma z državo uvoznico, katere izdelke uporablja v izvojni proizvodnji. Stvar bo jasnejša, če to pomeno na konkretnem primeru. Denimo izdelek, ki ga bo slovenski izvoznik prodal v Nemčijo, zanj pa bo pri izdelavi uporabil sestavine iz Romunije. Z njo namreč Slovenija s prihodnjim letom še ne bo imela sporazuma v prosti trgovini. Slovenski izvoznik zato teh izdelkov ne bo mogel izvoziti kot slovenske v okviru začasnega sporazuma med Slovenijo in EU, niti kot romunske, temveč jim bo lahko izvozil v Nemčijo z originalnimi romunskimi dokazili o poreklu ali pa brez njih. V obeh primerih kot izdelke brez ugodnostnega porekla. Za materiale brez porekla bo treba plačati uvožno carino. Praktično to pomeni, da bo moral carinski zavezanec pred izvozom v Nemčijo plačati carino za tisti del uvožene pošiljke denimo z Japonske, ki jo je vključil v izvozno pošiljko in sicer po carinski tarifi, ki bo veljala na dan vložitve zahtevka za plačilo carine. • M. Volčjak

Poleg evropskih pravil o poreklu blaga se tudi sicer s prihodnjim letom obeta doslej največja sprostitev zunanje trgovine. Pri uvozu iz EU za približno 40 odstotkov industrijskih izdelkov ne bo več treba plačevati carin, med njimi so tudi nekateri avtomobili (z bencinskim motorjem do tisoč in z dizelskim do 1.500 kubičnih centimetrov prostornine ter avtodomi z dizelskim s 1.500 do 2.500 kubičnih centimetrov prostornine). Za približno 30 odstotkov blaga (predvsem za široko potrošnjo) se bodo carine znižale za 45 odstotkov, za preostalih 30 odstotkov (predvsem industrijskega) blaga pa za 30 odstotkov, v zadnji skupini so tudi močnejši avtomobili.

EU je za slovenske industrijske izdelke carine že odpravila, postopno pa bo zmanjšala količinske omejitve, t.i. plafone. S prihodnjim letom jih bo odpravila za 20 skupin slovenskih izdelkov, za preostalih 24 skupin pa postopno do leta 2000.

Pri Eftu je Slovenija za približno polovico njenih industrijskih izdelkov carine že odpravila, medtem ko jih je Efta za slovenske že povsem. S prihodnjim letom se bodo carine za blago iz Efte, na katere je naša proizvodnja srednjeobčutljiva, znižala za 40 odstotkov, za bolj občutljive pa za 25 odstotkov.

Pri uvozu s Češke in Slovaške je bilo že doslej treba plačati le carine za avtomobile, ki bodo s prihodnjim letom le 8- do 9-odstotne. Tudi za poljske izdelke ne bo več carine, razen za avtomobile in nekatere izdelke iz železa in jekla, zanje pa bodo carine 70-odstotno znižane, za avtomobile pa bodo carine 14- do 16-odstotne.

Sproščeno bo tudi trgovanje s tremi baltskimi državami, nekoliko počasneje z Litvo. Veljati bo začel tudi sporazum v prosti trgovini z Bolgarijo in s tem obojestransko odpravljene carine za industrijske izdelke, ki imajo približno 35-odstotni delež v menjavi; bolj občutljivim bodo carine znižali za polovico, najbolj občutljivim pa za petino.

Slovenija je za makedonske industrijske izdelke že odpravila carine, Makedonija pa jih za slovenske odpravlja postopno. Tako so že odpravljene za manj občutljive izdelke, ki imajo 60-odstotni delež v menjavi, za bolj občutljive izdelke so Makedonci carine že znižali za polovico, s prihodnjim letom jih bodo še za četrtno, za najbolj občutljive pa za polovico.

Sporazum o prosti trgovini z Izraelom naj bi začel veljati marca prihodnje leto, saj je že usklajen, podpisali naj bi ga januarja. Carine naj bi takoj odpravili za približno polovico industrijskih izdelkov, za bolj občutljive za 35 odstotkov in za najbolj občutljive za 34 odstotkov, za uvoz avtobusov pa naj bi carine ostale vse do začetka leta 2001.

Kvaliteta delovnega življenja

Zastarela organizacija dela in slabi medsebojni odnosi

Drugod po svetu se veliko ukvarjajo s proizvodnjo, pri nas pa premetavamo denar.

Kranj, dec. - Socialna slika Slovenije je ugodnejša, kot sami mislimo, precej je socialnih varovalk, kar je zelo pomembno, pravi prof. dr. Veljko Rus, ki je v klubu Dvor pred kratkim predstavil mednarodno sociološko raziskavo o kvaliteti delovnega življenja. V kolikšni meri bo pri nas upoštevana, je težko reči, saj ima profesor Rus že pri njenem publiciranju denarne zadrege, kar kaže, da družboslovnim raziskavam na ministrstvu za znanost in tehnologijo niso naklonjeni. Drugod po svetu jih ne samo vestno preberejo, temveč tudi upoštevajo, pri nas pa tako ali tako industrija ni v središču pozornosti, kdo bi se potemtakem še ukvarjal z navzkrižjem med delodajalci in delojemalci.

V mednarodno raziskavo je bilo vključenih trinajst dežel, ki so bile izbrane tako, da omogočajo bogate primerjave: Češka, Francija, Nemčija, Madžarska, Italija, Japonska, Poljska, Slovaška, Slovenija, J. Koreja, Kitajska, Španija in Finska. Vključenih je bilo nekaj zahodno in vzhodno evropskih držav ter azijskih.

Raziskovalci so raziskavo izvedli v elektro elektronski industriji in sicer v lahki, zabavni elektroniki in v telekomunikacijah. Pri izbiri podjetij je bila primerjava zelo natančna, tako glede velikosti podjetij kot drugih značilnosti, raziskovalci so uporabili povsem istoveten instrument. Tako so bila v Sloveniji izbrana štiri podjetja, ki ustrezno zastopajo elektro elektronsko industrijo. Imena podjetij so seveda skrivnost, povemo pa lahko, da je bilo eno tudi z Gorenjskega. Veljavnost podatkov je dokaj velika, saj je bilo anketiranih 6.500 delavcev.

Letošnja raziskava je že druga po vrsti, saj je bila prva izvedena leta 1985, zato je moč potegniti tudi časovne primerjave. Pri nas toliko bolj zanimivo primerjavo s časom pred tranzicijo in ob koncu lastninjenja.

Kakšen je položaj Slovenije danes v primerjavi z letom 1985, ko je bila izvedena prva raziskava? Profesor Rus pravi, da je Slovenija nekoliko zaostala za Evropo, ki vse bolj sprejema japonsko logiko produkcije in poslovanja. Natančneje, Evropa nas pušča vse bolj zadaj, razdalja z Vzhodno Evropo pa se ne povečuje.

Socialne varovalke

Zanimiva in razveseljiva je ugotovitev, da je socialna slika Slovenije ugodnejša kot sami običajno mislimo. Socialna varnost je dokaj ugodna in socialni razvoj dovolj razvejan. Socialna slika namreč vsebuje kar nekaj pomembnih varovalk, kar vse navaja k sklepu, da ji ne bi bilo treba dati tolikšne teže, kot ji jo dajemo pri nas.

V Sloveniji je samo 14 odstotkov zaposlenih iz družin, ki imajo samo enega zaposlenega. Večinoma sta zaposlena dva ali več, kar zagotavlja sorazmerno visoko socialno varnost oziroma povzroča manjše šoke pri pre zaposlovanju oziroma odpuščanju.

Sociologi pravijo: če imaš hišo ali stanovanje, lahko prečiviš s še enkrat nižjo vsoto od meje revščine. Toliko lažje seveda, če živiš na deželi. V Sloveniji ima lastno stanovanje ali hišo kar 69 odstotkov ljudi, podatek pa se seveda nanaša na industrijo, kar je toliko boljše. V zadnjih desetih letih se je ta delež podvojil, saj je prva raziskava leta 1985 pokazala, da ima lastno stanovanje ali hišo 35 odstotkov zaposlenih v industriji.

Veliko socialno rezervo predstavljajo nadure, ki jih je v naših podjetjih zelo veliko, kar 22,8 odstotka. Pri nadurah Slovenijo prekaša le Južna Koreja, kjer jih

dela tudi zahteva. V Sloveniji pa jih je le 47 odstotkov odgovorilo, da se med delom lahko pogovarjajo.

Veliko odstopanje navzdol kaže na disciplino, ki ni potrebna in sklepamo lahko, da je organizacija dela pri nas zaostala, da gre za tradicionalne sisteme, za močne ostanke 'tejlorizma', čepav imamo po drugi strani prilagodljivo tehnologijo, ki tega ne narekuje.

Nemara je tudi zagledel v Sloveniji zadovoljstvo z delovnimi pogoji še enkrat slabše kot drugod. Slovenija potemtakem pri tem ne sledi razvitim državam.

službe, kar bi se vendar moralo poznati.

Nadpovprečno veliko zaposlenih v Sloveniji sodi, da imajo pri nas moški in ženske enake možnosti.

Odnosi med sodelavci so pri nas ocenjeni sorazmerno ugodno, prav tako zanimivost dela, konflikt med delavci in vodstvom pa je v Sloveniji večji kot drugod.

Zelo pomemben pokazatelj zadovoljstva je razmišljanje, da bi zapustili podjetje. V povprečju o tem razmišlja 8,4 odstotka zaposlenih. V Sloveniji bistveno pa več, kar 16,5 odstotka, kar je najvišji

so socialne razlike zelo velike, v povprečju pa jih tako sodi 35,7 odstotka.

Tako letos kot pred desetimi leti sta bili na vrhu lestvice Slovenija in Poljska, razlika je le v tem, da je bila leta 1985 prva Poljska in Slovenija druga, letos pa se je vrstni red na vrhu zasukal in prva je Slovenija, druga pa Poljska. Duh enakosti je tako pri nas kot na Poljskem zelo razvit.

K temu brez dvoma prispevajo managerske plače, ki sicer v podjetjih ne poberejo toliko denarja, vendar pa so v dojemanju zaposlenih razlike zelo velike, kar poraja nezadovoljstvo.

Morda bi si mislili, da so managerske plače najvišje na Japonskem, toda temu ni tako, saj so kar 40 odstotkov nižje kot v ZDA. Znano pa je, da se naši managerji zelo radi zgledujejo prav po ameriških.

Več naj dobi tisti, ki več dela

V Sloveniji je materializem manj razvit kot drugod, predvsem pa manj kot na Zahodu. Težnja po sodelovanju je povprečna, verjetno je deloma ostanek socializma.

Izrazita je težnja po enakosti, kar je pogosto značilno tudi za stabilno družbo na višji ravni, saj tisti, ki imajo veliko, pravijo, da od tega nimajo nič, če tudi drugi nimajo veliko.

V Sloveniji so težje po liberalni organizacije manj izrazite kot drugod. V zatonu pa so tipične socialne vrednote, vse bolj jih določajo elementi, ki so stran od ideologije. V tem smislu, da naj več pač dobi tisti, ki več dela.

Pomembna socialna varovalka v Sloveniji so nadure, ki predstavljajo veliko socialno rezervo. Po nadurah se namreč Slovenija uvršča na drugo mesto, pred njo je le Južna Koreja, kjer pa so razmere po oceni profesorja Rusa zelo nevarne, pomenoval jih je kar "vrata v pekel". Hitro se lahko spreminijo, če bodo tako kot seuleski študentje šli na cesto delavci, med njimi je namreč največ takšnih, ki so se priselili iz vasi in so na začetku zelo potrpežljivi.

Sodoben odnos do lastnine

Pri nas v odnosu do lastnine prevladuje zdravi liberalizem, saj skoraj 70 odstotkov zaposlenih sodi, da je privatna lastnina predvsem vir osebne samostojnosti. Le dobrih 10 odstotkov jih lastnino enači z izkoriščanjem.

Zdrav liberalizem je najbolj izrazit pri mladih in pri izobraženih, kar je za družbo seveda zelo pozitivno, bolj pravzaprav sploh ne bi moglo biti.

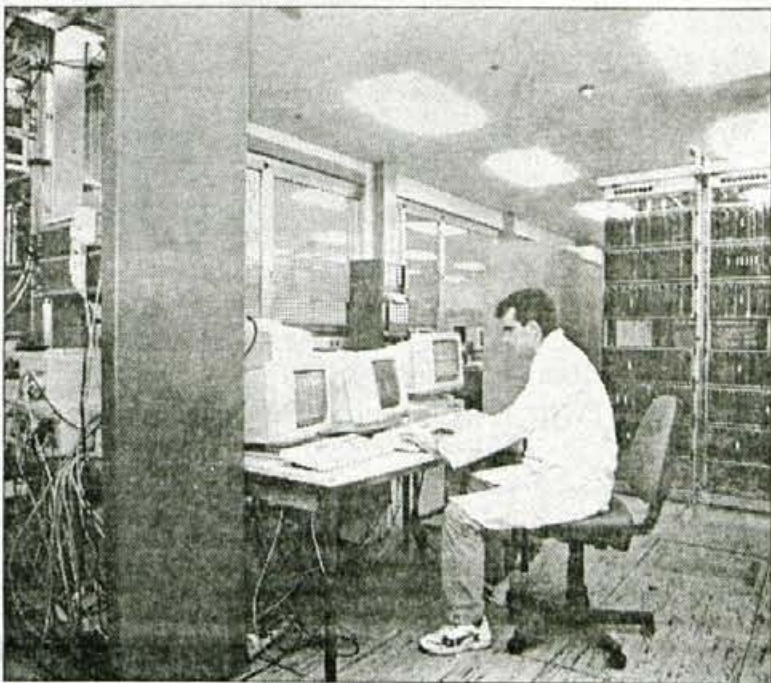
Delo je še vedno pomembna vrednota

Zanimivo je, da je pri nas delo še vedno zelo pomembna vrednota, kljub vsemu dosedanemu poniževanju dela.

V povprečju je namreč za 27,7 odstotka zaposlenih delo ena najpomembnejših stvari. V Sloveniji pa tako sodi 37,2 odstotka zaposlenih. Na Japonskem le 4,7 odstotka!

Slovinci se torej še vedno zelo istovetimo z delom. Pri nas se delo kot vrednota ni tako osula, kot bi pričakovali.

• M. Volčjak

Pri nas največ zaposlenih razmišlja, da bi zapustili podjetje

Medosebni odnosi so pri delu seveda zelo pomembni, žal pa se tega pri nas ne zavedamo dovolj. Slovenija je namreč po zadovoljstvu z medosebnimi odnosi na delu v spodnji tretjini lestvice.

Zanimivo pri tem pa je, da je nezadovoljstvo s plačo bistveno manjše. Ugotovitev je pravzaprav presenetljiva, nedvomno pa dokazuje, da na delu ni pomembna samo plača, temveč tudi marsikaj drugega, denimo odnosi med zaposlenimi, z vodilnimi itd.

Kritično je ocenjeno zaupanje med vodilnimi in delavci. Sposobnost managementa je nizko ocenjena.

Preseneča pa, da pri možnostih napredovanja razlike z državami Vzhodne Evrope niso velike. Pričakovali bi jih namreč, da so pri nas možnosti večje, saj že tri, štiri desetletja delujejo kadrovske

odstotek. Na Poljskem denimo 10,5 odstotka in v Južni Koreji (vrata v pekel!) 10,7 odstotka. Vsekakor je to problem, o katerem bi morali naši managerji krepko razmisliti.

Najvišji vodilni kot sindikalni voditelji

Zelo ugodno za vodstva je poistovetenje zaposlenih s podjetjem, kar je pri nas nemara ostanek samoupravljanja ali pa sedanjega lastninjenja. V Sloveniji jih namreč kar 70,9 odstotka pravi, da imajo podobne interese kot nadrejeni, v povprečju je ta interesna podobnost 62,1-odstotna.

V Sloveniji izrazito navzgor izstopa zavezanost med delavci in najvišjimi vodilnimi. Zaposleni celo ocenjujejo, da so sindikalni voditelji bolj odtujeni. Sklepamo lahko, da so sindikalni voditelji izgubili moč, ker ne morejo poskrbeti za zaposlenost.

Poistovetenje zaposlenih s podjetjem je v povprečju 36,5-odstotno. V Sloveniji je 43,8-odstotno, le v Nemčiji je odstotek višji, pri nas pa je dosti višji kot v Vzhodni Evropi.

Zanimiv je podatek, da se je na Japonskem najmanj zaposlenih odločilo za odgovor: "Z vsemi močmi si prizadevam za napredek podjetja, ne glede na dohodek". Takšnih je tam le 19,4 odstotka, povsod drugod jih je več. Zato pa se je 54,2 odstotka Japoncem odločilo za odgovor: "Prizadevam si, kolikor podjetje meni daje." V povprečju se je za takšen odgovor odločilo 45,2 odstotka zaposlenih, v Sloveniji 49,6 odstotka, kar kaže na normalno ekonomijo.

Duh enakosti zelo močan pri nas in na Poljskem

Zanimivo je, kako socialne razlike dojemajo delavci, saj Slovenija pri tem zelo izstopa. Pri nas jih namreč kar 61,6 odstotka meni, da

je kar 46,1 odstotka. Vse druge države so daleč zadaj, saj jih ima Japonska 15 odstotkov, vse druge države pa jih imajo še manj.

Po izobrazbi je Slovenija v zlati sredini med zahodnoevropskimi in vzhodnoevropskimi državami. V Sloveniji je namreč delež visokoizobraženih 22,2-odstoten, na Češkem 6-odstoten in v Nemčiji celo 61,9-odstoten. Razlike so tolikšne, ker ima v Nemčiji ta veja industrije veliko inženirskih firm.

V naših podjetjih manj zadovoljnih delavcev

Osnovni strateški vir je optimalna izkoriščenost delovne sile, groba delitev dela dokaj jasno pokaže, kaj se v podjetjih dogaja. Pri nas v neposredni proizvodnji dela 47,7 odstotka delavcev, na Češkem 60,1 odstotka, na Madžarskem 76,9 odstotka, v Evropi v povprečju približno 60 odstotkov, na Japonskem pa le 20 odstotkov.

Zelo zanimive so razlike med gibljivostjo v podjetjih. V povprečju je 55,4 odstotka zaposlenih ob vstopu v podjetje delalo v proizvodnji, kasneje pa se je skrčilo na 38 odstotkov, torej za dobro tretjino, kar je zmerno povišanje. Na Japonskem pa se je s 33,9 odstotka skrčilo na 17 odstotkov, torej kar za polovico. S pomočjo izobraževanja seveda, saj je za japonska podjetja značilno, da zelo skrbijo za izobraževanje.

Kvaliteto delovnega življenja zanimivo predstavlja zbirni pokazatelj o (ne)zadovoljstvu na delu. V povprečju je z delom zadovoljnih 45 odstotkov, v Sloveniji le 35 odstotkov; nezadovoljnih pa je v povprečju 23 odstotkov, v Sloveniji 24 odstotkov.

V povprečju 55 odstotkov zaposlenih sodi, da se lahko pri delu naučijo kaj novega, v Sloveniji 48 odstotkov.

Zastarela organizacija, ki ni v soglasju s prilagodljivo tehnologijo

Nenavadne rezultate je dalo vprašanje, ali se med delom lahko pogovarjajo. V povprečju jih je namreč 72 odstotkov odgovorilo, da se med delom lahko pogovarjajo, kar navsezadnje sodobni način

Drugod po svetu zelo resno jemljejo sociološke raziskave v industriji. Tako je bila leta 1990 opravljena v avtomobilski industriji v sedemnajstih državah po svetu. Pokazala je, da v japonskem podjetju avto sestavijo v 16,8 urah, v japonskem podjetju na ameriških tleh v 21,2 urah, v ameriškem podjetju v 25,1 urah in v evropskem podjetju v 36,2 urah. Poleg tega so imela evropska podjetja trikrat več popravil.

Na Japonskem so imeli zaloge le za 0,2 odstotka dneva, v Evropi za dva dneva in v ZDA za 2,9 dneva. Na Japonskem so bili delavci 69,3-odstotno vključeni v skupinsko delo, v ZDA 17-odstotno in v Evropi 0,6-odstotno.

Zelo zanimivi so tudi podatki o izobraževanju, saj se japonski delavec izobražuje kar 380 ur letno, v japonskem podjetju v ZDA 370 ur letno, v ameriškem podjetju 46 ur in v evropskem 173,3 ure letno.

Kako pomembna je socialna organizacija dela, pove podatek, da pri avtomatizaciji proizvodnje med Evropo in Japonsko ni bistvene razlike, saj je bila na Japonskem 86,2-odstotna, v Evropi pa 76,6-odstotna.

V zadnjih petih letih Evropa pospešeno dohiteva Japonsko, saj so v evropski avtomobilski industriji raziskavo vzeli zelo resno.

NA ŠTIRIH KOLESIH

**TEST: OPEL OMEGA CARAVAN MV6
PRESTIŽ IN UPORABNOST**

Nemški Opel sodi med tiste avtomobilске proizvajalce, ki imajo svoje avtomobile v skoraj vseh razredih. Največji model omega je star slaba tri leta, kar je pri avtomobilih številka za srednja leta. Ta se omegi zaenkrat še niti malo ne poznajo, saj je avtomobil uspel ohraniti skoraj vso svežino, ki jo je imel ob nastanku.

Opel omega je velik avtomobil in njegove mere nedvomno sodijo v višji razred. Kombijevska različica je sicer vsega tri centimetre daljša od limuzinske, toda na pogled je avtomobil opazno daljši. Kljub 482-centimetrski dolžini je oblikovalcem uspelo učinkovito razčleniti velike pločevinaste in steklene površine. Na pri-

mer z zajetnimi bočnimi letvami, ki so podaljšane tudi v oba odbijača, s spretno prirezanimi dodanimi stekloma na zadnjem delu, na strehi pa z vzdolžnima nosilcema prtljažnika, kar je skoraj obvezen del vsakega lepo oblikovanega kombija. Prtljažna vrata z velikim steklom, ki pomaga pri boljši preglednosti z voznikovega delovnega prostora, se odpirajo povsem do odbijača, tako da tudi z natovarjanjem težjih in večjih kosov prtljage ni težav. Že pri običajno postavljeni zadnji klopi je prostora celih 540 litrov, s postopnim zlaganjem naslonov in sedalnih delov deljive zadnje klopi pa se poveča na celih 1.800 litrov.

+++oblika ++prostornost +oprema /-poraba goriva -visoka cena -stikala za pomik stekel

Če so na omeginih prtljažnih in sprednjih bočnih vratih kromirani

Opel omega MV6 caravan združuje prestiž in uporabnost

Udobna notranjost in veliko opreme

uporaben tudi takrat, ko je na cesti poleđica ali kakšen centimeter snega. Če je snega več so v prtljažnem prostoru vseeno dobrodošle verige.

CENA do reg.: 73.851 DEM (Opel Avtotehna VIS, Ljubljana)

Opel omega MV6 sodi med tiste avtomobile, ki zahtevne voznike razvajajo tudi z bogato serijsko opremo, kamor sodi vse od osrednje ključavnice in elektrificirane

napisi MV6, to pomeni luksuzno opremo in najmočnejši motor. Za pogon torej služi 3,0 litrski šestvaljni, ki je nameščen spredaj, po hišni tradiciji pa tako kot pri prejšnji omegi, poganja zadnji kolesni par. Motor ima kar 211 konjskih moči in nima pretirano zahtevnega dela, čeprav je res, da mora poganjati več kot poldrugo tono težko vozilo. Motor ima značilno rezek šestvaljniški zvok, pri prostem teku in nižjih vrtljajih je izpod motornega pokrova slišati le pritajeno pihanje, zmerno hrupen pa je motor tudi v območju srednjih in višjih vrtljajev. Tako vozniku ni potrebno prepogosto posegati po prestavni ročici, čeprav je omega s petstopenjskim ročnim menjalnikom mnogo bolj dinamična kot s samodejnim. Motorna moč se preko menjalnika in kardanske gredi prenaša na zadnji kolesni par, kar je po volji predvsem tistim voznikom, ki pravijo, da to pomeni več udobja kot pri sprednjem pogonu. Sistem nadzora in preprečevanja zdrsavanja pogonskih koles je

nega pomika sprednjih sedežev do samodejne klimatske naprave in dveh varnostnih zračnih vreč. Skratka, opel omega caravan MV6 je avtomobil, namenjen voznikom s prefinjenim okusom in željami po večstranski uporabnosti, zanj pa je seveda potrebno imeti kar zajeten šop bankovcev.

TEHNIČNI PODATKI: kombi, 5 vrat, 5 sedežev. Motor: šestvaljni, štiriktaktni, z valji na V, postavljen spredaj, poganja zadnji kolesi, 2962 ccm, 155 kW/211 KM, petstopenjski ročni menjalnik. Mere: d. 4820 mm, š. 1790 mm, v. 1500 mm, medosna razdalja 2730 mm, prostornina prtljažnika 540/1800 l. Najvišja hitrost: 240 km/h, pospešek od 0 do 100 km/h: 8,8 s. Poraba goriva po ECE: 7,2/8,8/12,8 l/95 okt. neosvinčenega bencina. Poraba na testu: 13,1 l.

• M. Gregorič

Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti. Zaupajte najboljšim! Možnost osebnega obiska! 090/41-29 090/42-38

MEŠETAR

Cene vrtov na Gorenjskem

Prodajate ali kupujete vrt? Informativne oz. izhodiščne cene, ki nam jih je posredoval sodni izvedenec in cenilec za gradbeno in obrtno stroko ter za kmetije in kmetijska zemljišča ing. Pavel Okorn iz Škofje Loke, so vam lahko pri sklepanju kupčije koristen pripomoček. Cene so v tolarjih za kvadratni meter.

Bonitetni razred	Območje upravnih enot:			
	*Kranj,Šk.Loka	*Radovljica	*Jesenice	*Tržič
1.	896,00	830,00	684,80	699,20
2.	806,00	747,00	616,00	628,00
3.	717,00	664,00	547,00	559,00
4.	627,00	581,00	479,00	489,00
5.	538,00	498,00	410,00	419,00
6.	448,00	415,00	342,00	349,00
7.	358,00	332,00	274,00	279,00
8.	269,00	249,00	205,00	209,00

Odkup mleka

Zdaj so znani že tudi podatki Poslovnega združenja prehrane Slovenije o odkupu mleka v letošnjih enajstih mesecih. V Sloveniji je bil v tem času odkup za 1,2 odstotka manjši kot v enakem lanskem obdobju, na Gorenjskem pa je bil še zmeraj večji od lanskega. Gorenjska mlekarna je do konca novembra od kmetij in posestev odkupila 32,1 milijona litrov mleka, kar je približno 1,3 milijona litrov ali dobre štiri odstotke več kot lani. V bohinjki zadrugi je bil letošnji enajstmesečni odkup za 3,7 odstotka večji od lanskega, večji je bil tudi v škofjeloški zadrugi, kjer pa so v lastni mlekarni v tem času predelali skoraj četrtino manj mleka kot v enakem lanskem obdobju. Letošnji novembrski odkup mleka je bil v kranjski mlekarni za 1,8 odstotka večji od lanskega.

Prvič priporočena sortna lista za krompir

Strokovnjaki Kmetijskega inštituta Slovenije so v sodelovanju s Skupino za poljedelstvo prvič pripravili priporočeno sortno listo krompirja za leto 1997. Lista, na kateri je devetnajst sort krompirja, naj bi pridelovalcem pomagala pri odločitvi za nakup najprimernejše, domačim rastnim razmeram prilagojene sorte. Med zgodnjimi sortami priporočajo sorte kresnik, maris bard, primura, ulster sceptre in vesna, med srednjepoznimi sorte arinda, concorde, jaerla in jana, med srednjepoznimi sorte carlingford, cvetnik, desiree, frisia, romano in sante, med poznimi pa sorte agria, cornado, fianna in kennebec. Vse sorte so uporabne kot jedilni krompir, le agria je primerna za predelavo v pomfrit in čips, sorta sante pa tudi za biološko pridelovanje.

RADIO
88,4 MHz
POSLOVNI VAL
Z Vami vsak dan od 05. do 09. in od 15. do 21. ure

NOVOLETNA PRODAJNA AKCIJA
za omejeno količino vozil MEGANE COUPE in MEGANE BERLINE
s pravočasnim nakupom najbolj iskanega avtomobila **prihranek**
2000 - 3000 DEM
AVTOMURKA LESCE, tel. 064/718-100

GORENJSKI AVTO LETA 1996

Z današnjo glasovnico pri Gorenjskem glasu zaključujemo izbor za Gorenjski avto leta 1996, ki je prepuščen zgolj presoji bralcev. V uredništvu smo do konca prejšnjega tedna prešteli natanko 811 glasovnic, nekaj pa jih pričakujemo še prihodnji teden. Rezultate akcije bomo uradno razglasili v 2. številki Gorenjskega glasa, 7. januarja 1997, teden dni zatem pa bomo izžrebali tudi nagrade, ki čakajo tudi tiste, ki boste še glasovali z današnjo glasovnico. Glavna nagrada je tudi letos avtoradio, vse ostale bodo prav tako v korist vsem lastnikom avtomobilov. Svoj glas lahko namenite enemu od 15 kandidatov.

AUDI A3, CITROEN SAXO, FIAT MAREA, FORD FIESTA, HYUNDAI COUPE, KIA CLARUS, VOLVO S 40, MERCEDES-BENZ SLK, RENAULT MEGANE, VOLKSWAGEN SHARAN, NISSAN PRIMERA, NISSAN ALMERA, BMW SERIJA 5, ROVER 200 in SUZUKI X-90

Tisti avtomobil, ki bo prejel najvišje število glasov, bo razglašen za Gorenjski avto leta 1996. Glasovnico, izpolnjeno nalepite na dopisnico in jo skupaj z vašim naslovom pošljite na Gorenjski glas, Zoisova 1, 4000 Kranj.

GLASOVNICA 7

Glasujem za:
Ime in priimek:
Naslov:

AVTOŠOLA ing. HUMAR
NAJUSPEŠNEJŠA
311-035

HRIBAR & TRČI
SREČNO NOVO LETO!

INTEGRAL OBVESTILO

Obveščamo uporabnike naših avtobusnih storitev, da bodo od 1. 1. 1997 dalje v veljavi nove cene avtobusnih prevozov po naslednji tarifni lestvici:

kilometri	SIT	kilometri	SIT
0 - 5	150,00	76 - 80	820,00
6 - 10	180,00	81 - 85	860,00
11 - 15	210,00	86 - 90	910,00
16 - 20	240,00	91 - 95	980,00
21 - 25	280,00	96 - 100	1.020,00
26 - 30	340,00	101 - 105	1.070,00
31 - 35	390,00	106 - 110	1.100,00
36 - 40	460,00	111 - 115	1.170,00
41 - 45	520,00	116 - 120	1.210,00
46 - 50	560,00	121 - 125	1.260,00
51 - 55	590,00	126 - 130	1.290,00
56 - 60	650,00	131 - 135	1.320,00
61 - 65	700,00	136 - 140	1.360,00
66 - 70	730,00	141 - 145	1.410,00
71 - 75	780,00	146 - 150	1.470,00

Vsem uporabnikom naših prevoznih storitev želimo veliko sreče in zdravja v letu 1997!
Kolektiv INTEGRAL Tržič

VREME

Za danes nam vremenoslovci napovedujejo zmerno do pretežno oblačno vreme z nizkimi temperaturami. Jutri in v sredo bo oblačno in hladno, v noči na sredo bo snežilo.

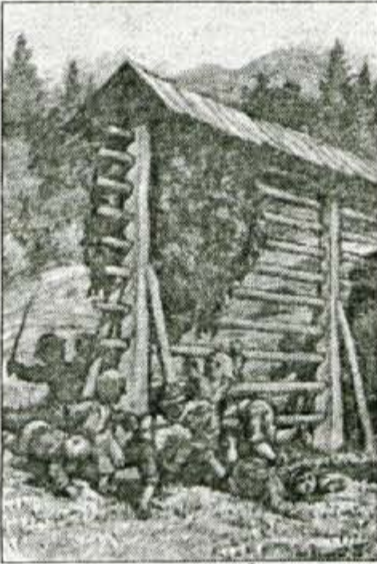
LUNINE SPREMENBE

Ker je v torek polna luna nastopila ob 21.41, bo po Herschlovem vremenskem ključu dež in sneg ob jugu ali zahodniku. Zadnji krajec bo nastopil v četrtek ob 2.45, kar pa nam po Herschlovem vremenskem ključu obeta sneg in vihar.

ZBIRAMO STARE RAZGLEDNICE

Prejšnjikrat smo tule objavili starejšo razglednico Kranjske Gore, danes svetovno znanega smučarskega centra, ki v začetku novega leta pričakuje svetovno smučarsko elito. Tekmovanje za pokal Vitranca je že kar tradicionalno, zanimivo pa je tudi po tem, da se takrat zbere nepregledna množica gledalcev, ki pridejo bodrit predvsem naše odlične smučarje. No, tako, prav veliko vaše pošte tokrat kljub dokaj lahki nalogi nismo prejele. Verjetno ste raje lepo praznovali, kar je tudi prav. Toliko vaši dopisnic pa je le prišlo, da smo žrebali in naslednjih pet bo prejelo nagrade: 1. Brane Murgič, Kovorska 23, Tržič; 2. Štefanija Tršan, Valburga 42, Smlednik; 3. Marjan Trškan, Jaka Platiše 3, Kranj; 4. Iva Legat, Gorenjska 22, Radovljica; 5. Mira Jenkole, Kovorska 55, Tržič. Čestitamo!

Ta čas si drug drugemu pošiljamo najrazličnejše voščilnice, da si voščimo kar največ srečnih trenutkov v novem letu. Mnoge voščilnice so narejene iz reprodukcij slik naših znamenitih slikarjev. Ena takšnih je tudi tale, ki je bila poslana leta 1965, in ki jo objavljamo danes, kdo je slikar, pa morate odgovoriti vi in nam odgovore poslati do ponedeljka, 6. januarja 1997. Pet izžrebancev bo prejelo nagrade v vrednosti po 1.000 tolarjev. Pa srečno v novem letu!

AKCIJA GORENJSKEGA GLASA IN GORENJSKE TELEVIJZE TELE-TV KRANJ

GLASBENIKI MESECA

pripravlja UROŠ ŠPEHAR

4 FUN

Je že tako, da se vsaka reč enkrat konča. Prej ali slej se konča mesec, s koncem meseca pa se poslovijo tudi glasbeniki meseca. Tokrat smo na našem časopisnem prostorčku predstavljali skupino 4 FUN in njun novi album KAMADERO. Prejšnji teden smo (no ja, sem) razvozljal skriti pomen naslova albuma, ki v sebi nosi štiri najpomembnejše ljudi, ki so botrovali izidu nove plošče. In če smo čisto natančni: za zabavo skrbijo pevka Karmen, komponist Martin, pevec in klavirist Dejan ter producent Roman.

V minulih tednih pa ste v naših predstavitev lahko spoznali, da je pri rojstvu Kamadera sodelovalo precej večja skupina takšnih in drugačnih profesionalcev. Kot ste lahko prebrali, so skušali prav vsi sodelujoči slovenskemu občinstvu predstaviti sodobno in pa profesionalno narejeno dance glasbo.

Pesmi z zadnje plošče se ukvarjajo z našimi vsakdanjimi temami - med temi prevladuje ljubezen. Med ravno pravo mero sodobnih ritmov in zvokov te začetnih rap vložkov, za katere poskrbi Dejan, nas Karmen s svojim vokalom ponese v dogajanje, zgodbo. Če spremljate njun nastop v živo vas bosta prijetno presenetila dva profesionalna plesalca in pa povsem nova koreografija.

Z zadnje njune plošče se je

kot prva na vrhove lestvic povzpela prva, pravzaprav druga pesem s plošče - Prazna postelja. Zakaj je postelja prazna in kdo pri tem najbolj trpi zveste tudi v njunem videu. Da boste za 4 fun tudi v prihodnje še slišali, ne dvomimo, saj smo ob poslušanju Kamadera našli kar nekaj morebitnih hitov, za konec meseca in pa leta pa vam Karmen, Dejan, Martin in pa vsi iz založbe BRS ter studia Akademik želijo srečno in plesno polno novo leto!

GORENJSKI GLAS IN GORENJSKA TELEVIJZA KRANJ

GLASBENIKI MESECA - KUPON

Moje vprašanje za 4 FUN:

Ime in priimek:

Naslov:

Pošta:

Izpolnjene kupone pošljite na naslov Gorenjski glas, p.p. 124, 4001 Kranj

ARION ODGOVARJA

ŠIFRA: POT

Ker igram igre na srečo, vas prosim, da mi poveste, kako mi kaj kaže. Prosim vas tudi, da mi napišete, kako bo z mojim potovanjem. Hvala in pozdravljeni!

ARION:

Ne bi vam mogla reči, da boste obogateli z igrami na srečo, čeprav vidim, da vam na tem področju sreča lahko dobro služi. Vsekakor pa ne računajte na ta denar, vzemite to zgolj za zabavo.

Potovanj se vedno veselite, tudi zdaj bo tako. Imeli se boste lahko lepo, vendar pod pogojem, da pustite resnično vse skrbi in pretekla razočaranja doma. Na čustvenem področju so bili v obdobju, ki je za vami, veliki pretresi. Vzemite vse slabo tudi za dobro, čeprav je to zelo težko. Naj vas izkušnje nekaj naučijo. Predvsem morate vedeti, kaj želite in potrudite se, da vso svojo celotno energijo usmerite v to smer, uspelo vam bo.

V kratkem lahko računate na spremembe v partnerstvu, to področje boste hoteli imeti urejeno. V obdobju, ki je pred vami, boste tudi spoznali, komu ste v korist in komu v breme. Dobro boste znali premisliti in se tudi odločiti, v katere odnose se boste usmerjali. Možno je tudi, da boste določena prijateljstva prekinili, saj vaših prijateljev nikjer takrat, ko jih vi potrebujete, ko pa je obratno, ste vi vedno na razpolago.

Prihodnje leto ne bo nobenih posebnih pretresov, bolj se boste posvetili ljubezni. Bolj morate zaupati samemu sebi in se ceniti, le tako boste na pravi poti, da bodo vaše kvalitete cenili tudi drugi. Ne bodite pretirano strogi do sebe, naučite se resnično sprostiti. Želim vam vse dobro.

KUPON ARION ODGOVARJA

Rojstni datum: Ura in minuta rojstva:

Kraj rojstva:

Ime, priimek in naslov (če ne želite, vam teh podatkov ni treba sporočiti):

Kupone pošljite na GORENJSKI GLAS, p.p. 124, 4001 Kranj, Zoisova 1.

ASTROLOGIJA PREROKOVANJE

090-42-64

ARION LTD. CANKARJEVA 8, CELJE
 tel: 063/481-891 CENA 1 MIN - 156 SIT

POSREDOVALNICA ZA STIKE

090-42-66

ARION LTD. CANKARJEVA 8, CELJE
 tel: 063/481-891 CENA 1 MIN - 156 SIT

ČESTITAMO MLADOPOROČENCEM

DOBROVOLJC Marko in ŠTRUMELJ TATJANA, Borovnica, Gradišnikova ul. 2
 SIRC Peter in BIZIAK Melita, Visoko 72 a

Podatke za to rubriko nam na podlagi soglasij mladoporočencev za objavo sporoča le upravna enota Kranj. Ostale gorenjske upravne enote podatkov ne sporočajo. Gorenjski glas vsem mladoporočencem priskrbo čestita s čestitko, prejeto na Matičnem uradu, in podarja polletno naročnino časopisa.

Mojca Žibert iz Mengša končna zmagovalka Karaok 96 S Sanjami do zmage

Mengeš, 28. decembra - V vedno bolj popularnih Karaokah v produkciji TV Koper so njeni gledalci in bralci revije As izbrali najboljšega nastopajočega v letu 96. To je postala 12-letna Mojca Žibert iz Mengša, ki je za njeno interpretacijo Sanjam skupine Ptujskih pet prejela okoli 3200 glasov. Mojčina zmaga je bila prepričljiva, saj je njen prvi zasledovalec zbral manj kot 2000 glasov.

Zmagovalno pesem je zapela februarja v Logatcu. Že pred tem je na Karaokah nekajkrat nastopila, tako da je že dobro poznala vso masinerijo take prireditve. In ta je kar utrujajoča. Predvsem avdicija, na katero pride na stotine mladih, nadebudnih pevcev, zato se le-ta vleče po sedem, osem ur. Ob taki množici pevcev se prerado zgodi, da tudi dobri ne pridejo v oddajo.

Toda z veseljem do petja se da vse potrpeti. In Mojca ga ima zvrhan koš. Njene sanje postati pevka se lahko kaj kmalu uresničijo, saj se njena mami danica o snemanju kasete že dogovarja z Marto Zore. Glede na to, da je zmagala s pesmijo Sanjam, se kaj kmalu lahko uresničijo tudi njene sanje.

"Občutek na Karaokah je edinstven, številno občinstvo te spodbuja, tako da svojega petja med nastopom sploh ne slišiš. Zato šele ob gledanju oddaje na televiziji vidim, kako sem odpela," se svojih nastopov na Karaokah spominja zgovorna učenka 6. razreda OŠ Mengeš, ki obiskuje tudi glasbeno šolo, kjer se uči igranja kitare.

"Za nagrado bom prejela vozilo fiat punto ali pa Citroen AX, kakor sedaj omenjajo," je še povedala Mojca, ki najraje poje pesmi skupin Backstreet boys in The Kelly family. • S. Šubic

Vseeno ali Božiček ali dedek Mraz - letos sta bila možička radodarna, saj sta večini Slovencev prinesla kar štirinajstnevni božični ali novoletni dopust. Malo lastnega dopusta, malo kolektivnega odmora - pa smo vsi skoraj dva tedna lepo doma in na toplem.

In kdo v teh dneh dela? Tisti, ki mora? Ni rečeno. Beremo, kako so si vzeli kolektivni dopust elektricarji in glej ga, šmenta! Ravno med kolektivnim dopustom ti zagode taka zmrzal, da drevje poka in ravno med kolektivnim dopustom so telefoni na njihovih upravah gluhi. Seveda se znajo hitro in učinkovito organizirati, saj imajo dežurne, ampak podatki o tem, kje vse ljudje preživljajo praznike ob svečah, ostanejo novinarjem nedosegljive.

So pa dosegljivi tam, kjer bi najmanj pričakovali: po občinah. Vsi uradi po občinah in po upravnih enotah poslujejo ob delavnikih med prazniki normalno. Nobenih zaprtih vrat, nobenega godrnjanja ne bo, češ saj smo vedeli: občinarji pa fletno na dopust! Zlobni kolega je sicer pripomnil, da bi bilo manj škode, če bi birokracija za štirinajst dni zabunkala svoje kanclije in nasploh kar ostala doma, saj, če dela, tako ali tako dela samo zmedo, ampak on jih ima pač v želodcu - konkretno in nasploh.

A te dni bo le malokdo po opravkih tekal po uradih. Bodo pa zato uradniki lepo in

v miru podelali kakšno zakasnelo zadevo in se zabavali s tistimi redkimi strankami, ki bodo kljub vsemu praznične-mu vzdušju sitarile po občinah. Vendar pa: kar je res, je res. Nihče ne more reči, da je skupaj z župani kolektivno odkorakala na dopust vsa občina.

Kakor se sleherni tako dolgih praznikov raduje, je obe-

traja štirinajst dni, potem švigajo jurčki iz denarnice, da je veselje.

Ne vem, od kod jemlje ta naša vlada podatke o nizki inflaciji. Ni treba poslušati nobenih nergačev, ki so venomer nezadovoljni z vsem, da bi spoznali, kako se potihem vse draži. Vzemite nakupovalno košarico ali pa kar v eni roki prinesite kaj h blagajni v

kupiti, kaj šele, da bi pod božičnim dreveščkom ali novoletno jelko čakal paket igrač, čokolade in bonbonov. Se ne izide - pa obračaj kolikor hočeš. Kaj šele, da bi si povprečna slovenska družina privoščila smučarijo ali pa dopust v italijanskih Alpah!

Pretiravamo? Ne. Vprašali smo tiste, ki na lastni koži občutijo kupno moč prebivalstva. Trgovce. Ti vse vidijo in vse vedo. O nakupovalni mrzlici pred prazniki so rekli samo: kakšni božični nakupi, dajte no! Kje pa vi živite? Ljudje še za hrano nimajo...

Dopovej to oblastem, če moreš. Najbrž naša oblast verjame, da smo kot v Ameriki, kjer trgovci za božične praznike pokasirajo več kot domala vse leto. Saj so nekateri res v Ameriki in danes na Karibskem morju, ampak večina Slovencev je za silo na toplem, prebira televizijske spore in se boji, kaj bo.

Trenutek, ko se poslavlja staro leto in je treba nekako optimistično zreti v novo koledarsko leto, morda ni ravno pravi za črnogledne napovedi. A res je, da nas čaka malo dobrega.

Kljub temu si je ob slovesu starega leta treba zaželeti kaj spodbudnega. Če že nič drugega ne, se je iztekla dirka za novega mandatarja in upajmo, da bo vsaj ena politična stran dobro spala. Vsaj tistih nekaj prazničnih dni, nato pa bo, saj vemo... Spet vse na staro vižo. Pa srečno. • D. Sedej

Glosa

Tema tedna

Skok v Novo leto

Ob božičnih in novoletnih nakupih se izkaže, kakšna je resnična kupna moč prebivalstva. Trgovci pravijo: slabo, da slabše ne more biti.

nem tudi res, da sta Božiček in dedek Mraz že pošteno izprašila prenekatero denarnico, v teh dneh bosta pa še pokojnino. Kaj najraje delajo dedki in babice? Darila kupujejo, kaj pa drugega! Pa kaj dobrega skuhamo in spečejo - in če to

samopostrežni trgovini - pa boste videli, kako divje poskačujejo cene artiklov, ki so nujne za življenje.

Zadnji čas bi vendarle že bil, da bi rekli bobu bob in cenam - cene. Danes upokojena babica pomaranče vnukom ne more

SREČNO SREČNO SREČNO SREČNO SREČNO

Novo leto bliža se

Novo leto bliža se, spet bomo starejši. Pa kaj zato! Upam, da nam bo lepo, da bomo zdravi, kajpak, tudi veseli, da v šoli ne bo preveč težko, da pridno bomo se učili, razveselili sebe, starše, učitelje. Ne bomo pozabili na Gorenjski glas, ki nam dela kratek čas. Še naprej bomo pisali pesmi, spise za tiste, ki jih radi beremo. Ob koncu pa še lep pozdrav prav vsem, ki so zdravi ali bolni, vsem, ki so doma ali drugje. Da v miru bi vsi živeli in si rekli: "Srečno in na svidenje!"

• Žiga Svete, 5. b r.
OŠ prof. dr. Josipa Plemlja, Bled

Še ena pomlad in eno poletje sta minila hitro, kot bi trenil. Zdi se mi, da sem se ravno včeraj še po lanskem snegu spustila s smučmi v dolino. In kmalu bo spet začetek novega leta. Leto 1996 bo pozabljeno, čeprav so mu ljudje še pred kratkim posvečali vso pozornost. Takšno je naše življenje; za starim prihaja novo, staro pozabljamo, veselimo se novega in tako je tudi prav. Človek ne živi le za spomine, ampak za sedanjost.

• Polona Mrak, 8. c

Upravičeno lahko rečemo, da po praznikih diši, saj takrat, ko so prazniki, je tudi veliko jedače in pijače, s tem pa tudi veliko dobre volje in veselja. Meni diši po praznikih predvsem zato, ker takrat ni šole in so počitnice. Sicer jih je premalo, ampak še vedno dovolj za prvo silo. Vsi prazniki so nekaj posebnega.

• Luka Tomat, 8. a

prijateljice v gozdu. Iz dneva v dan so ji iglice bolj odpadle. Ko so ji že močno odpadle, so ji pobrali okraske, jo vzeli iz posode in jo odnesli na smetišče. Smrečici pa je postajalo vedno bolj hudo. Vedela je, da bo propadla med kupom smeti.

• Ana Peternel, 4. a r.
OŠ Petra Kavčiča, Škofja Loka

tako. Lahko pa je še malo boljše."

Špela Ude: "Novo leto bom pričakala s prijateljci. Tako kot lani bomo imeli manjšo zabavo. Z letom 1996 sem kar zadovoljna, zato upam, da bo naslednje leto vsaj tako. Lahko pa je še malo boljše."

Božično-novoletne želje

Moji navihani sestri:

Da bi bila še naprej tako vesela, srečna in zadovoljna, v šoli pa kar največ uspehov. Malce več razumevanja do tvoje starejše sestre, ki te ima zelo rada.

• Nastja, 8. a

Sošolki Renati:

V naslednjem letu ti želim zdravja in boljše ocene pri angleškem jeziku. Ko bi se le izpolnila tvoja želja in bi BSB prišli v Slovenijo!

• Mateja, 6. d

Prijateljci Jani:

Za praznike ti pošiljam voščilo, želim ti zdravja in sreče obilo. Ob božiču lepo praznuj, nasmeh in toplino še drugim daruj. Za novo leto pa boji dobre volje, tako se boš počutila mnogo bolje.

• Ana, 6. d

Sanel Kalabič: "Gotovo bom novo leto preživel doma, mogoče bomo šli s prijateljci malo naokoli. Z letošnjim letom nisem najbolj zadovoljen, predvsem z uspehom v šoli, zato si želim, da bi bilo prihodnje leto boljše."

Po praznikih diši

V toplih hišah sedimo, snega se veselimo, saj s snegom pride v vas lep božični čas.

Ob praznikih imamo polno dobrot, ne ljubi se mi več biti priden otrok. Spet sem takšna, kot sem bila, poredna, sitna in neubogljiva.

To bo trajalo vse do takrat, ko bo zopet praznični čas. Postanem pridna in se umirim, le tako od Miklavža in Božička darila dobim.

• Nina Albreht, 6. a r.
OŠ Ivana Groharja, Škofja Loka

Marjan Cof: "Za novo leto bomo s prijatelji verjetno šli v Ljubljano, kjer bomo malo hodili naokoli, in kjer bo boljše, tam bomo ostali. V naslednjem letu si želim uspeha v šoli, ljubezni, pri denarju, praktično povsod, kar spada k življenju."

Božična smrečica

V bližnjem gozdu so živele tri smrečice, ki so bile zelo lepe. Tekmovale so, katera bo največja in najbolj košata. Nekega dne pa je v gozd prišel človek in si ogledoval smrečice. Vse so mu bile všeč in odsekal je prvo čudovito smrečico. Odnese jo je domov in jo pokazal svojim otrokom. Tudi oni so rekli, da je zelo lepa. Postavili so jo v posodo in jo okrasili. Nanjo so obesili svetleče okraske, lučke in zlate trakove. Smrečica je bila zala, ampak zelo žalostna. Mislila je na svoje

Trenjerju:

Še veliko plesnih užitkov želi ti plesalka Manca, da bi se lepo imel, priznanja na plesnih turnirjih prejel.

• Manca, 7. a

Moji babici:

Veliko zdravja, sreče in tudi denarja. Da bi še dolgo živela in nas imela rada, nas razveseljevala s svojimi dobrotami iz pečice. Še dolgo uživaj ob praznikih, ki prihajajo vsako leto.

• Polona, 8. a

ba želim čimveč športnih uspehov."

Andrej Pirc: "Za novo leto bom tako kot že lani pri prijatelju, kjer bomo imeli manjšo zabavo. Letos je bilo kar v redu, za naslednje leto pa si kot plavalec radovljiškega kluba želim čimveč športnih uspehov."

• S. Šubic, foto: T. Dokl

Dragi Božiček!

Zelo sem vesel, da spet prideš. Potrebujem veliko stvari. Prav bi mi prišla nova bunda, smučarske hlače in rokavice. Zelo rad bi imel tudi novo utrdbo iz lego kock. Morda nove zimske škornje. Želim si tudi nov izvod Komandanta Marka. Ne pozabi pa tudi na mojo sestro. Potrebuje nove smuči. Zelo si želi kaseto The Kelly Family in knjigo z naslovom Zmaj leti ob polnoči. Ne pozabi obdariti moje mame. Zelo potrebuje nove smuči, saj že dolgo ni smučala. Rada pa bi dobila novo torbico. Seveda ne smeš pozabiti na očija. Potrebuje novo zimsko jakno, nov kasetar in pulover. Ne pozabi na nas!

• Vid Vogrič, 4. r. OŠ Olševik

Nataša Rehberger: "Silvestrovo bom preživela v Kranju v družbi s prijatelji. Imeli bomo novoletno zabavo na prijateljevem, domu. V naslednjem letu si želim srečo na vseh področjih. Upam, da bo leto 97 boljše od letošnjega."

Zima

Sivi oblaki nebo so zastrli, prve snežinke v oči smo zazrli; padaj, padaj, beli sneg, pobelil naravo vso vprek.

Skladno snežinke se lepijo skupaj, o, sivi oblak, ne obupaj, spusti nam tisoč snežink na zemljo, da bomo zrl v naravo belo.

Mraz pritiska, k peči nas stiska, veter pa tuli, mrzel sneg ga v noge žuli.

Lepo jutro sem zazrl, ko oči sem svoje odprl, z belo plastjo snega pokrajina pokrita je bila.

Zgodaj sem vstal, ven sem odšel, zavezal si šal in zunaj ostal.

• Grega Kuralt, 6. b r. OŠ Gorje

SOBOTNA RAGLJA

Na nagradno vprašanje, katera mednarodna organizacija za pomoč otrokom letos praznuje 50-letnico, smo prejeli osem pravih odgovorov: UNICEF, United Nations International Children's Emergency Fund. Slovar Radovednega Tačka bomo prvi dan v Novem letu poslali Evi KAVČIČ v Škofjo Loko, Frankovo naselje 6B, učenci Osnovne šole Cvetko Golar, in Petru FRELIHU, Log 12, Železniki, ki obiskuje Osnovno šolo Železniki.

Odgovore na nagradno vprašanje, zastavljeno prejšnji torek, lahko oddate na pošto še do petka, 10. januarja 1997, na naslov: GORENJSKI GLAS - za Ragljo, poštni predal 124, 4001 Kranj. Novo nagradno vprašanje, za katerega je čas za odgovor tja do 17.

januarja 1997: Sobotna raglja pomaga šolarjem v Zavrču v Halozah - katerim se je dobesedno podrla stara šola - graditi novo šolo. V akcijo zbiranja sredstev za Zavrč se vključuje tudi veliko Gorenjk in Gorenjcev - KATERI GORENJSKI UMETNIK, doma iz Dolenje Žetine v Poljanski dolini, JE ZA NOVO ŠOLO V ZAVRČU NAMENIL DESET SVOJJIH NAJNOVEJŠIH LIKOVNIH DEL v vrednosti vsaj 200.000 tolarjev? Za dva od pravih odgovorov smo pripravili dve knjižni nagradi, ki ju podelimo z žrebom. Na dopisnicah z odgovorom ne pozabi pripisati naslova in - OBVEZNO - tudi šole ter razred, ki ju obiskuješ. Odgovorov brez podatka o razredu in šoli, ki ju obiskuje pošiljatelj odgovora, pri žrebanju ne upoštevamo!

NA VRTILJAKU Z ROMANO

Vsak torek od 18.10 do 19. ure na

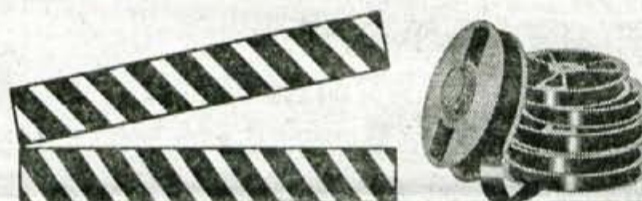
Gremo skupaj!

Radio vsak dan prinese iz dalje neznane k nam domov kupe novic, pa se niti iz sobe ne gane ta stric. Radio je torej pravi odgovor na Borovo uganko. Nagradni izlet z Radiom Kranj in Gorenjskim glasom smo pripravili Erni Pristov iz Naklega, Podbrezje 17. Za zdaj samo čestitamo, klepetali bomo na izletu, ki ga nekateri nagrajenci menda že kar nestrpno čakate.

Novoletna voščila

Pred novim letom ste, dragi pr'ateljčki, gotovo s polno paro pisali voščila in jih pošiljali najboljšemu sošolcu, sošolki, babici in dedku pa najdražji teti in stricu, sestrični in bratrancu in še komu. Veliko voščilnic ste tudi dobili.

Zato današnja domača naloga ne bo prezahtevna. Sestavite novoletno voščilo, ki bo drugačno, izvirnejše od običajnega "Srečno novo leto". Morda bi poskusili celo z nekaj verzji? Čakamo torej na vaša voščila, in to najkasneje do petka na naslovu: Gorenjski glas, 4000 Kranj, Zoisova 1 - za Vrtiljak. Avtor najboljšega voščila bo sedemnajsti potnik na skupnem izletu Radia in GG. • H. J.

FILMSKA NAGRADNA UGANKA

Ostržek

Na veliko platno prihaja Ostržek, ki bo v teh prazničnih dneh ravno pravšnji za nežnejše otroške pa tudi odrasle duše. Zgodbo italijanskega pisatelja Karla Collodija o navihnem lesenem fantiču zagotovo poznate. Njegove zgrade in nezgode ste prebirali v knjigi, morda ste ga videli celo v gledališču. No, ameriški film je nekoliko drugačen od klasičnih predstav Ostržka. Gre za igrani film, v katerem nastopajo pravi, živi igralci, z izjemo nagajivega Ostržka. Kombinacija je prav posrečeno zabavna, zato le pot pod noge in v kino.

Nagradno vprašanje je tokrat zelo preprosto: po kateri zunanji značilnosti Ostržka najlaže ločite od drugih lutk? Odgovore pošljite do konca tedna na Gorenjski glad, 4000 Kranj, Zoisova 1 - Filmska uganka.

V prejšnji uganki smo spraševali po naslovih treh filmov, v katerih je igral Arnold Schwarzenegger. Nekaj naslovov: Terminator, Predator, Policaj v vrtcu, Dvojčka, Conan. Brezplačne kino vstopnice prejmejo: Mojca Mikelj iz Žabnice, Zg. Bitnje 50, Katja Novak iz Senčurja, Pipanova 18, Andrej Glavač iz Mavčič, Jama 19, in Petra Podgornik iz Cerkelj, Kurirska pot 2. Čestitamo.

UNITED COLORS OF BENETTON.

ŠKOFJA LOKA, KRANJ, BLED

Ljubljanska borza v letu 1996

Živahno leto, vendar ne po prometu

Borzno leto 1996 si bomo najbolj zapomnili po aferi Dadas, po prihodu prvih privatizacijskih delnic in tujih investitorjev na borzo.

Kranj, dec. - Sredi letošnjega leta, od aprila do septembra, je trgovanje na Ljubljanski borzi precej zamrlo, čemur je botrovala predvsem afeta Dadas. Oktobra pa je s prihodom prvih večjih tujih investitorjev spet oživilo. Dokončnih podatkov o letošnjem prometu sicer še nimamo, vendar pa lahko rečemo, da bo verjetno na ravni lanskega ali nekaj manjši. Na borzi je zdaj 30 privatizacijskih delnic, približno toliko jih pričakujejo tudi prihodnje leto, s februarjem naj bi jih upoštevali pri izračunu borznega indeksa.

Od aprila do septembra je trgovanje na borzi precej zamrlo, saj so se mesečni prometi gibali le med dvema in štirimi milijardami dolarjev. Razloge lahko najdemo v posledicah likvidacije družbe za opravljanje investicijskih skladov Proficije Dadas. V začetku postopka v zvezi z odvzemom licence borzno posredniški hiši Dadasa in ugotovitvami opravljenih revizije agencije za plačilni promet, nadziranje in informiranje v Salusu iv v Mladinski knjigi Založbi. Temu pa je sledila še uvedba postopka likvidacije v Komercialni banki Triglav. Padanje delniških tečajev v tem času se je močno odrazilo

Vodstvo Ljubljanske borze: direktor Draško Veselinovič (v sredini), njegov namestnik Tomaž Rotar (na desni) in direktor Terminske borze Darko Torkar (na levi). Foto: G. Šinik

na gibanju borznega indeksa delnic SBI, ki je tedaj zelo izgubil na vrednosti.

Druga pomembna značilnost letošnjega leta je prihod prvih privatizacijskih delnic na borzo. Prva je 6. januarja začela kotirati delnica Kolinske, zdaj pa jih je na borzi že trideset, med njimi tudi treh gorenjskih podjetij: Gorenjska tiska iz Kranja, Kompas hotelov Kranjska

Gora in Loke iz Škofje Loke. Celotna tržna kapitalizacija borznega trga na BIS se je s tem z začetnih 102 povečala na 180 milijard dolarjev. Od tega se je celotna kapitalizacija delnic povečala s 40 na 123 milijard dolarjev, obvezn pa se je s 62 zmanjšala na 56 milijard dolarjev.

Tretja zelo pomembna stvar pa je bil letos prihod prvih večjih tujih investitorjev na Ljubljansko borzo, kar je oktobra spet oživilo trgovanje in mesečni promet je narasel na 11 milijard dolarjev. Novembra in decembra pa se je promet zaradi nedorečenosti pogojev za tuje naložbe in tudi negotovosti glede volilnih rezultatov spet manjšal.

Promet Ljubljanske borze je v enajstih mesetih letošnjega leta znašal 79,86 milijarde dolarjev, od tega z delnicami 61,55

milijarde dolarjev, z obveznicami 11,7 milijarde dolarjev in z kratkoročnimi vrednostnimi papirji 6,6 milijarde dolarjev. Direktor Draško Veselinovič ocenjuje, da bo letošnji promet na lanskem ravni, kot je znašal 82 milijard dolarjev. Prihodnje leto pričakuje na borzi približno toliko privatizacijskih delnic kot jih je prišlo letos, tudi promet verjetno ne bo bistveno večji. Razjasnila pa naj bi se zakonska ureditev, saj naj bi bili naposled sprejeti zakon o dematerializaciji, poslovanju s tujino in kapitalskih prevzemih.

Prihodnje leto pa bo začela veljati obdavčitev kapitalskih dobičkov za fizične osebe.

Pri izračunavanju borznega indeksa bo borza prihodnje leto upoštevala predvsem privatizacijske delnice, upošteval bo tudi njihovo kapitalizacijo in likvidnost. Upoštevali pa bodo le tiste, ki bodo imeli vsaj 500 milijonov dolarjev tržne kapitalizacije. Predvidoma februarja bodo začeli objavljati prenovljen borzni indeks. Borzno kotacijo bodo dočakale tudi delnice prvih pooblaščenih investicijskih skladov.

Ljubljanska borza pričakuje tudi večji pomen mednarodnega sodelovanja na trgu kapitala, ki ga bo med drugim povečala kotacija prve slovenske delnice na tuji borzi. Približevanje Evropski uniji bo prav tako zahtevalo prilaganje njenim smernicam na trgu kapitala. Pri nas formalnih ovir za naložbe tujcev v naše vrednostne papirje ni, znano pa je, da se Banka Slovenije pripravlja na boljši pregled nad naložbami tujcev.

Almanah revije IB

Kranj, dec. - Ob 30 letnici izhajanja revije IB je izšel almanah s povzetki članov. Urad za makroekonomske analize in razvoj je pred kratkim izdal tudi tri knjige, ki se nanašajo vključevanje Slovenije v EU, deželno tveganje in kvartalni ekonometrični model.

Revija IB združuje poglede na strokovna in metodološka vprašanja gospodarskega, prostorskega in socialnega razvoja v Sloveniji, izhaja trideset let in v tem času je bilo objavljenih veliko zanimivih prispevkov. Pred kratkim je izšel almanah, v njem so po abecednem vrstnem redu naštetih avtorji in naslovi njihovih člankov, za zadnjih šest let (po osamosvojitvi Slovenije) pa povzetki objavljenih člankov. Almanah bo prišel prav marsikomu, ki bo brskal po knjižnici in iskal prispevke s posameznih področij ali avtorjev.

Revija IB izdaja Urad za makroekonomske analize in razvoj, almanah je prvi od prispevkov ob jubileju revije. Prihodnje leto bodo pripravili mednarodno konferenco "Oblikovanje institucij v času tranzicije", predvidoma 19. septembra.

S približevanjem Slovenije EU se v knjigi z naslovom "Analiza posledic približevanja in z modelom splošnega ravnotežja" ukvarjata dr. Janez Potočnik in mag. Boris Majcen. Čeprav mnoge niso preprosto merljive, so zelo dobrodošle, v državah, ki so se vključevale v EU, so jih s pridom uporabljali. Knjiga predstavlja model splošnega ravnotežja, s katerim so testirane posledice posameznih faz vključevanja v EU.

Avtor knjige "Analiza in perspektiva deželnega rizika Slovenije" je dr. Pavle Gmeiner. Sloveniji so leta 1992 pripisali 74. mesto na svetovni lestvici, septembra letos se je po zaslugi prvi ovrednotenega kreditnega ratinga, ki ima 10 odstotni vpliv, uvrstila na 34. mesto med 187 državami sveta. Po pozitivnem scenariju na bi se do leta 2000 povečevala za 4,9 odstotkov letno, po negativnem pa po 2,4 odstotno, nekje vmes naj bi bila rast bruto domačega proizvoda.

Knjigo "Kvartalni ekonometrični model slovenskega gospodarstva" je napisalo več avtorjev, članov leta 1993 oblikovane raziskovalne skupine. Težave je imela s podatki, zato je model razdelan le v smereh, ki so jih podatki omogočali. Postal pa naj bi živ organizem, v vseh svojih razsežnostih, zato ga bo potrebno še dopolniti, ko bodo na voljo vsi podatki. • M.V.

Poslovni almanah

Kranj, dec. - Gospodarski vestnik je izdal Poslovni almanah 1997, ki tako kot že četrto leto zapored vsebuje kopico podatkov.

V prvem delu almanaha so v številkah predstavljena aktualna gospodarska gibanja, sledijo sezname slovenskih podjetij po velikosti, dobičku, premoženju, številu zaposlenih ter najhitreje rastočih podjetij in največjih izvoznikov. V drugem delu pa je v številkah predstavljeno svetovno gospodarstvo in mesto slovenskega v njem. Ob koncu so dodali kopico koristnih informacij, ki jih potrebujejo gospodarstveniki. Gradivo za poslovni almanah je zbrala Vesna Bertonec-Popit, iz domačih in tujih virov, posebno pozornost pa je namenila slovenski zunanji trgovini. Tokrat so v poslovnem almanahu tudi informacije o delovanju Evropske unije ter naslovi tujih gospodarskih in trgovinskih zbornic, saj je v zadnjih letih v tranzicijskih državah nastalo precej sprememb.

MESNICA IN DELIKATESA
STRUŽEVO 7, KRANJ, TEL.: 064/225-720

CENJENIM KUPCEM IN POSLOVNIM PARTNERJEM
ŽELIMO SREČNO V LETU 1997 IN SE JIM ZAHVALJUJEMO
ZA SODELOVANJE.

Ljudska univerza Radovljica
Linhartov trg 1

želi vsem občanom in občankam
veliko lepih in srečnih trenutkov v
prihajajočem letu - 1997
in vas vabi v svoje izobraževalne
programe.

VELIKA DECEMBRSKA POHIŠTVENA AKCIJA

V NAJVEČJEM
GORENJSKEM
POHIŠTVENEM
CENTRU

- akcijski popusti do **35%**
- več kot 1000 možnih vrst kuhinj
- izdelava sedežnih garnitur po meri
- velika izbira uvoženega pohištva iz zaloge
- plačilo na obroke, prevoz, montaža

ŠKOFJA LOKA
Kidričeva 16A
tel.: 634-606

Delovni čas:
9.00 - 12.00 in 15.00 - 19.00
sobota 8. do 12. ure

Pošiljajte rešene
križanke in kupončke

V Gorenjskem glasu smo pred kratkim objavili nagradno križanko in nagradni kuponček podjetja Sint, d.o.o., iz Škofje Loke. Z objavo kupončkov bomo nadaljevali do konca meseca decembra. Vaša naloga je, da kupončke zbirate. V prvih dneh januarja pa bomo med poslanimi križankami in kupončki izžrebali lepe nagrade.

Torej, za rešitev križanke imate še dovolj časa, prav tako tudi za zbiranje nagradnih kupončkov. Do konca decembra lahko prvo ali drugo ali pa oboje pošljete na naslov: Gorenjski glas, Zoisova 1, 4000 Kranj ali na Sint, d.o.o., Kidričeva 16a, Škofja Loka.

Nagrade vas čakajo!

1. nagrada: jedilniška miza, 2. nagrada: TV miza, 3. nagrada: zložitljiv stol

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
DAVČNA UPRAVA
REPUBLIKE SLOVENIJE
DAVČNI URAD KRANJ

OBVESTILA

Davek od dobička iz kapitala - od prodaje vrednostnih papirjev in drugih deležev v kapitalu

Po določbi druge alineje 1. odst. 58. člena Zakona o dohodnini (Ur. list RS, št. 71/93 do 44/96) je zavezanec za davek od dobička iz kapitala fizična oseba s stalnim prebivališčem na območju Republike Slovenije, ki dosega dobiček s prodajo vrednostnih papirjev ter drugih deležev v kapitalu gospodarskih družb in združenj, če je bila prodaja izvršena pred pretekom treh let od dneva, ko je bil vrednostni papir oziroma delež v kapitalu pridobljen, zmanjšan za davke, ki jih je plačal zavezanec. Za prodajo kapitala se šteje tudi zamenjava kapitala. Kot prodaja deleža v kapitalu se šteje tudi izplačilo deleža v kapitalu fizični osebi v primeru prenehanja gospodarske družbe ali združenja ter v drugih primerih izplačila deleža v kapitalu, izplačane v denarju ali naravi. Zavezanec je tudi fizična oseba, ki ni rezident Republike Slovenije, če na njenem območju dosega dobiček. Iz navedenega sledi, da dobički iz kapitala (tudi izgube) na področju vrednostnih papirjev in kapitalskih deležev ne nastanejo le pri njihovi prodaji, temveč tudi ob izplačilu deležev v kapitalu fizičnim osebam, in to ne glede na razlog izplačila in ne glede na obliko izplačila, ki je lahko v denarju ali naravi. Ker se je doslej izplačilo deleža v kapitalu rado enačilo z izplačilom deleža v dobičku, od katerega se plačuje davek od dohodkov iz premoženja, je s to določbo zakona jasno, da gre tudi v primeru izplačila kapitalskega deleža družbeniku, ki iz družbe izstopi, za kapitalski dobiček in ne za delež v dobičku družbe. Neobdavčenost ostaja tako še vedno prodaja vrednostnih papirjev in drugih deležev v kapitalu, od katerih pridobitve je poteklo več kot 3 leta in prva prodaja delnic ali deleža v kapitalu, pridobljenih v procesu lastninskega preoblikovanja, in sicer ne glede na čas pridobitve - tudi, če bo ta opravljena pred potekom treh let od njihove pridobitve. Osnova za davek je po določbi 58. b člena tega zakona razlika med prodajno ceno vrednostnega papirja ali kapitalskega deleža in revalorizirano vrednostjo kapitala v času pridobitve. Ta razlika pa je lahko tudi negativna, zato je z zakonom dana možnost pobota izgub in dobičkov iz kapitala, nastalih v okviru tega davka (davka od dobička iz kapitala) in od višine pozitivne osnove. To bodo primeri, ko bo zavezanec imel v enem letu več vrst prodaj kapitala (delnic, nepremičnine). Po določbi 60. člena zakona o dohodnini mora davčni zavezanec obe vrednosti, prodajno in tisto ob pridobitvi, utemeljiti, dokazati z ustreznimi dokazili. Kot ustreza dokazila so: pogodba, potrdilo o vplačilu ter druga, ki dokazujejo te vrednosti. Davčni organ po zakonu nima možnosti v odmernem postopku določiti - ugotavljati vrednosti na podlagi razmer na trgu. Pri ugotavljanju dobičkov iz kapitala, kot razlik med prodajno ceno in vrednostjo ob pridobitvi, se upošteva valorizirana vrednost papirja ali deleža v kapitalu za čas od pridobitve do prodaje, vendar le pod pogojem, če je bila prodaja izvršena po preteku šestih (6) mesecev od dneva pridobitve. Način valorizacije bo predpisal minister za finance. Po določbi 172 člena zakona o davčnem postopku (Ur. list RS, št. 18/96) mora zavezanec napoved za odmero davka od dobička od prodaje vrednostnih papirjev ter drugih deležev v kapitalu do 28. februarja za preteklo leto in sicer pri davčnem uradu, kjer je vpisan v davčni register. Prvič bodo tako zavezanci ta dobiček napovedali do 28. februarja 1998 za leto 1997.

Upošteva se podatek Statističnega urada RS o povprečni mesečni bruto plači v RS za mesec oktober 1996 v višini 135.595 tolarjev, je lestvica za obračun davka od osebnih prejemkov iz 18. člena o dohodnini naslednja:

če znaša osnova SIT		znaša davek	
nad	do	SIT	SIT
			17 %
67.797,5	135.595,0	11.525,80	+ 35 %
135.595,0	203.392,5	35.254,70	+ 37 %
203.392,5	271.190,0	60.339,80	+ 40 %
271.190,0	406.785,0	87.458,80	+ 45 %
406.785,0		148.476,50	+ 50 %

Marko Bežjak, l.r.,
direktor

Prednovoletno srečanje kmetov

“Ni jasnih odgovorov, kaj nas čaka v Evropski zvezi”

Ljudje smo si različni, različne so tudi prednovoletne želje. Nekateri si želijo v novem letu boljše cene za kmetijske pridelke, drugi zdravja pri ljudeh in sreče pri živini, tretji, da bi Evropska skupnost čimprej razpadla, četrti, da bi bilo vsaj tako kot letos...

Naklo - Kmetje iz nakelske, predvdorske in kranjske občine se tudi letos niso izneverili tradiciji in so se v četrtek, na sv. Štefana dan, zbrali na prednovoletnem srečanju v Naklem. Najprej so v kulturnem domu povsem resno razpravljali o problemih slovenskega kmetijskega združenja in o njegovi prihodnji vlogi (razprava v nezakurjeni, hladni dvorani ni bila niti malo vroča), nato pa so se preselili v Marinskovo pivnico, kjer so bili pogovori ob mizah (tudi zaradi kakega štefana vina na mizi) bolj sproščeni, neposredni, tudi kritični...

Četrtek je bil kot nalašč za takšno srečanje: bil je državni praznik, dan državnosti, ko so se tudi kmetje spomnili dne, ko je pred šestimi leti slovenska skupščina razglasila rezultate plebiscita za samostojno Slovenijo, bil je dan, ko je godoval sv. Štefan, zavetnik konj, in bila je tudi priložnost za novoletna voščila. Nakelski župan Ivan Štular je zaželel, da bi kmetje takšna srečanja ohranili tudi v prihodnosti, njegov kranjski kolega Vitomir Gros pa je žalostno ugotavljal, da kmetijstvo (pa tudi industrija) propada. “Če bomo šli v Evropsko zvezo, bo s slovens-

kim kmetijstvom konec. Upam, da bo Evropska zveza prej razpadla,” je dejal. Direktorica kranjske mlekarne Ivanka Valjavec je ob tem pripomnila, da je v Sloveniji malo junakov, ki si tako kot Gros upajo to povedati na glas, sicer pa je kmetom poleg dobre kakovosti mleka, ki je ni tako lahko doseči, zaželela v novem letu še veliko sončnih dni in vedrih misli.

Informacije so znanje, znanje pa bogastvo

Vodja gorenjske kmetijske svetovalne službe mag. Jurij Kumer je zbranim kmetom svetoval, da naj si vsak dan vzamejo nekaj časa za obveščeno o pomembnih zadevah, med katere vsekakor sodijo tudi informacije o različnih finančnih intervencijah o kmetijstvu. Nekateri zamujajo roke za vložitev

zahtev, potem pa se pritožujejo kmetijskim svetovalcem, češ - nismo vedeli. In ker je informacija znanje, znanje pa bogastvo, je gorenjska kmetijska svetovalna služba pripravila za novo izobraževalno sezono okoli 630 različnih aktivnosti - predavanj, tečajev, dela v interesnih skupinah, strokovnih ekskurzij, poizkusov in prikazov... Kmet Jaka Korenčan iz Podbrezj (še pred razpadom kranjske občine je bil član občinske vlade) si je zaželel, da bi kmetijski strokovnjaki slovenskim kmetom bolj jasno povedali, kaj jih čaka ob morebitnem vstopu Slovenije v Evropsko zvezo. Kmetje se kljub tej nejasni usodi ne bi smeli prepustiti malodušju, ampak bi morali še naprej samozavestno delati in se dokazovati, je dejal in poudaril, da tudi za prihodnje leto kmetom ne kaže prav

dobro: vse večji križi in težave so s prodajo krompirja, za (naj)slabše govedo je slišati, da ga ne bo nihče odkupil in da ga bo treba kar zakopati, tudi pri mleku ni tako enostavno dosegati kakovosti... Janez Zaplotnik je spraševal, ali so resnične govornice, da se bo katastrski dohodek kmetij v prihodnjem letu nekajkrat povečal, s tem pa tudi osnove za plačevanje davkov in prispevkov.

Zadruge večinske lastnice jeseniške klavnice?

Janez Šebat, kmet iz Smokuča pri Žirovnici, sicer pa član upravnega odbora Zadružne zveze Slovenije, je dejal, se bo upravni odbor

odstotne lastnice jeseniške klavnice, je predlagal, da bi odkupile delež od republiškega sklada za razvoj in tako postale večinske lastnice. Predlagal je tudi, da bi se kmetje iz vseh gorenjskih občin poleti zbrali in se pogovorili o problemih, predstavili delo zadrug in izdelke. Martin Nose iz Zadružne zveze Slovenije je dejal, da zadruga niso več podaljšana roka države, ampak so last kmetov, ki imajo zato tudi vse možnosti, da jih spremenijo tako, kot si želijo. Prihodnost kaže na to, da bo povezovanje med kmeti nujno in da tudi največji ne bodo mogli samostojno nastopati na trgu. V zadružni zvezi se bodo zavzemali, da bi

Dobri zgledi tudi zunaj Gorenjske

Ko je kmetija sklenjen krog...

Na Fingušt - Čušovi kmetiji v Orehovi vasi vse doma pridelano mleko predelajo v mlečne izdelke, ki jih potlej tudi sami prodajo.

Bled - Na nedavnem posvetu kmetijske svetovalne službe na Bledu so predstavili tudi kmetije, ki se ukvarjajo s predelavo mleka, s turistično dejavnostjo in z neposredno prodajo na domu. Čeprav imamo nekaj takšnih zglednih kmetij že tudi na Gorenjskem, so tudi primeri iz vzhodnega konca Slovenije zanimivi, morda celo poučni. Kmetija Fingušt - Čuš v Orehovi vasi v tem še posebej izstopa.

Na kmetiji se ukvarjajo s prirejo in predelavo mleka ter s prodajo mlečnih izdelkov. Obdelovalne zemlje imajo 23 hektarjev. Osnovno krmno za krave molznice pridelajo na lastnih površinah, dokupujejo samo beljakovine in vitamine. V hlevu na prosti reji redijo 25 krav in 30 glav mlade živine. Pri kravah dosegajo povprečno mlečnost od 7.000 do 7.500 litrov. Pred tremi leti so uredili sirarno, ki je popolnoma opremljena za izdelavo svežih in zorenih sirov. Vse doma pridelano mleko predelajo v sir in druge izdelke, ki jih potlej tudi sami prodajo. Izdelujejo več kot deset vrst sirov, prodajno uspešnico pa predstavljata domača skuta in domača sladka smetana. Organizirali so tudi lastno prodajno mrežo. Del sirov prodajo v trgovini na kmetiji, svoje prodajne enote imajo po vseh večjih krajih severovzhodne Slovenije, restavracije, kmečke turizme in trgovine pa oskrbujejo z “mobilno prodajalno”. Odkar so na kmetiji uredili tudi večji prostor za približno petdeset ljudi, organizirajo avtobusne ogledne kmetije in sirarne. Obiskovalcem predstavijo kmetovanje, jim pokažejo videoposnetek postopka sirjenja, jih pogostijo in jim ponudijo nakup sirov. Kmetijam, ki bi se želele ukvarjati s predelavo, ponudijo tudi nakup opreme za sirarno ter za sirjenje potrebne začimbe in sirišča. Večje količine dostavijo tudi na dom.

Prodaja na domačem dvorišču

Kmetija, na kateri gospodarita Zorica in Darja Rengeo iz Šalovcev na Goričkem, je značilen primer neposredne prodaje pridelkov (iz biološke pridelave) na domu. Pred sedmimi leti so na dveh hektarjih površine zasadili na šibkih podlagah jabolane in hruške, ki so jih potlej iz leta v leto manj škropili. S tem so v sadovnjaku vzpostavili neko naravno ravnovesje, ki se kaže v tem, da imajo v njem zavetišče tudi razne žuželke, ptice in druge živali. Pridelki niso rekordni, pojavlja se izmenična rodnost, nekaj dreves jim uničijo tudi voluharji, pa vendarle: kupci vse bolj sprašujejo po neškropljenem ali malo škropljenem sadju. Prav sadovnjak je bil razlog, da so na kmetiji registrirali podjetje Gorička vas, prek katerega so poleg jabolk začeli tržiti tudi zelenjavo. Večino pridelkov poskušajo prodati doma, na domačem dvorišču, zelenjavo in sadje vozijo tudi v Mursko Soboto, v Maribor ali na tovarnjak, ki “blago” odpelje v Ljubljano. Poudarjajo, da je poleg kakovosti pridelkov zelo pomembna tudi embalaža, ki mora biti lična, enostavna, čimbolj naravna in ne predraga.

Na kmetiji so najbolj iskani jabolčni kis, bučno olje, suho sadje, polnovredna moka in zelje. Poleg domačinov prihajajo še gostje iz Moravskih toplic in potniki, ki so namenjeni na Madžarsko. “Naši pridelki bi postali bolj iskani in dosegli bi višjo ceno, če bi obstajala pravila in kontrola biološke pridelave,” ugotavlja Zorica in Darja Rengeo in poudarjata, da je neposredna prodaja kmetijskih pridelkov na domačem dvorišču lahko uspešnejša na kmetijah, ki so bližje velikim mestom, kot na Goričkem, kjer si ljudje večino hrane pridelajo sami. • C.Z.

Janez Šebat in Martin Nose

zavzemal za to, da bi bili kmetije, ki so pokojninsko in zdravstveno zavarovani, upravičeni tudi do invalidnine. Zadrugam, ki so že zdaj 45-

zadruge še okrepile in povežale deleže v živilsko predelovalnih podjetjih in da bi še bolj razvile trgovsko mrežo. • C. Zaplotnik

Kmetijsko združenstvo

Kmetje niso pripravljene na dodatna vlaganja

Večina slovenskih zadrug posluje na robu donosnosti ali z izgubo. Med uspešnimi in neuspešnimi se razlika vse bolj povečuje. Uspešne se razvijajo, neuspešne tonejo vse globlje.

Ljubljana - Iz “zelenega poročila” kmetijskega ministrstva o lanskem razmerah v slovenskem kmetijstvu, gozdarstvu in živilstvu je mogoče razbrati, da so se zadruga formalno že prilagodile novemu zakonu o zadrugah, vsebinska preobrazba, ki jo spremljajo različni problemi, kot so osip članstva, kriza zaupanja, pomanjkanje lastnega kapitala, poslovna razdrobljenost in nepovezanost, pa še vedno traja.

V zadruga je zdaj včlanjena tretjina kmetov, del se bo v prihodnje morebiti še včlanil, približno polovica kmetov pa bo ostala zunaj zadrug in bo sodelovala z njimi le občasno. Da so kmetje do zadrug še precej nezaupljivi, se kaže tudi v tem, da so kot upravljavci premalo aktivni in da kljub zavedanju o gospodarskem pomenu združenstva skorajda niso pripravljene na dodatna vlaganja svojega kapitala v poslovne sklade zadrug. Večina zadrug posluje na robu donosnosti ali z izgubo. Finančno stanje se je lani sicer rahlo izboljšalo (dobri dve tretjini zadrug je poslovno leto končalo pozitivno), nastaja pa vedno večji razkorak med uspešnimi in neuspešnimi. Medtem ko uspešne zadruga počasi stopajo naprej, manj uspešne tonejo še globlje. Analize kažejo, da je glavni razlog za poslovne težave pomanjkanje lastnega kapitala. Za-

druge v takšnih okoliščinah najemajo posojila, posledice pa se kažejo v tem, da tudi v večini zadrug, ki poslujejo pozitivno, obsti od (kratkoročnih) posojil deset- in večkratno presega vrednost “dobička”.

Brez skupnega nastopa pri trženju pridelkov

Poslovni tokovi v kmetijskem združenstvu so zelo razpršeni. Zadruga imajo veliko število poslovnih partnerjev - nekajkrat po sto ali celo tisoč. Delež poslova z desetimi največjimi partnerji v četrtini primerov ne preseže polovice vsega poslovanja. Zadružna kmetijska družba oskrbuje s kmetijskim reprodukcijskim materialom le približno 30 odstotkov vseh zadrug, na drugem mestu je Mercator, ki pa ni vključen v zadružni sistem. V zadnjih letih se je delež zadrug pri odkupu kmetijskih pridelkov in pri oskrbovanju kmetij z reprodukcijskim materialom precej zmanjšal, lani se je spet nekoliko izboljšal, še vedno pa je precej kmetov, lastnikov zadrug, ki na zadruga pomislijo šele takrat, ko pridelkov ne morejo sami prodati na svem trgu. Večina zadrug nastopa na trgu z večino svojih poslov samostojno, pravega povezovanja še ni. Kmetijski strokovnjaki, med njimi tudi prof. dr. Matija Kovačič z Biotehniške fakultete, ob tem pou-

darjajo, da je prihodnost kmetijskega združenstva odvisna prav od tega, ali se bodo zadruga znale poslovno povezati za skupen in učinkovit nastop pri trženju pridelkov svojih članov.

Povprečna zadruga ima petdeset zaposlenih

Po podatkih republiškega statističnega urada je bilo ob koncu lanskega leta v Sloveniji 155 zadrug s področja kmetijstva in gozdarstva, od tega jih je bilo maja letos 105 včlanjenih v Zadružno zvezo Slovenije. Nekateri se izključno ali pretežno ukvarjajo z dejavnostmi, ki so v interesu članov, pri drugih je takšnih dejavnosti le še polovica ali malo več, pri tretjih prevladujejo komercialne dejavnosti. Podrobnejše analize kažejo, da predstavlja odkup kmetijskih pridelkov in lesa le 40 odstotkov celotnega obsega njihovega poslovanja, 45 odstotkov prometa ustvarjajo s trgovinsko dejavnostjo, 12 odstotkov za lastno proizvodnjo in s storitvami, ostalo pa z drugimi dejavnostmi. Povprečna zadruga sodi po velikosti med srednjevelika podjetja s petdesetimi zaposlenimi in petimi trgovskimi poslovalnicami, mnoge med njimi pa imajo v svojem sestavu tudi klavnico, mlekarno, mešalnico krmil in druge obrate.

• C. Zaplotnik

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI GORENJSKE V LETU 1996

Najboljša športnica je biatlonka Andreja Grašič

ČIMPREJ SPET V SVETOVNI VRH

Pravi 25-letna Križanka, zmagovalka svetovnega pokala v biatlonu na 15 kilometrov ter evropska in svetovna vojaška prvakinja, ki sebi in vsem ostalim v novem letu želi predvsem zdravja

Večina vrhunskih športnikov v svoji tekmovalni karieri doživlja vzpone in padce, uspehe in neuspehe, se veseli dosežkov in trpi ob neuspehih. Za Andrejo Grašič iz Križev prav lahko zapišemo, da je kljub mladosti doživela že marsikaj. Tekmovalno pot je začela kot smučarka tekačica in se nato "preselila" med biatlonke. Prav ta odločitev pa je za njeno kariero pomenila pomembno prelomnico. Že leta 1994 je nastopila na olimpijskih igrah in bila zelo solidna. Leto kasneje so se začeli uspehi v svetovnem pokalu, da je odlična športnica, pa je dokončno potrdila v lanskim zimi, ko je v najtežji biatlonski disciplini na 15 kilometrov, v slovaškem Osrblju dosegla prvo svojo in prvo slovensko biatlonsko zmago na tekmi svetovnega pokala.

Z vrsto ostalih uvrstitev med najboljše je Andreja v lanskim zimi postala tudi skupna zmagovalka svetovnega pokala v posamični konkurenci na 15 kilometrov, v skupni oceni svetovnega pokala pa je bila četrta. Osvojila je tudi naslov evropske prvakinja na 15 kilometrov in kot inštruktorka Slovenske vojske tudi naslov svetovne vojaške prvakinja v biatlonu.

Uspehi v minuli sezoni so ji ulili novih moči za naporne poletne treninge, ki pa so se prekinili septembra s poškodbo, ki jo je za tri mesece prisilila k počitku, rehabilitaciji in ji hkrati povzročila veliko bolečin. Zato tudi ni čudno, da v spominih na iztekajoče leto Andreja pravi: "Mislim, da si bom za to leto bolj od uspehov zapomnila poškodbo, saj sem takrat res zelo trpela. V trenutku, ko sem bila poškodovana in ob tem nemočna, sta bili zmagi, tako posamična kot nato skupna v svetovnem pokalu, ki sem se je prej tako zelo veselila, pozabljeni. Raz-

mišljala sem le o tem, kako se bo vse skupaj razpredlo, bilo me je strah prihodnosti. Sedaj, ko vendarle kaže na boljše, ko se že pripravljam na nova tekmovalja, pa vendarle upam, da bom na poškodbo čimprej pozabila."

Vrhunski športniki morajo svoje življenje pogosto podrediti športu in tudi Andreja je ena izmed njih: "Res je, da svoje zasebno življenje trenutno morda kar preveč puščam v ozadju, vendar, če hočeš uspeti, če hočeš imeti res dobre rezultate, je to pač potrebno. Je pa res, da si včasih želim, da bi živel tako kot običajni mladi ljudje. Letos pa mi bo od spominov v zasebnem življenju gotovo najbolj ostala v spominu bratova poroka, ko sem bila tudi poročna priča," pravi simpatična Andreja, ki ima v novem letu malo in hkrati veliko želja: "Imam veliko novoletno željo, ki se ji pravi - zdravje. Tako sebi kot drugim želim, da ne bi imeli težav z boleznijo in poškodbami, saj vem, kakšne bolečine so to. Hkrati pa si tudi želim, čeprav že sedaj vem, da bo težko, da se čimprej vrnem na tekmovalja, nato pa tudi čimprej v svetovni vrh, med zmagovalke!" • V. Stanovnik, foto: T. Dokl

Najboljši športnik je smučarski skakalec Primož Peterka

PREK 200 METROV IN IZPIT

To sta dve veliki želji najboljšega našega in trenutno tudi najboljšega smučarja skakalca na svetu Primoža Peterke iz Moravč, ki bo 28. februarja 1997 upihnil 18 svečk

Od začetka letošnjega januarja do zadnjih dni letošnjega decembra je bilo gotovo največ besed v skakalnem športu v svetu, v Sloveniji in na Gorenjskem namenjenih mlademu smučarskemu asu iz Moravč, sicer pa članu SK Triglav iz Kranja, Primožu Peterki. Primož je prvič v svetovnem pokalu nastopil letos januarja na drugem delu novoletne skakalne turneje in se takoj uvrstil med svetovne šampione. Njegovo mojstrstvo in ne nazadnje trdo delo sta mu nato že na naslednjih tekmovaljih prinesla dve zmagi (v Zakopanah na Poljskem in Falunu na Švedskem), povrh pa še dve drugi mesti, eno tretje in vrsto uvrstitev med najboljših deset.

Dijak 3. letnika srednje ekonomske šole v Kranju pa je že na prvih tekmovaljih v novi sezoni dokazal, da lanski uspehi še malo niso bili naključni in da je tudi v tej zimi zmožen premagovati najboljše svetovne skakalne ase. Kot prvemu Slovencu se mu je po tekmah v Lillehammerju, Kuusamu in Harrahovju celo posrečilo, da je prevzel vodstvo v skupnem točkovanju svetovnega pokala. Primož pa o svojih skokih in

rezulatih ne govori rad na dolgo in široko, bolj so mu pri srcu načrti, ki jih ima tako kot vsak najstnik še zelo veliko: "Res imam na izteka juče se leto veliko spominov, vendar pa se od 'športnih dogodkov' najbolj spominjam tiskovne konference, na kateri me je eden od novinarjev vprašal, kaj je moja velika želja v tej zimi in odgovoril sem mu, da je to izpit za Harley Davidson, in da si želim skočiti 200 metrov. Ti dve želji sta namreč povezani, saj je nagrada za skok čez 200 metrov pač motorno kolo Harley Davidson...."

Prvi Primožev užitek pa so seveda skoki in če v njih uživaš, potem rezultati pridejo sami po sebi: "Lepo je sicer zmagati, zmage so nekaj posebnega, vendar pa so zame bolj pomembni lepi skoki, vedno si bolj zapomnim, kako uživam ob njih, kot pa to, kako se uvrstim," pravi Primož, ki pa si bo to leto zapomnil tudi po čem drugem kot po odličnem skakanju: "Seveda, letos sem spoznal svoje sedanje deklo, uspel sem narediti šolo in to se mi zdi pomembno. Zavedam se, da vse življenje ne bom mogel skakati in da bom tudi potem moral kaj početi...." resno razmišlja mladi šampion, ki med željami za novo leto pravi: "Želim si srečo, zdravja, razumevanja z domačimi, s trenerji, s punco.... Želim si, da bi me vsi skupaj razumeli in da bi tudi jaz vsaj enkrat razumel njih. Seveda pa si še naprej želim tudi dobrih skokov."

In ker bo Primož konec februarja postal polnoleten, ne pozabi dodati: "Mislim, da se s polnoletnostjo sicer ne spremeni veliko, saj moram še vedno ubogati starše, trenerje, punco (ha,ha...), na vsak način pa postaneš bolj samostojen, predvsem pa imaš možnost narediti šoferski izpit..." • V. Stanovnik, foto: T. Dokl

Najboljša ekipa v kolektivnih športnih igrah so vaterpolisti Triglava

ŽELIJO MED NAJBOLJŠE V EVROPI

Ekipa vaterpolistov kranjskega Triglava je slovenski državni in pokalni prvak, sodi pa tudi med 16 najboljših moštev v Evropi - Z načrtnim delom želijo med štiri najboljše evropske ekipe

Novo obdobje kranjskega vaterpola se je začelo že lani, ko so vaterpolisti Triglava igrali v pokalu pokalnih zmagovalcev. Moštvo je bilo takrat sestavljeno iz samih domačinov, prikazali pa so vrhunsko igro in z malo sreče bi se lahko uvrstili med osem najboljših moštev v tem evropskem tekmovalju. Vse boljše so igrali v državnem prvenstvu in osvojili naslov prvakov, nato pa tudi v kvalifikacijah za evropski pokal državnih prvakov, ko so se z zgodovinsko zmago nad romunsko Steauo uvrstili med šestnajst najboljših evropskih ekip. Osvojili so tudi naslov pokalnega zmagovalca Slovenije in nato v Neaplju 12. mesto v evropskem pokalu.

Odlika moštva Triglava je, da so fantje večinoma zelo mladi (povprečna starost je le dobrih 20 let), navdušuje pa tudi dejstvo, da ima Triglav odlično podmladek, saj so Kranjčani državni in pokalni zmagovalci tudi v vseh mlajših kategorijah. Najbolj izkušen v članski prvi ekipi pa je kapetan Kristof Štromajer, ki o vzponu svoje ekipe pravi: "Če v današnjih časih v športu hočeš doseči odmevne rezultate, moraš imeti za to primerne pogoje. Z odprtjem novega olimpijskega bazena v Kranju so se za nas pogoji bistveno izboljšali, še vedno pa niso optimalni, saj je v bazenu gneča in imajo istočasno z nami trening tudi mlajše kategorije, kar pomeni, da navadno treniramo le v

polovici bazena. Tako imamo le dvakrat na teden bazen povsem zase, mislim pa, da bi ga rabili prav vsak dan. Upam pa, da se bo to kmalu uredilo in bomo lahko še boljše trenirali."

S treningi pa so kmalu prišli boljši rezultati, ekipa Triglava je spet postajala med najboljšimi doma in vse konkurenčnejša v Evropi: "Za naš klub je bil 'prelomen' pokal pokalnih zmagovalcev prejšnje leto, ko Triglav sicer še ni bil državni prvak, ampak le pokalni in smo igralci dokazali, da lahko igramo 'evropsko tekmo'. Takrat, ko so v naši upravi videli, kaj zmoremo, so tudi oni začeli razmišljati naprej. Prvi pogoj je bil, da osvojimo naslov državnih prvakov. To nam je uspelo in uvrstili smo se v pokal evropskih prvakov, kjer smo z uvrstitvijo med šestnajst najboljših ekip spet naredili nekaj velikega. To pa je bilo že

vse v sklopu štiriletne programa, ki smo ga v klubu poimenovali projekt Triglav 2001. Vsi smo podpisali štiriletne pogodbe, v klub smo dobili izvrstnega vratarja Ukrajince Igorja Belofastova. Šli smo v drugi krog kvalifikacij za evropsko ligo v Neaplju in tudi tam se nismo osramotili, čeprav nismo zmagali nobene tekme - smo pa naprimer le za dva gola izgubili z italijanskimi državnimi pravki. Za nas bilo za to veliko pomembno in lahko smo si zastavili nov cilj, to pa je, da take tekme kdaj tudi zmagamo. Ne bi si upal napovedati, da bo to že v novem letu, upal pa bi reči, da bomo v to evropsko ligo prišli v dveh letih. To pa bi bilo za našo mlado ekipo res velik dosežek," pravi Kristof Štromajer, kapetan v moštvo Triglava, ki si v novem letu tako zase kot za vso ekipo želi predvsem zdravja in čimmanj poškodb. • V. Stanovnik

Najboljša ekipa v individualnih športnih panogah je blejski četverec brez krmarja

POSTAVLJAMO SI VIŠOKE CILJE

Tako pravijo fantje iz olimpijskega četverca brez krmarja Veslaškega kluba Bled Jani Klemenčič, Denis Zvegelj, Milan Janša in Sadik Mujkič, ki so v olimpijskem letu svoje življenje podredili nastopu v Atlanti in tam osvojili odlično, a "nehvaležno" četrto mesto

Ko zadnja leta govorimo in pišemo o blejskih veslačih, so navadno to besede hvale, besede o dobrem delu in nato o posledici - odličnih uvrstitvah na največjih tekmovaljih. To pa ni čudno, saj so samo v zadnjih osmih letih, v dvojnem olimpijskem ciklusu, domov na Bled prinesli kar devet kolajn iz olimpijskih iger in svetovnih prvenstev... seveda nihče več ne šteje zmag na državnih prvenstvih, na mednarodnih regatah in ostalih tekmovaljih.

Tudi na zadnje olimpijsko sezono so se Blejci zavzeto pripravljali, morda celo bolj kot kdajkoli prej. Izkazali so se na nekaterih mednarodnih regatah in težko čakali trenutke odločitve v Atlanti. Toda to, kar so v Barceloni pred štirimi letih "zgrabili" z zadnjimi močmi, kolajno namreč, jim je "ušlo" iz rok prav v zadnjem trenutku. Tako Iztok Čop v skifu kot četverec brez krmarja, so morali biti zadovoljni s četrtnim mestom.

"Seveda nam je bil uspešen nastop na olimpiadi letošnji prvi cilj. Na ta nastop smo se pripravljali od leta 1992, v letošnjem letu pa so bile praktično vse naše misli posvečene nemu dnevu, finalnemu nastopu na olimpijskih igrah. Za ta dan smo trenirali vsak dan, živeli smo za te minute in na koncu se nam pač ni "izšlo" tako, kot smo računali, kot smo sami želeli. Želeli smo pač medaljo, vendar pa je bila konkurenca letos v četvercu tako velika in huda, da so vsi strokovnjaki

priznali, da je bil prav finalni obračun četvercev na olimpiadi najlepša in najboljše tekma. Tudi za nas je bila lepa tekma, saj smo bili tako blizu zlatu kot še nikoli, ko nas je od zmage ločila le sekunda in dve desetinki.... do bronu manj kot pol. Tako seveda nismo bili razočarani nad svojim nastopom, razočarani smo bili le nad uvrstitvijo.... ker smo bili samo četrtni," pravi najgovornejši med člani četverca Jani Klemenčič, ki dobro ve, kako pomembne so v športu stotine sekund in desetinke sekunde: "V Barceloni se nam je zgodilo, da smo za trinajst stotink sekund osvojili bron pred Nemci, v Atlanti smo ga za približno toliko sekund izgubili. V športu je pač tako, da enkrat dobiš, drugič izgubiš, pomembno pa je, da si vedno med najboljšimi. In letos smo dokazali, da smo prava ekipa, čeprav smo bili 'samo' četrtni. Pokazali smo, da se približu-

jemo vrhuncu svoje športne poti in naš novi cilj bo znova medalja, morda celo zlata medalja na svetovnem prvenstvu," pravi simpatični svetlolasi Jani, ki vedno rad poudari, da je zelo razveseljujoče dejstvo, da je (kot še nekateri) dobil službo na Ministrstvu za notranje zadeve in se tako lahko ob minimalnih obveznostih v celoti posveča športu. Poleg tega je nekakšen oskrbnik blejskega regatnega centra v Žaki, kjer živi. Tako kot večina športnikov si tudi Jani, Milan, Sadik in Denis v novem letu želijo zdravja: "Zdravje je predpogoj za to, da lahko delamo, da lahko treniramo. Volje in upanja imamo dovolj in mislim, da bomo tudi v prihodnje lahko v svetovnem vrhu, da bomo še osvajali medalje. Če si športnik ne postavi tako visokega cilja, vse skupaj pač nima smisla!" • V. Stanovnik, foto: T. Dokl

SNOWBOARD

ŽELIJO V OLIMPIJSKI KOMITE

Maribor, decembra - Na skupščini Snowboarding zveze Slovenije so se zbrali delegati klubov, članov zveze. Prisotni delegati so soglasno potrdili sklepe sestanka upravnega odbora Snowboarding zveze Slovenije, ki se je sestel pred skupščino. Ti obsegajo ustanovitev nadzornega odbora in disciplinske komisije zveze, novo sestavo sekcije tekmovalcev, kriterije za sestavo reprezentanc za svetovno člansko, svetovno mladinsko, evropsko prvenstvo in pokal narodov, uporabo wild cardov za nastope na tekmah zveze ISF ter včlanitev Snowboarding zveze Slovenije v Olimpijski komite Slovenije - Združenje športnih zvez.

Člana nadzornega odbora sta Jani Goltes in Marjan Bolka, v disciplinski komisiji so Marko Jaklič, Andrej Černe in Boštjan Erčulj, v sekciji tekmovalcev pa Žiga Vertovšek, Aleš Komočar, Boštjan Hedžet, Tomo Tajnšek, Gasper Pirnat, Martin Martinec in voditeljica iniciativnega odbora Doroteja Mihič.

Delegati so soglasno sklenili, da Snowboarding zveza Slovenije želi postati pridružena članica Olimpijskega komiteja Slovenije - Združenja športnih zvez. To je bil še zadnji formalni korak do članske v OK.

Dobitnik "zlatega cepina", priznanja za največje alpinistično dejanje

NI ŠE ČAS ZA SPANJE NA LOVORIKAH

Tako meni 27-letni kamniški alpinist Tomaž Humar, ki je letos stal na dveh himalajskih gorah. Priznanje za prvenstveni vzpon na Ama Dablam.

Kamnik, 27. decembra - Zlati cepin podeljuna revija Montagnes Magazine in mednarodni alpinistični klub GHM za najboljši alpinistični dosežek leta. Tomaž Humar je bil zadovoljen, da so vzpon na Ama Dablam uvrstili med osem nominiranih dejanj, zaradi elitne konkurence pa ni upal na nagrado. Veselje ob izročitvi cepina je skalilo le dejstvo, da je po nesreči Vanje Furlana odšel po nagrado sam. Kot je povedal v pogovoru za naše bralce, je v gorah izgubil že več soplezalcev, vendar zato ne more opustiti plezanja.

metrov visoko Annapurno I, kar je tudi moj najvišji vrh doslej. V navezi z Vanjo Furlanom sem 4. 5. 1996 priplezal v alpskem stilu prek severozahodne stene 6828 metrov visoke gore Ama Dablam po prvenstveni smeri. Letos sem 2. novembra kot prvi človek na svetu stopil na 6808 metrov visoki Bobaye; smer Zlato srce na vzponu sem posvetil ženi, spust po drugi smeri pa pokojnemu prijatelju Vanji Furlanu.

Izgubili ste torej kar nekaj soplezalcev? Žal nista bila Belak in Furlan edina. Kamničar Danilo Golob se je smrtno ponesrečil leta 1991, dve leti za njim pa Tomaž Petač. Po Šraufovi nesreči sva z Vanjo veliko govorila o smislu plezanja. Bila sva enotnega mnenja, da tudi zaradi nesreče prijatelja alpinist ne more prenehati s plezanjem. Resnica je, da gore dajejo veliko in lahko vzamejo največ, vendar jo je treba vzeti v zakup.

Kako pa družina sprejema vašo dejavnost?

"Svoji se dobro zavedajo, da gre za nevarno početje, a ga dokaj razumevajo sprejemajo. Najtežje je ob mojih daljših odsotnostih zaradi odprav. Letos tudi sam nisem lahko pustil doma noseče žene; vseeno se je srečno izteklo, sin Tomaž pa se je rodil med odpravo na Ama Dablam."

Kako se spominjate vzpona na to goro, za katerega ste si prisluzili priznanje za letos največji alpinistični dosežek na svetu?

"S soplezalcem Vanjo Furlanom sva si za cilj zadala vzpon v osrednjem, še nepreplezanem delu severozahodne stene. Za njegovo uresničitev v drugem poskusu sva potrebovala pet dni, še dva dni pa je trajal sestop. Stena, katere strmina dosega tudi do 85 stopinj, je večinoma poledenela, skala je kopna le v prejšnjih delih. Plezanje je ves čas na skrajnih mejah še možnega. To je potrdil tudi padec Vanje v skali, ob katerem se je skoraj pretrgala vrva. Ker nama je naslednji dan padla v globino še ledna oprema, vrnitev iz stene ni bila možna drugače kot prek vrha. Potem ko sva celo noč prebila med visenjem na vrhu brez bivak vreče, sva morala kljub rahlim omrzlinam z golimi rokami nadaljevati z vzponom. Plezala sva nenavezana, brez varovanja. Čeprav sva na vrh stopila z vsemi okrvavljenimi prsti, so naju obile solze sreče. Tudi za sestop so bile razmere slabe, a sva se vseeno srečno vrnila v bazni tabor in domov."

Je bil "zlati cepin" presenečenje?

"Letos so nominirali kar osem vrhunskih dosežkov. Meni se je zdela že uvrstitev med izbranice velik uspeh. Sam sem pričakoval, da bo nagradjen Francoz Lafaille za prečenje med vrhovoma Gasherbrum I in II, večina pa je največ možnosti pripisovala Poljaku Wielickemu za vzpona na vseh 14 osemtisočakov. Ko so prebrali imena dveh Slovencev, sem priteknel na oder in kar po kamniški zavriskal od veselja. To je bilo tudi najlepše darilo ravno za peto obletnico moje poroke s Sergejo, ki me je edina spremljala v Autrans."

Bodo odslej poti v gore bolj odprte?

"Upam predvsem, da se bodo lažje odprla vrata sponzorjev, brez katerih ni moč organizirati dragih odprav. Sam že doslej nisem sprejemal poprečnosti in sem stopal na piramidi zahtevnosti vzponov vsakič na višjo stopnico. Himalaja je dosežena, vendar ne mislim spat na lovoričah. V načrtu imam nekaj zahtevnih projektov. Z odpravo ob 60-letnici AO Kamnik nameravam leta 1997 sodelovati pri vzponu po prvenstveni smeri na 7165 metrov visoki Pumori, nato pa bi se rad sam podal še v deviško zahodno steno 7861 metrov visoke himalajske gore Nuptse. Še večji izziv bo kar 4 kilometre visoka južna stena osemtisočaka Dhaulagiri, kjer je za leto 1998 predviden moj solo vzpon."

Stojan Sajc

KOŠARKA

LOČANI USPEŠNO KONČALI LETO

Škofja Loka, Jesenice, 29. decembra - Minulo soboto so košarkarji v A2 ligi, kljub praznikom, odigrali redni krog. Vodilna v ligi, ekipa Loka kave je v domači dvorani na Podnu v Škofji Loki gostila sicer najslabše uvrščeno ekipo Slivnice. Gostje, ki so se na tekmo pripeljali z zamudo, so bili neenakovredni nasprotnice odlične domače ekipe. Ločani so, kljub temu da so nastopili tudi najmlajši v ekipi, ves čas visoko vodili in na koncu zmagali 104 : 73 (58:34).

Po tekmi so pripravili klubsko novoletno srečanje, kjer so člani in članice kluba Odeja Marmor - Loka kava spoznali tudi novega predsednika kluba Mira Hafnerja.

Slabše kot Ločanom je šlo v soboto ostalima gorenjskima predstavnikoma. Ekipa Triglav, ki je gostovala pri Kemoplast Sentjurju, je izgubila 108:85(52:46). Tudi ekipa Gradbinec Radovljica je v 11. krogu izgubila. Premagalo jo je Zagorje 72: 78 (36:42).

Na lestvici A2 lige vodi ekipa Loka kave z 21 točkami, Triglav je osmi s 16 točkami, Gradbinec Radovljica pa enajsti s 14 točkami. V.S.

Lahko poveste nekaj o sebi za vse, ki vas še ne poznajo?

"Doma sem iz Kamnika, po poklicu sem elektrotehnik, odkar nisem zaposlen, pa se preživljam z višinskimi deli. Prej sem namreč delal kot projektant v kamniški Zarji in v ljubljanskem podjetju za signalno-varnostne naprave. Star sem 27 let in imam družino, v kateri sta ob ženi Sergeji še 4-letna hči Urša in 8-mesečni sin Tomaž. Tako sem vpet med dve ljubezni, družino in gore, ki ne popuščata, ampak se vsaka zase razrašča."

Zakaj in od kdaj traja druženje z gorami?

"V naši hiši smo trije fantje; v šali pravijo, da sta dva sinova in en alpinist. Mene so sicer gore mikale že v otroštvu, vendar se nisem smel pridružiti stricu na planinskih izletih. Tako sem se v srednji šoli odločil za alpinizem in se leta 1987 vpisal v Alpinistični odsek Kamnik. Sprva nisem le plezal na vrhove, ampak sem se prek sten tudi vračal v dolino, saj planinskih poti sploh nisem poznal. Posebno leta 1990 sem veliko plezal, zato sem v enem letu nabral dovolj vzponov in opravil izpit za alpinista. Čez tri leta sem opravil še izpit za alpinističnega instruktora in postal tudi član postaje Gorske reševalne službe Kamnik."

Koliko vzponov se je nabralo doslej in kateri so najpomembnejši?

"V evidenci imam več kot 450 vzponov v domačih in tujih gorah, med njimi tudi več kot 40 prvenstvenih smeri. Najbolj plodna so bila zadnja tri leta. S Stanetom Belakom-Šraufom sem 13. 11. 1994, za njegov 54. rojstni dan, stopil na 6986 metrov visoki Ganeš V; tam sva plezala prek jugovzhodnega raza, zgornjih 1000 metrov po prvenstveni smeri. Sam sem 6. 5. 1995 priplezal po Francoski smeri na 8091

Košarkarji in košarkarice Odeje Marmorja in Loka kave se ob novem letu zahvaljujejo svojim sponzorjem in gledalcem za sodelovanje in podporo, vsem pa želijo tudi srečno in uspešno novo leto. Hkrati vodilni košarkarji v A2 ligi, ekipa Loka kave, vabijo da jih še naprej spodbujate v boju za A1 ligo, košarkarice Odeje Marmorja pa za čimboljšo uvrstitev v šesterici najboljših slovenskih ženskih ekip.

želite
SNOWBOARD-ati

BOARD	VEZI	CENA/KOMPLETA
CLIFF (HOOGER B.)	SOFT (HOOGER B.)	55.600
RALLY (HOOGER B.)	SOFT (HOOGER B.)	64.600
EYE (GOLTES)	FREESTYLE (GOLTES)	53.700
EHO (HOOGER B.)	HARD (HOOGER B.)	55.700

MIKE'S
SPORT FASHION
4000 Kranj, Jenkova 4, tel.: 064 221-129, int. 2

FITNESS CENTER POPAJ
AEROBIKA - CARDIO FITNESS
BODYBUILDING - STEP AEROBIKA
ŠPORTNA PREHRANA - OBLAČILA

FITNESS CENTER POPAJ
SMLEDNIŠKA 136, ČIRČE
TEL.: 328 134

HOKEJ

SLOVESNO V PODMEŽAKLI

Jesenice, 29. decembra - S tekmo med domačim moštvom Acronija Jesenice in kranjskim Triglavom se je v petek zvečer v dvorani Podmežakla začelo proslavljanje 40. obletnice osvojitve prvega naslova državnih prvakov za jeseniško moštvo.

V ledno mrzli dvorani Podmežakla je spomine na kratkatne čase obujal član takratnega moštva Boris Čebulj, ki je poudaril, da je jeseniško moštvo v štiridesetih letih doživelo številne uspehe in med drugim kar petnajstkrat zapovrstjo osvojilo naslov državnih prvakov, kar je svojevrsten rekord. Poleg tega so bili Jeseničani vsa leta člani reprezentanc, pri igri pa jih je vedno spodbujalo tudi dejstvo, da so imeli na tribunah veliko zvestih navijačev.

V petek so člani domače ekipe premagali Triglav 5:3 (3:1, 1:1, 1:1). Gledalci so videli zanimivo tekmo, po borbenosti pa so tokrat prednjačili gostje iz Kranja. V soboto je ekipa Spartaka premagala Sportino 10:2 (5:0, 2:2, 3:0).

Tako sta se včeraj za tretje mesto na turnirju pomerili ekipi Sportine in Triglava, za zmago pa ekipi Spartaka in domači Acroni. Do zaključka naše redakcije se tekmi še nista končali, zato bomo o rezultatih poročali v petek, 3. januarja. V. Stanovnik

ZMAGA ZA
TRIGLAVOVE
MALČKE

Minulo soboto je HK Triglav Kranj na drsališču Gorenjskega sejma v Kranju pripravil novoletni turnir malčkov v spomin Rudija Zalokarja. Po finalni zmagi nad ljubljansko ekipo Olimpije Hertz z rezultatom 2:1 je tudi končna zmaga na turnirju pripadla domačim naraščajnikom, ekipi Triglava. Na tretje mesto se je uvrstila ekipa VSV, četrti so bili Jeseničani, peta Sportina in šesti Rosenheim.

V. S., foto: T. Doki

PODARIM
DOBIM

REZULTATI
ZREBANJA

13. december

Porsche Slovenija
Volkswagen Passat

047055

IBM

osebni računalnik Pentium

414193

Henkel
Zlatorog

5 x 50 g zlata
Fo in Parsil

253864

254978

119418

024319

716310

Iskra Commerce Trgovina
10 x TV Iskra 21-Twin

732111

115641

290378

726871

029517

433260

116295

794264

056308

445298

PODARIM
DOBIM

10 x 100.000,00 SIT

228837

136549

440252

179679

100349

400878

053731

137184

310686

462896

213

Športna loterija d.d.
Cigaletova 15, Ljubljana
Tel.: 061 133 93 66

Zadnji dan za izplačilo
dobitkov je 13.2.1997.

Uradni vestnik Gorenjske

LETO: XXIX

torek, 31. decembra 1996

Številka 51

VSEBINA

173.

Na podlagi 90. člena Zakona o lokalnih volitvah (Ur. list RS, št. 72/93, 7/94, 33/94 in 70/95) Občinska volilna komisija daje

POPRAVEK POROČILA

o izidu rednih volitev v krajevnih skupnostih
Občine Radovljica, na rednih volitvah
dne 10. 11. 1996 in 17. 11. 1996

Na rednih volitvah v svet KS Podnart so bili izvoljeni naslednji kandidati:

6. KS PODNART

1. Jeglič Bogdan, Češnjica 4	144
2. Fister Rajko, Češnjica 10/a	141
3. Štupnikar Marjan, Podnart 50	138
4. Erman Janez, Ovsise 49	133
5. Potočnik Ivo, Rovte 8	131
6. Potočnik Andrej, Zaloše 9	129
7. Bešter Jože, Rovte 11	129
8. Fister Marjan, Prezrenje 10	119
9. Solar Franc, Podnart 12	105

Številka: 118/96

Datum: 19. 12. 1996

172.

Na podlagi 4. alinee 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95 ter 6/94 - odločba Ustavnega sodišča RS št. U-I 13/94-65, št. 45/94 - odločba Ustavnega sodišča RS št. U-I 144/94-18, 44. člena Zakona o financiranju občin (UL RS št. 80/94) ter 17. člena Statuta Občine Radovljica je Občinski svet Občine Radovljica na svoji 21. seji dne 18. 12. sprejel

OBČINA RADOVLJICA

ODLOK

o začasnem financiranju proračunskih potreb
v Občini Radovljica za leto 1997

1. člen

Do sprejetja proračuna Občine Radovljica za leto 1997 se financiranje proračunskih potreb začasno nadaljuje na podlagi proračuna sprejetega za leto 1996 za enake naloge oziroma nekatere namene kot v letu 1996.

2. člen

Začasno financiranje Občine Radovljica se uredi do sprejetja proračuna za leto 1997, s tem, da se vsak mesec lahko porabi 1/2 proračuna Občine Radovljica za leto 1996.

3. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske. Ta odlok se uporablja od 1. 1. 1997 dalje.

Številka: 402-3/1996

Datum: 20/12-96

Radovljica

PREDSEDNIK SVETA
OBČINE RADOVLJICA

Zvone Prezeli, i. r.

OBČINA RADOVLJICA

172. ODLOK O ZAČASNEM FINANCIRANJU
PRORAČUNSKIH POTREB V OBČINI
RADOVLJICA ZA LETO 1997

173. POPRAVEK POROČILA O IZIDU REDNIH
VOLITEV V KRAJEVNIH SKUPNOSTI OBČINE
RADOVLJICA NA REDNIH VOLITVAH DNE
10. 11. 1996 IN 17. 11. 1996

174. ODLOK O USTANOVITVI JAVNEGA ZAVODA
MUZEJI RADOVLJIŠKE OBČINE Z ZAKONOM
O URESNIČEVANJU JAVNEGA INTERESA
NA PODROČJU KULTURE

174.

Na podlagi 8. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91), 60. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Uradni list RS, št. 75/94) in 17. člena Statuta Občine Radovljica je Občinski svet Občine Radovljica na predlog župana na 21. seji dne 18/12-1996 sprejel naslednji

ODLOK

O USKLADITVI AKTA O USTANOVITVI
JAVNEGA ZAVODA

MUZEJI RADOVLJIŠKE OBČINE
Z ZAKONOM O URESNIČEVANJU JAVNEGA INTERESA
NA PODROČJU KULTURE

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom Občina Radovljica usklajuje status javnega zavoda in razmerja med ustanoviteljem in zavodom z Zakonom o uresničevanju javnega interesa na področju kulture. Poleg tega ustanovitelj ureja s tem aktom tudi temeljna vprašanja organizacije, delovanja in načina financiranja javnega zavoda.

2. člen

Javni zavod Muzeji radovljiske občine je ustanovila Skupščina občine Radovljica, tako da je združila Muzej talcev v Begunjah na Gorenjskem, Čebelarški muzej v Radovljici in Kovaški muzej v Kropi in izdala dne 12/12-1963 ustanovitveno odločbo št. 022-56/63. Leta 1974 je bila Muzejem radovljiske občine priključena v upravljanje Linhartova soba, leta 1976 pa Šivčeva hiša v Radovljici.

Jubileji gorskega reševanja v Planinskem društvu Kranj

Učili so nas stebri alpinizma

Gorska reševalna služba PZS Kranj je letos beležila 50 let delovanja, predsednik PD Kranj Franc Ekar pa 35 let članstva v njej.

V Sloveniji je gorsko reševanje drugačno kot drugje v svetu, pravi predsednik PD Kranj Franc Ekar, ki je letos zaokrožil 35 let članstva v 50 let stari Gorski reševalni službi Kranj. Reševalci so bili že od nekdaj pri nas pripravljene opravljati še kakšna druga udarniška dela, pa naj je šlo za urejanje poti ali gradnjo planinskih postojank, zavetišč ipd. Danes je v Sloveniji okrog 500 gorskih reševalcev, skupaj s tistimi, ki sodelujejo z opremo, zvezami in drugo operativno pri reševanjih, pa okrog 800. Posebnost našega gorskega reševanja v primerjavi s svetom pa je tudi, da ga imata pri nas finančno na skrbi kar dve ministrstvi: za zdravstvo in za notranje zadeve.

"Tu so tudi mogoči prihranki," pravi Franc Ekar, ki se spominja, da mu je pred 35 leti dal znak in knjižico gorskega reševalca s šte-

vilko 196 takratni tajnik oziroma starešina Franc Gašperlin.

"Sodeloval sem nazadnje pri opredeljevanju, kako zmanjšati stroške reševanja in predlagal, da bi zavarovalnice morale izoblikovati fond za pokrivanje tako imenovanih lastnih stroškov reševanja. Učnih ur za varno pot v gore in nazaj tudi ni moč enačiti s šolami plavanja. Planinska šola in vzgoja trajata veliko dlje. Spominjam se tudi, da sem že pred dvajsetimi leti predlagal, da bi bilo treba gorsko oziroma planinsko vodništvo organizirati podobno kot gorsko reševanje. Do danes se na tem področju ni nič zgodilo, spremenilo. V Kranju imamo na tem področju precej izkušenj, saj imamo zabeleženih že okrog sto tisoč pohodnikov brez omembe vrednih nesreč. Naša šola vodništva in pohodništva vsekakor ima nekaj zglednih in predvsem širše uporabnih izkušenj."

Franc Ekar, ki je tudi lovec in starešina v Lovski družini Jezersko, se zelo spoštljivo spominja začetkov gorskega reševanja in njegovih vzornikov na njej. Pravi, da je bilo včasih osnovno, da je vsakdo postal lahko gorski reševalec na podlagi lastne odločitve in seveda ob obveznih alpinističnih izkušnjah. Brez slednjih kljub želji ni šlo.

"Učili so nas stebri slovenskega alpinizma in gorništa, kot so pokojni Stane Kobler, Andrej Robič, Jože Žvokelj, Emil Herlec, dr. Ivo Valič... Imeli smo tudi to prednost, da smo se zaradi volje in prvih izkušenj lahko srečevali z Jožetom Čopom, Janezom Poldo, Miho Potočnikom. Tudi v upravni odbor so nas takrat sprejeli kot mlade in vnete planince, alpiniste. To so bila leta, ko so bili prvič preplezani Montblanski greben VI. stopnje. Bili smo prva alpinistična odprava v Kavkazu in od takrat (1964. leta)

Franc Ekar, 35 let gorski reševalec, vrhunski alpinist in državni prvak z akri čolni: "Učili so nas stebri alpinizma."

je pridobljena kvalifikacija za gorskega vodnika pod številko 188."

V 35 letih je bilo kar nekaj reševanj. Nepozabni ostajata dve tragični: Zelenica, ko je Franc Ekar našel, svojega učitelja Povšeta in zrušenje helikopterja 1975. leta na Ledinah, ko so reševalca in ponesrečenec izgubili življenje. Iz sedemdesetih let ima ozeblino, ki so spomin na reševanje v pakistanskem Hindukušu na 7000 m nadmorske višine.

"Delo v planinstvu, kjer se izteka 25-letno obdobje predsednikovanja, je bilo vedno brezplačno. Čas je, da mladi nadaljujejo. Res pa je, da je danes med upokojenimi člani še vedno veliko vitalnih, ki jim mladi niso kos. Celo oskrbnika planinskega doma na Gorenjskem težko dobiš. Takšnih kot je Andrej Karničar, ki je oskrbniška legenda, pa sploh na Gorenjskem ne najdeš."

Za lovstvo pravi, da mu je dopolnilo k alpinizmu in obratno. Divji lovci na primer so bili včasih pravzaprav prvi alpinisti - plezalci. Sicer pa se bogastvo lova odraža v pričakovanju, upanju in nenazadnje tudi v pripravi na samoto. Najbrž ni naključje, da je med lovci kar nekaj poznanih imen; na primer dr. Miha Potočnik, dr. France Avčin. Za lov oziroma za sprejem med zeleno bratovščino v Lovsko družino Jezersko pa se zanima tudi mladi vrhunski športnik Davo Karničar.

Ob ocenjevanju in aliziranju gorskega reševanja pri nas Franc Ekar ugotavlja v vrstah PD Kranj zanimivo posebnost:

"Po večini se novi reševalci formirajo iz klasičnega alpinizma in poznajo njegove veščine. Tehnologija reševanja pa je danes zares dovršena in pri nas v Sloveniji tudi mednarodno primerljiva. Marsikaj pa bo vendarle treba na gori še narediti. Zveze z dolino, kadar gre za obveščane o nesrečah in reševanjih, so še vedno preslabe. V mislih imam opremo z mobilom in tranzitnimi repetitorji v planinskih postojankah, kjer teh naprav še ni."

• A. Zalar

Kolektiv GRS Kranj danes šteje 80 reševalcev. Pred nedavnim so se zbrali ob 50-letnici, njihovo delo in pot ter izkušnje z uspehi in težavami pa je opisal načelnik GRS Mitja Brajnik. Na sliki gorski reševalci med decembrskim preizkusom znanja na Krvavcu.

Na Bledu in v Vodichah

Veselo po domače v Novo leto

Gorenjska glasbena agencija Antonič, Založba Zlati zvoki Zagorje in Gorenjski glas smo skupaj z glavnim pokroviteljem Žito Gorenjka Lesce in sponzorji pripravili vesel in domač konec leta z narodnozabavnimi ansambli.

Bled, Vodice, 30. decembra - Poleti je Gorenjska glasbena agencija Antonič Gorje skupaj z Gorenjskim glasom vsako sredo pripravila na Bledu večer narodnozabavne glasbe z različnimi ansambli pod naslovom Veselo po domače. Priljubljena srečanja so takrat bila zelo odmevna med domačini in gosti na Bledu in še posebej tudi onkraj Karavank. In zakaj ne bi veselo po domače sklenili še leto, ki si ga bomo zapomnili tako ali drugače, se je na srečanju z Gorenjskim glasom v Gorenji vasi vprašal vodja agencije in Alpskega kvinteta Jože Antonič.

In tako smo začeli pripravljati prireditev na Bledu in, za spremembo, tudi na spodnjem koncu Gorenjske. In ker so v občini Vodice člani Prosvetnega društva s predsednikom Damjanom Stanonikom ob podpori občine Vodice in s prostovoljnimi delom obnovi že skoraj odpisano dvorano v kulturnem domu, je bilo odločeno, da bo prireditev v Vodichah.

Vest, da bo Veselo po domače v Novo leto z več ansambli in napovedovalca ma ter humoristoma Strašnim Jožetoma se je razvedela tako rekoč čez noč in v trenutku so na spodnjem

koncu Gorenjske v Vodichah pošle tudi vstopnice. Večer je bil potem v petek, 27. decembra, nepozaben. Za to so poskrbeli Igor in Zlati zvoki, Štirje kovači, družina Galič, ansambel Braneta Klavžarja, Gorenjski muzikantje, Vesele Štajerke in Jože Bohorč s prijatelji.

Ljubitelji narodnozabavne glasbe pa so napolnili tudi Festivalno dvorano na Bledu v soboto, 28. decembra, zvečer. Da je bilo veselo, sta tudi na Bledu poskrbela Strašna Jožeta, po domače pa so se predstavili Igor in Zlati zvoki, ansambel Braneta Klavžarja, Vesele Štajerke,

svetovni prvak na igranju frajtonarice Denis Novato iz Trsta in Oktet Lip Bled. Za razpoloženje pa sta pred koncertom skrbeli letošnji državni prvakinji na citrah Tanja in Katja Kokalj z Ovisi pri Podnartu. Zahvala pa gre tudi glavnemu pokrovitelju Gorenjki Lesce, ki je tako v Vodichah kot na Bledu s čokolado za vsakega obiskovalca poskrbela za sladek konec starega in začetek novega leta.

Bilo je zares veselo in domače. Z Jožetom Antoničem pa si bomo v Gorenjskem glasu prizadevali, da bo tako tudi v letu 1997. Srečno! A. Žalar

Franc Kompare - z dušo in srcem zvest trobenti

Glasba, ki pomiri dušo in ozdravi telo

Franc Kompare iz Mengša je talent podedoval po očetu in očetovem stricu Antonu Šublju, ki je trinajst let pel v Metropolitanski operi v New Yorku in postal kasneje direktor Glasbene matice v Clevelandu. - Profesor Trstenjak mu je svetoval, naj se loti nečesa resnejšega, ker Evropa potrebuje Claydermana na trobenti. - Spoštuje načelo, da je glasba turizem, gostinstvo in slovenski adut.

Ni še dolgo tega, ko je srečal Abrahama. Letos jeseni je bilo. Takrat je zabeležil tudi 37 let glasbenega ustvarjanja. Sicer pa ga je za trobento navdušil današnji mengeški župan Janez Per, ko sta v šestem razredu osnovne šole skupaj vozila les za mengeško igranje.

Prvi nastop je imel za dan žena 8. marca 1959, naslednje leto 1. maja pa je z ansamblom Vandrovčki že igral na veselici pri Matičku v Mengšu. Znali so šestnajst skladb. Ljudje so bili navdušeni, čeprav so celotni repertoar preigrali tisto noč kar devetkrat.

"Osem otrok nas je bilo v družini. Dva sta postala župnika, eden mizar, jaz pa sem začel kot avtomehaničar. Sestre so uspele kot medicinska sestra, šivilja, fotografinja in trgovka. Vsi pa smo glasbeno nadarjeni. Poleg moje trobente v družini igramo še bobne, klavir, angleški rog in zapojemo tudi."

Pravi, da je bil osrednja osebnost v njegovem življenju oče, ki je že zelo mlad zbolel za hudo boleznijo. Zato je France, ko je bil star trinajst let, že vozil pesek iz domače jame za hiše v Mengšu. Ustvarjalni duh pa je prepričan, da je podedoval

Njegova najnovejša zgoščanka in kasete, ki ima poleg znamenite Larine pesmi še Tišino, Naš najboljši brat je Jezus, Prišel je čas slovesa in druge je izdana na željo južnokorjske firme Daewo.

Franc Kompare

po stari materi. Ob inovacijah na tehničnem področju pa se je vedno ukvarjal z glasbo in trobenti je ostal, kot pravi, zvest z dušo in srcem.

"Glasbeni talent sem podedoval po očetu in očetovem stricu Antonu Šublju, ki je več kot trinajst let pel v Metropolitanski operi v New Yorku in postal kasneje tudi direktor Glasbene matice v Clevelandu."

Je pa tudi Franc Kompare ustanovil mladinski pevski zbor. Sestavljali so ga mladi od 14 do 22 let, peli pa so cerkvene popevke. Glasbo za zbor je pisal župnik Gačnik, ki je imel enak zbor v Stranjah. Kasneje pa je Franc ustanovil tudi Planinski kvintet in z njim nekaj let igral v tujini. Rad pa pove, da se je veliko domače glasbe naučil pri Vitu Muženiču.

"V narodni glasbi sem se čutil nekako neizpet in ko sem nekoč peljal prof. Trstenjaka v Logatec na neko pre-

davanje, mi je svetoval, naj mladim pustim, da bodo zabavali ljudi, sam pa naj se lotim česa resnejšega. Spominjam se, kako je rekel, da Evropa potrebuje Claydermana na trobenti. Ubogal sem ga in naslednje leto (1995) stopil na solistično pot s trobento. Ustvarjati sem začel glasbo, za katero pravi Vilko Avsenik, da pomirja dušo in ozdravi telo. Tako sem že izdal kaseti Trobenta poje Ave Marija in Trobenta poje za praznike in istoimensko zgoščenko. Prijatelj jo je ocenil: To so znane stvari za neznance in neznane za znance. "Po Komparetovo je največja potrditev glasbenika, če na instrumentu izvaja cerkveno, klasično, domačo in moderno glasbo s spremljavo, ki ne moti, ampak instrument samo poudarja. To lahko doseže človek z močno osebnostjo in in svojim stilom. Takšno moč Franc Kompare črpa od svojega očeta, ki je sedel v vozičku in govoril o doživljajih ne

Prva kasete, ki je izšla, ima naslov: Bojan, Rok, Mateja z Marcelo. Njeno sporočilo je Izredni Slovenci, naprej. Naslov druge je: Lipica in govori o turizmu, konjih. Izšla je ob 400-letnici Lipice. Tretja: Aljažu v spomin, govori o zanimivih Slovincih. Četrta pa je posvečena trem pomembnim slovenskim mistonarjem in ponovno poudarja tradicijo slovenstva.

Tradicija se nadaljuje. Štiri otroke ima Franc Kompare. Snu Mateju je predal obrt, ki jo uspešno vodi z mamo. Starejša hči Petra študira turizem na Ekonomski fakulteti, Nina pa grščino in latinščino na Filozofski fakulteti ter petje in klavir. Najmlajši sin Aljaž pa igra trobento že od osmega leta. Eno leto pa ima svoj ansambel Marela. To je ansambel, ki je prevzel ime po uspešnem ansamblu, ki ga je Franc Kompare ustanovil pred enajstimi leti.

ravno z rožicami postlanimi. Rad pa citira prijatelja, ki je velik Slovenec po duši, in trdi, da imamo Slovenci veliko srečo: Imamo slovansko dušo in zahodno kulturo. To dokazujejo tudi današnji veliki glasbeniki, kot so Irena Grafenauer, Vinko Globokar, pevci klasiki in instrumentalisti in med njimi tudi Matej Šurc iz Mengša.

Franc Kompare je velik ljubitelj živali. Najraje ima konje. O tej njegovi ljubezni je poznana anekdota, ko je očetu rekel, da gre le konja napojit. Šel pa je z njim v Komendo na dirke. Tam je rekel, da bo plačal prijavnino, ko bo zmagal. In res je zmagal. Okrog deset let mu je bilo takrat.

Sicer pa je njegovo življenjsko sporočilo: "Naključja ni. Uspeh je vedno le posledica trdega dela!" • A. Žalar

Slovesnost v Mengšu Novoletni koncert in priznanja

Člani Mengeške godbe so pripravili tradicionalni koncert pred novim letom, Turistično društvo pa je podelilo priznanja.

Mengeš, 29. decembra - Na večer dneva samostojnosti je bil v dvorani kulturnega doma v Mengšu tradicionalni novoletni koncert mengeških godbenikov pod vodstvom prof. Franca Gornika. Turistično društvo pa je podelilo priznanja za najlepše urejena pročelja in okolico hiš za letos v Mengšu.

Na koncertu so bili solisti Špela Gregorc (flavta), Andreja Marin (piccolo), Gorazd Majdič, Robi Požar (klarinet), Damjan Budja (saxofon), Boštjan Per (pozavna), Ladko Korošec (tuba) in Jože Per, Franc Stopar, Aljaž Komšare in Franc Žun (trobenta).

Priznanja pa so dobili: Lojzka in Slavko Pišek iz Murnove 15 v Mengšu za lepo urejeno okolico hiše ter obilico cvetja; Minka Videmšek z Gasilke 15 Loka za originalno obnovo stare hiše ter ocvetličeno; Mimi Jaklič z Gasilke 35 Loka za lepe okenske in balkonske rože ter okolico hiše; Slavka in Franc Podgoršek Zorani-

na 10 v Mengšu za ocvetličeno oken ter balkonov ter izjemno lepo urejeno okolico hiše; Jožice in Peter Kimovec z Gorenjske 17 v Mengšu za obilico čudovitih okenskih in balkonskih rože ter urejenost okolice hiše; družini Osolin in Stele z Ropretove 24 v Mengšu za obilico rož, vzorno urejeno okolico obeh hiš ter dolgoletno vestno in požrtvovalno skrb za lep izgled znamenja; Ida in Peter Janežič z Murnove 27 v Mengšu za ocvetličeno oken in balkonov ter urejeno okolico hiše; Nika in Janez Habjan trgovina Ha-Ni z Grobelske 8/a v Mengšu za lep izgled ter ocvetličeno stavbe, posebno pa za urejenost okolice lokala; Minka in Franc Pavrič z Rašiške 3 v Mengšu za lepe okenske in balkonske rože ter okolico hiše; Občina Mengeš za urejeno fasado, ocvetličeno oken, kar vse deluje lepo in vzpodbudno na krajane. Priznanje pa zasluži tudi zaradi skrbi za javne površine, ocvetličeno vhodov v občino, ocvetličeno most itd. • A. Žalar

Jubilejni koncert

Besnica, 29. decembra - Moški pevski zbor KUD Jože Papler iz Besnice je v četrtek, na dan samostojnosti, v osnovni šoli v Besnici imel slovesen koncert ob desetletnici delovanja zbora. Pevci pod vodstvom Petra Bogataja so se predstavili s spletom narodnih in umetnih pesmi, nastopili pa sta tudi Beti Bogataj s harmoniko in Tanja Deržič s citrami. Ob desetletnici so se zahvalili vsem, ki so v desetih letih kakorkoli sodelovali z zborom in še posebej TD Besnica in Zvezi kulturnih organizacij Kranj. • A. Ž.

Predsednik in njegov maraton

Marko Jenšterle, zunanji sodelavec

Slovenski predsednik Milan Kučan se je odločil, da se po pogovorih s predstavniki parlamentarnih strank in njihovimi predsedniki glede bodočega mandatarja pogovori še z uglednimi slovenskimi osebnostmi. Gre za tako imenovani tretji krog njegovih pogovorov, v njem pa se je med drugimi sestal z guvernerjem Banke Slovenije dr. Francetom Arharjem, dr. Francetom Bučarjem, s predsednikom ustavnega sodišča dr. Tonetom Jerovškom ter tudi z nekdanjimi člani predsedstva Republike Slovenije dr. Matjažem Kmeclom, Ivanom Omanom, dr. Dušanom Plutom ter Cirilom Zlobcem.

Kot sporočajo iz urada predsednika republike, so bili vsi ti posveti namenjeni prizadevanjem, da bi Slovenija čim prej dobila trdno in sposobno vlado, ki bi predvsem imela zadostno podporo v državnem zboru.

Predsednik vlade Milan Kučan je v svojih nastopih pred javnostjo govoril tudi o tem, da slovenske razmere pozorno opazuje tujina, ki si prav tako želi ustoličenja naše nove vlade. Očitno se je odločil za taktiko zavlačevanja, saj je rezultat volitev preveč izenačen. To pomeni,

da bo svojo odločitev sprejel po dolgem premisleku, nikakor pa ne v okviru sedanjih želja obeh neposrednih kandidatov za mandatarja dr. Janeza Drnovška in Marjana Podobnika. Ker sta v svojih ambicijah neomajna, se je v njunih podobah skoncentrirala vsa politična energija povolilne Slovenije. Dr. Drnovšek je s svojo dolgoletno dejavnostjo v jugoslovanski, neuvrščeni in slovenski politiki vsekakor veliko bolj izkušen od Podobnika, vendar za slednjim stoji Janez Janša, katerega politična zgodovina prav tako ni zanemarljiva.

Čeprav je znano rivalstvo med dr. Drnovškom in predsednikom Kučanom, bi slednjemu glede na njegov politični profil vsekakor bolj ustrezal dosedajni premier, vendar mora upoštevati dejanske volilne rezultate, predvsem pa novorojeno politično zavezništvo pomladnih strank, ki je bilo sklenjeno po volitvah. Prepričani so o tem, zakaj te stranke sporazuma niso podpisale že pred volitvami, je v tem trenutku brezpredmetno, saj so se očitno za skupen nastop odločile šele tedaj, ko so videli, da z dobljenimi rezultati lahko osvojijo tudi oblast. Neizpodbitno je dejstvo, da je s to koalicijo zdaj

treba računati, povsem drugačno vprašanje pa je, koliko je v resnici trdna in dolgoročna.

In verjetno je to tudi eden od razlogov za Kučanov maratonski tek, saj upa, da bodo pomladnikom počasi začeli popuščati živci in se bodo začeli zapletati v drobne (kasneje pa večje) medsebojne spopade. Bližina oblasti deluje kot zelo močna droga, pri upiranju slednji pa je od nekdanj pomembna človekova trdnost. Imeti formalno vse možnosti za prevzem oblasti, hkrati pa zaradi višjih interesov odstopiti mesto nekemu drugemu, je hud pritisk, ki ga zdržijo le najmočnejši politiki. Oblast pač zelo redko pade z neba. Največkrat si jo je treba krvavo priboriti, zato tudi ni čudno, da jo ljudje tako neradi zapuščajo.

Čeprav so v tem času vse oči uprte v predsednika Kučana, je vendarle treba reči, da bo imel na koncu precej lahko delo.

Izbral bo najbolj trdnega in vztrajnega kandidata, če pa bo spopad še naprej neodločen, se bo lahko odločil za nekoga tretjega, ki morda že zdaj previdno čaka v ozadju.

PREJELI SMO

MHE Bistrica

Veliko je bilo izrečenega in napisanega o gradnji elektrarne na potoku Bistrica v Bohinjski Bistrici, v občini Bohinj. Premalo pa je bilo napisanih še pravih dejstev.

Za začetek si lahko sposodimo znane verze: "Kaj pa je tebe treba bilo..." V INVENTARJU najpomembnejših naravnih dediščin osrednje Slovenije na strani 66 namreč piše:

"BISTRICA (BOHINJSKA): Potok s kraškimi izviri pod Spodnjimi bohinjskimi gorami in izlivom v Savo Bohinjko.

STANJE: Pri izviri je vodno zajetje, po spodnjem delu doline je spremljana gozdna cesta; predvidena je izgradnja pretočne male HE.

OVREDNOTENJE: Zgornja dolina (Bistrica o.p.) je izjemno naravno ohranjena.

VARSTVENI REŽIM: Za hidrološko in geomorfološko površinsko naravno dediščino.

VARSTVENA NAMEMBNOST: Spomeniška, rekreacijska.

Pretočna mala HE je v spodnjem delu že izgrajena. Kdo ve, zakaj se v zgornjem izjemno naravnem delu rojeva velika HE (1,8 MW)?

Varstvo naravne in kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o naravni in kulturni dediščini. V 9. členu tega zakona je zapisano, da nosilci družbenega načrtovanja določajo in usmerjajo varstvo naravne in kulturne dediščine v planskih aktih.

Tako je v družbenem načrtovanju naravna in kulturna dediščina obvezen planski dokument. Zato so naravne

in kulturne dediščine (obstoječe ali predvidene) določene kot obvezno izhodišče za pripravo družbenih planov.

Kako je to upoštevala bivša SO Radovljica in vsi soglasodajalci? Kako to upošteva sedanja občina Bohinj (župan in občinski svet)?

Cenjenemu bralcu tega zapisa naj takoj povem, da me k nasprotovanju gradnje te MHE vodi investitorjev neustrezen odnos do narave oz. njenega oskrunjenja.

Že Indijanci, ki so bili v mnogih stvareh kulturnejši od ponorelih evropskih osvajačev Amerike, so govorili, da se zrak, zemlja in voda ne dajo kupiti, saj so last prihodnjih generacij. Investitorji tega projekta niso občinski reveži ali kako drugače pomoči potrebni ljudje in se morajo zavedati svojih dejanj!

Bivša JA je v svojem strateškem konceptu sklenila, da se bo v primeru napada agresorja oskrbovala z energijo iz malih elektrarn (MHE). Tako je v letih 1988 nastal koncept MHE 936 na potoku Bistrica. V projektu je bilo predvideno zajetje nižje od izvira potoka, nato 600 m predora in 220 m tlačnih cevi. Moč elektrarne naj bi bila 1,3 MW, izraba potoka z biološkim minimumom pretoka pa v dolžini 900 m. Elektro Gorenjske ni dobilo ustreznih posojil in do ureditve ni prišlo.

Nastopili so posamezniki, ki so bili oziroma so še sedaj zaposleni v omenjenem javnem podjetju. Združijo se v bohinjškimi lokalnimi politiki. Naredijo nekaj podobnega, vendar katastrofalnega za potok Bistrica za kmetijsko zemljišče I. kategorije na

Dobravi. Varnost najbližjih prebivalcev in njihovih domov (Zoisova ulica) jih pa nič ne briga.

Investitorji MHE Bistrica (Bistrica d.o.o.) v letošnjem letu izgradijo podobno zajetje s 640 m predora, sledi pa (to se že izvaja) še 1500 m tlačnih cevi po omenjenem zemljišču. Med te unikatne elektrarne naj bi bila 1,8 MW. Izraba potoka Bistrica pa, kar v vsej dolžini oz. 2 km. Zavod za kulturno in naravno dediščino RD v svojem INVENTARJU omenja ta del kot "hidrološko in geomorfološko naravno dediščino. Zanimivo, da je minister Gantar po intervenciji dr. Bučarja spomladni letošnjega leta obljubil vso pomoč za ureditev tega problema. Inšpekcijske službe, ki so si po naročilu ministra ogledale prizorišče predvidene gradnje MHE, so ugotovile, da je investitor v letošnjem letu le čistil sneg na svojem gradbišču.

Sprašujem ministra in inšpekcijske službe: Ali se še vedno čisti sneg na predvideni MHE Bistrica?

Ali bo potok še hidrološko naravna dediščina, ko bo pretok vode (razen v poplavih) na biološkem minimumu oz. ga sploh ne bo?

Ali se soglasodajalci investicije zavedajo, da bo dovodna cev več kot 3000 m3 vode predstavljala potencialno "vodno bombo" za bližnje okolice?

Zanimivo je, da si pri vsej problematiki zatiskajo oči tako občina Bohinj, Upravna enota Radovljica, Ministrstvo za okolje in prostor, predvsem pa Inšpekcijske službe. Te pa do sedaj niso nič videli in slišale, čeprav so v upravnem postopku ter med projektom in dejanskim stanjem never-

Nadaljevanje na 27. strani

GLASOV KAŽIPOT

Izleti

Novoletni pohod na Kum

Kranj - Tradicionalni novoletni pohod na Kum bo 2. januarja. Na pot se bomo podali ob 6. uri z železniške postaje v Kranju. Tod poteka slovenska planinska pot - razširjeni del in Zasavska transverzala. Hoje bo za 6 ur. Prijave sprejemajo v pisarni Planinskega društva Kranj.

Na Smarjetno goro

Kranj - Sekcija za pohodništvo pri DU Kranj vabi na pohod na Smarjetno goro. Pohod bo v četrtek, 9. januarja. Pohodniki se zberejo ob 9. uri na kranjski avtobusni postaji. Sta na Smarjetno goro je vzdrževana. Pohodi bodo vsak drugi četrtek čez vse leto. Pridružite se nam.

Prireditve

Predstava na Kokrici

Kokrica - Turistično društvo Kokrica vabi v soboto, 4. januarja, v kulturni dom na Kokrici. Ob 19.30 pa bo gostovala s komedijo Moja je lepša kot tvoja igralska skupina iz Predvdora.

Obisk dedka Mraza

Bled - Vabljeni danes, v ponedeljek, 30. decembra, ob 12.30 pred Kulturni dom v Zasipu, kjer vas bo obiskal dedek Mraz z veselimi spremstvom. Ob 14.30 bo dedek Mraz pred Gorjanskim domom v tork, 31. decembra, bo od 10. ure dalje obisk dedka Mraza z veselimi spremstvom in godbo na pihala Gorje po blejskih hotelih in trgovskem centru Bled.

Sejem

Bled - Do srede, 1. januarja, bo v trgovskem centru na Bledu božično-novoletni sejem s praznično prodajnim programom in gostinsko ponudbo. Vabljeni!

Silvestrovanje '97

Radovljica - Klub Večno mladih fantov iz Radovljice bo jutri, v tork, 31. decembra, in v sredo, 1. januarja, priredil v prireditvenem šotoru javno prireditve Silvestrovanje '97. Pokrovitelj prireditve je občina Radovljica. Šotor bo postavljen na športnem igrišču pri osnovni šoli v Radovljici. Vabljeni!

Živ žav

Radovljica - Danes, v ponedeljek 30. decembra, bo ob 14. uri prireditelj za otroke. Organizator je Turistično društvo v prireditvenem šotoru. Nastopili bodo Pihalni orkester Lesce, lutkovno gledališče Jesenice s predstavo Trije snežaki. Otroke bo obiskal tudi dedek Mraz. Med posameznimi predstavami bo otroke zabaval čarovnik.

Lutkovna igrice

Škofja Loka - Danes, 30. decembra, bodo ob 16.30 na Mestnem trgu v Škofji Loki nastopili učenci OS Peter Kavčič in vrtec Škofja Loka. Na Mestni trg bo prišel tudi dedek Mraz. Ogleдали si boste lahko tudi lutkovno igrice Janko in Metka v izvedbi Cveta Severja.

Novoletni ples

Škofja Loka - V sredo, 1. januarja, bo v restavraciji hotela Transurist z začetkom ob 20. uri tradicionalni novoletni ples. V koncertni plesni dvorani Super star pa bo plesni večer z glasbeno skupino. Vabljeni!

Koncerti

Bled - V sredo, 1. januarja, vabljeni ob 18. uri v Festivalno dvorano na tradicionalni gala koncert. Nastopili bodo Simfonični orkester HRT Zagreb in solisti ljubljanske opere.

Obvestila

Občni zbor

Škofja Loka - Prosvetno društvo Sotočje iz Škofje Loke vabi na redni letni zbor društva, ki bo v petek, 10. januarja, ob 19. uri v Martinovi hiši, Mestni trg 26, kjer vam bodo člani predstavili dosedanje delo in načrta za naprej, hkrati pa boste imeli priložnost, da se tudi sami vključite v programe in delo društva.

Krvodajalska akcija

Ljubljana - Rdeči križ Slovenije obvešča, da bo 9. januarja krvodajalska akcija na Jesenicah. Postanite tudi vi krvodajalec - krvodajalka. Darovana kri pomeni tudi lepši in varnejši dan!

Koledniki v mesariji Arvaj

Kranj, 30. decembra - V soboto je bilo v mesariji Arvaj v Britofu pri Kranju spet veselo. Marsikateri nakupovalec je bil prijetno presenečen, ko je ob nakupih lahko slišal prelepo pesem. Folklorna skupina Primskovo je namreč pri Arvajevih letos koledovala že tretjič. Stari slovenski običaj, ki se ga spominjajo le najstarejši, se ponovno obuja. Pevci v hišo prinašajo dobre želje, zdravje in vse dobro družini ter zdravo živino v hlevu. Ob veseli pesmi in besedi se kolednikom družina zahvali za dobrotami. Pri Arvajevih je bila košara kolednikov dobro napolnjena z izdelki, po katerih je mesarija Arvaj dobro znana na Gorenjskem. - Tekst in foto: G. Šinik

Nov turistični lokal

Turistično društvo Škofja Loka je v soboto, 21. decembra, odprlo nov turistični lokal na Mestnem trgu v Škofji Loki. Prenovljen lokal je namenjen informiranju gostov in promociji mesta, obiskovalcem pa je na voljo tudi bogata izbira loških in slovenskih izdelkov - spominkov domače in umetne obrti.

Turistično društvo Škofja Loka je v tem letu izdalo in ponatisnilo nove turistične publikacije, organiziralo številne prireditve in skrbelo za urejenost kraja. Na otvoritvi, ki je potekala v okviru Veselega decembra, se je predstavil kmečki turizem Pri Marku iz Crngroba, FS Tehnik iz Škofje Loke ter lajnar Zdravko iz Železnikov. Novo turistično pridobitev mesta je pohvalil tudi predsednik TZS, g. Marjan Rožič. M.P.

Ministrov odprti telefon: 080-22-22

Danes, v ponedeljek, 30. decembra, od 15. do 18. ure bo na Ministrstvu za šolstvo in šport zadnjič v tem letu deloval odprti telefon, številka 080-22-22. Na vprašanja in pobude v zvezi s šolstvom v Republiki Sloveniji bo, skupaj z državnima sekretarjema, odgovarjal minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber.

TRGOVINA Megabit

RAČUNALNIKI • TISKALNIKI
PC CD ROM • MULTIMEDIA
SERVIS RAČUNAL. OPREME

TV, video, zvočne, MPEG kartice,
CD ROM bralne in zapisovalne enote,
mrežni in ISDN adapterji,
igralne palice, zvočniki, modemi,
tiskalniki, računalniki, monitorji,
igre in programska oprema,
potrošni material, dodatna oprema, ...

ugodno!
EPSON STYLUS COLOR 200
43.900 SIT

22-20-30

Obiščite nas vsak dan
od 9-13 in 15-18.30 ure

Vodopivčeva 17 (Mohorjev klanec), Kranj

EPSON HEWLETT PACKARD DIAMOND STE LOGITECH

Nadaljevanje s 26. strani

jetna odstopanja. Vse skupaj je prava nesreča, je ena velika laž, projekt sam pa prava poslastica vredna celo Julesa Verne.

Tudi uničenje potoka z vsemi poslednjimi raki na Dobravi, podiranje dreves, miniranje, izvajanje del na vodozbirnem področju, odlaganje izkopenega materiala kar na licu mesta, vgrajevanje kar 13-krat večje cevi, kot je bilo rečeno ob pridobivanju nekaterih soglasij, in nato vgradnja za 35 odstotkov večje cevi, kot je bilo to zapisano v projektu in s tem uničevanje za kmetijstvo namenjenih in pred kratkim agromelioriranih površin in cest, inšpektorje in sodobne Slovence nič ne moti. S preprostimi in bogaboječimi občanom se radi kaj hitro obračuna, politično podprti in subvencionirani občani pa so nedotakljivi.

In kaj sedaj? Ali ne bi omenjeni državni organi zaustavili gradnjo in določili za ta trenutek ustrezno rešitev v smislu varovanja objekta in izgradnje optimalne elektrarne, ker so stvari šle že tako daleč?

Ali bodo čakali do konca in šele potem ustavili projekt, ko bo narejena ekološka škoda in potrošena sredstva investitorjev? Slovenija, moja dežela, od kod lepote tvoje?

Ivo J. Cundrič,
občinski svetnik SDS

Do nove lekarne po zakoniti poti

Gorenjski glas, 13. decembra 1996, št. 98

Ker je v omenjenem članku veliko neresnic, prosimo uradništvo Gorenjskega glasa,

da objavi naš odgovor novinarju, za katerega menimo, da bi se moral pred objavo pozanimati pri javnem zavodu Gorenjske lekarne in pridobiti mnenje tudi z naše strani.

Javni zavod Gorenjska lekarna je že v začetku leta 1993 posredoval občini Jesenice svojo željo, da odpre še eno lekarno na Jesenicah in sicer v zdravstvenem domu ali njegovi neposredni okolici. Takratni izvršni svet je našo željo podprl, vendar pa tedaj ni bilo na razpolago primerne prostora. Leta 1994 smo obnovili našo željo, prav tako tudi v začetku leta 1995, ko se je za to zavzel tudi župan gospod Božidar Brudar in tudi sam iskal primeren prostor v zdravstvenem domu ali v prostorih občine. Ena od zamisli je bila nadzidava občinskega dela vhoda, kjer naj bi pri sami investiciji sodelovala tudi Gorenjska lekarna. Marca letos nam je Zdravstveni dom dal na razpolago prostore. O tem smo tako obvestili Občino Jesenice in zaprosili za njihovo mnenje. Ker nam občina na naš dopis ni odgovorila več kot dva meseca, smo menili, da se strinja in zaprosili za soglasje Lekarniško zbornico in zavod za zdravstveno varovanje Slovenije. Po pridobitvi soglasij smo Občino Jesenice obvestili, da imamo vsa potrebna soglasja in da bomo lekarno v zdravstvenem domu odprli predvidoma v jeseni 1996. Tudi na ta dopis nismo dobili nobenega odgovora. Ker je prostor, v katerem naj bi Gorenjska lekarna odprla novo lekarno, v zdravstvenem domu, je bilo potrebno pridobiti še soglasje za spremembo namembnosti in adaptacijo prostorov. V

oktobru smo pridobili tudi omenjeno soglasje.

Občina Jesenice je razpisala koncesijo v mesecu avgustu. Javni zavod se na razpisano koncesijo ni javil. Razlog pa ni v tem, da nima interesa, pač pa v tem, da se na razpisano koncesijo javni zavod ne more javiti. Koncesijo za opravljanje lekarniške dejavnosti za območje Jesenic javni zavod že ima. Dobil jo je z Zakonom o zavodih in ustanovitvenim aktom Občine Jesenice ter kasnejšim soglasjem na statutarni sklep in statut javnega zavoda Gorenjske lekarne. Tudi Zakon o lekarniški dejavnosti nedvoumno razlikuje koncesionarje in javne zavode. Zato je trditve novinarja neresnične. To dokazujejo tudi postopki, ki jih javni zavod vodi.

Strategija razvoja zdravstva do leta 2000 na Gorenjskem, ki je bila letos podpisana s strani Ministrstva za zdravstvo, Občine Jesenice in Gorenjske lekarne, daje prednost pri odpiranju še ene lekarne na Jesenicah, javnemu zavodu. V primeru, da se občina odloči za zasebno lekarno, pa ima prednost farmacevt, ki je zaposlen v javnem zavodu in je v mreži.

Iz navedenega sledi, da so mnoge trditve v omenjenem članku neresnične. Javni zavod Gorenjska lekarna ima interes za še eno lekarno in tudi dela na tem. O vsem je obveščen tudi Občinski svet Občine Jesenice.

Direktorica
Gorenjske lekarne Kranj
Breda Kosirnik

Povejmo resnico!

Prebral sem več člankov, ki pišejo na temo blejske obvoznice. Strinjam se z avtorji, da bi bil omenjeni projekt grob

poseg v naso kulturno krajino in kulturno dediščino. Menim tudi, da občani, ki bi jih omenjena cesta prizadela, lahko zaprosijo za varstvo pravic, saj nam 1. člen ustave zagotavlja zdravo in varno življenje, ki ga ob omenjeni cesti zagotovo ne bi več imeli!

Opazam, da premnoge pisce skrbi usoda Blejskega jezera. Skrb je upravičena. Res je to, da kot vse žive stvari, umre tudi jezero. Enako res je pa tudi dejstvo in to v tujini vse bolj ugotavljajo, da je prav turizem neposredno in posredno glavni onesnaževalec narave! Kar spominja se, kam so šle vse odplake in še kaj in to že pred II. svetovno vojno in po njej - v jezero. Vprašajte kakega potapljača, kaj vse se najde na jezerskem dnu!

Drugi dejavnik, tudi posredno povezan s turizmom je avtomobil oz. njegov motor z notranjim izgorevanjem. Tako posebno mestni ljudje, ki svoje bivalno okolje čez teden z izpušnimi plini dodobra onesnažijo, v imenu turizma in čistega zraka čez konec tedna onesnažujejo še ostalo Slovenijo ter dobesedno ropajo po gozdovih! Poleti, posebno ko je sezona gob in drugih gozdnih sadežev, pelje na Pokljuko tudi do 5000 "modernih nomadov". Če primerjamo Pokljuko z nacionalnimi parki po svetu, denimo v Kanadi, ki so nekateri veliki kot Slovenija, vendar obiskovalci iz njih ne smejo vzeti ničesar! Ne tako, kakor pri nas, kjer se seka les in počne, kar se komu ravno zahoče! To zame ni noben park, to je navadna farsa! Farsa je tudi sekanje božičnih ali novoletnih jelk. Čeprav Jezus Kristus kaj takega ni nikdar učil, zakaj tega škodli-

jivega dejanja ne obsodijo cerkveni dostojanstveniki??! Menim, da bo nekoč zgodovina obsodila našo civilizacijo za barbarsko in uničevalno!

Rešitev mnogih problemov, tako obvoznic kot tudi premnogh zdravstvenih težav bi se znebili, če bi zamenjali motor z notranjim ogrevanjem z bolj humanim pogojem. Doma in po svetu imamo premnogh strokovnjakov in managerjev, ki znajo vleči

plače, od sebe pa ne dajo nobene fige! Najbrž posnemajo naše poslance, ki že en mesec "razpravljajo", kdo bo mandatar, namesto da bi denar davkoplačevalcev bolje izrabili v dobro vseh. Dobra rešitev bi bila, če bi jih brez hrane in vode zazidali v parlament. V enem tednu bi bil mandatar zanesljivo izvoljen!

Jože Kogoj, Sp. Gorje 76

Glasov januarski izlet
V Zdravilišče Radenci

Celodnevni Glasov izlet v termalno Zdravilišče Radenci - zdraviliški kompleks ob izviri termalne vode v Radencih smo podrobno predstavili pred kratkim Gorenjskem glasu in v barvni prilogi Slovenske zimske počitnice 96/97 - bo v soboto, 18. januarja 1997. Rajžali bomo z udobnim avtobusom podjetja ROZMAN BUS Radovljica, si ogledali zdravilišče in muzej Radenska, se kopali v termah. Zvečer bo prijetno zabavnim programom, v katerem bo Gorenjski glas pripravil tudi presenečenje za ostale goste Zdravilišča Radenci. Pridružite se nam 18. januarja v Radencih, prispevek k stroškom izleta je 3.300 tolarjev (samo za naročnike in družinske člane), za mlade bralce do 15 let pa 1.000 SIT manj. V soboto, 18. januarja, bo Janez Rozman peljal na relaciji Radovljica - Kranj - Škofja Loka - Komenda - Mengeš (in obratno pozno zvečer na povratku).

Vse dodatne informacije in prijave za katerikoli Glasov izlet tudi v letu 1997: po telefonu 064/223-444 /Gorenjski glas, mali oglasi/ ali 064/223-111 /tajništvo Gorenjskega glasa/. Poleg osebnih podatkov je pri prijavi za izbrani izlet dobrodošel tudi Vaš naslov in telefonska številka, kjer ste dosegljivi, ker pred vsakim izletom vse prijavitelne pisno ali telefonsko posebej obvestimo o podrobnostih. Zaradi možnosti vmesnih postankov posebej priporočamo, da pri prijavi navedete tudi, na kateri postaji bi želeli počakati Glasov avtobus na dan Vašega izleta! Pri prijavi ne bo potrebno plačati nikakršnega prispevka k stroškom izleta niti vnaprej nobene akontacije - verjamemo, da so prijave zanesljive. Tudi v letu 1997 veseljem pričakujemo Vaš klic in prijavo za Glasov izlet.

Pokrovitelj Glasovih izletov v letu 1996 in v letu 1997:

ARVAJ

1

Začetek razpleta

Kmalu po odhodu Staneta Kavčiča so mi na pristojnem mestu povedali, da bo prišlo do zamenjave tudi v banki, ker je tudi na tem mojem delovnem mestu prišlo do deformacije. Zato mi je začel z januarjem leta 1973 teči zasluženi pokoj. Ker je v obstoječem sistemu brezhibno delovala nikjer napisana in javno opredeljena družbena izolacija, mi je odslej ostajalo časa na pretek. Tako izpeljana izolacija je trajala polnih osemnajst let, vse do leta 1990, do spremembe oblasti. Poleg časopisja so bili varnostni organi, sodišča in Pokojninski zavod edini javni inštituti, s katerimi sem mogel komunicirati. Razen zelo redkih častnih izjem so bili znanci in sodelavci dosledni pri spoštovanju teh zakonitosti.

Zaradi privzgojenih vrednot, discipliniranega življenja, želje po branju in nazorskih opredelitvah mi nova prisilna oblika življenja ni delala težav. V mojem in tudi v drugih primerih namreč ni šlo za spor z enim ali več ljudmi, ampak za širša, globlja doktrinarna vprašanja, ki jih na primer jaz in nekateri na izpostavljenih mestih nismo razumeli. Še manj pa znali spreminjati v prakso. V tem času smo celo brali Kardeljevo oceno, da ima partija še največ težav z nekaterimi partizanskimi kadri, in jih je treba zamenjati, ker niso dovolj kooperativni.

Da bi po ustvarjalni metodi rešili vprašanje osebne fizične sprostitve, se je bilo treba priučiti mnogim ročnim veščinam. Lopata, kramp, žaga, sekira, samokolnica so mi postali odslej nepogrešljivo orodje. Vodovodar, elektrikar, mehanik in mizar so bili poklici, ki jih je bilo treba do neke mere udomačiti.

Kljub občasnim neprijaznim uradnim pozdravom, obiskom, fizičnih in kabelskih spremljanj je ostalo v duši in zavesti še dovolj moči in razpoloženja za osebne konjička po spremljanju gospodarskih in splošnih družbenih dogajanj. Vsa sprotna dogajanja sem rad preverjal s svojimi

NIKO KAVČIČ

Od Kavčiča prek Bavčarja in Janše
v osamosvojitvev

(odlomki iz knjige Pot v osamosvojitvev)

življenjskimi opredelitvami do ekonomskega družbenega razvoja. Vse bolj sem bil prepričan, da se družbeni sistem socialističnega samoupravnega pluralizma ne bo izšel. V preteklih desetletjih so se novitete v procesu reševanja družbenega sistema že tako izčrpale, da je bilo pričakovati zaključek samo še skozi biološke zakonitosti. Trdno sem bil prepričan, da se je začel klopčič jugoslovanskih poveljnih razmer odvijati.

Ko gledam iz današnje časovne razdalje in presojam preživela poveljna leta, moram le pribiti, da bi se počutil osebno zelo nesrečnega, če se v življenju ne bi odločil tako, kot sem se. Najprej v uporabi proti okupatorju in drugič z nerazpoloženjem do samoupravno diriganega razvoja slovenske družbe. Že od partizanov naprej sem se lahko nešteto krat prepričal, da je bil človek najbolj ustvarjalen in sam s seboj zadovoljen, če je lahko maksimalno uveljavljal svojo pobudo in sposobnosti. Prav milo se mi stori, ko danes poslušam in berem te bedne konvertitske stremuhe.

Kljub temu pa obstajajo nekateri zgodovinski razlogi, v katerih bi našli odgovore za širše razumevanje tudi za nekatere politične poteze v poveljnem obdobju. Zdaj, ko smo zlasti Slovenci lahko samo spremljali vsa grozovita razdejavanja po nekdanji Jugoslaviji in vso zgodovinsko tragičnost prizadetih ljudi, je to trenutek za nova razmišljanja. V luči teh dogodkov bi se mi zdelo glasno in javno razpihovati še zdaj naše človeške osebne usode, zelo neresno in bedno.

Najprej menim, da polom, ki ga je doživela Jugoslavija, ni bil prvenstveno posledica Titove komunistične vladavine, ampak vsiljene versajske Jugoslavije. To sta osebno oblikovala prestolonaslednik Aleksander Karadjordjević in Nikola Pašić. Vseh dvajset let med obema vojnama je visel v zraku obračun med Srbi in Hrvati. Z nastopom vojne in ustanovitvijo hrvaške države NDH, se je začel ustaški eksodus nad hrvaškimi Srbi. Mnogo pobitih Srbov je odnesla Sava. Veliko se jih je rešilo z odhodom v partizane in mnogi so končali v Jasenovcu. Vse to in še marsikaj je čakalo na obračun. Poveljni odnosi med Hrvati in Srbi so bili taki, da so se v letu 1970 zaključili z Maspokom - Hrvaška programa izstop iz Jugoslavije. Kardelj še enkrat in znova dokazuje s svojim ideološkim samoupravnim pluralizmom, da Jugoslavija lahko obstoji samo v socialističnem družbenem sistemu, kjer imajo oblast komunisti.

Jugoslovanski komunisti, ti so že od decembrske obznane leta 1920 predstavljali politično skupino državljanov zunaj zakona, so okupacijo sprejeli in doživljali kot edinstveno priložnost, da bi svoj revolucionarni značaj povežali in organizirali v vsenarodni upor. Kdo jim je torej lahko branil, da so svoje razredne ideale v dneh življenjske usode slovenskega naroda povezovali z ljudmi, prežetimi s slovensko patriotsko zavestjo v obrambo za goło preživetje? V tem skupnem zavezništvu je večinski in napredni del Slovencev opravil svojo zgodovinsko vlogo. Še več, narod-

noosvobodilni boj je bil deležen zgodovinskega priznanja vsega svetovnega antifašističnega zavezniškega tabora. To, da so vojno zavezništvo v ožjem zemljepisnem obsegu množično podprli Slovenci, je Churchill storil v svetovnem merilu.

Po vseh preživetih desetletjih smo zlasti Slovenci v položaju, da lažje presojamo, kako je bilo s to "železno" dobo. Ali je bila zares samo škodljiva ali pa nam je pustila tudi posebne koristi? In, ali lahko prenislimo, kakšna bi bila druga oblika mednarodnega sožitja, po kateri bi se mogle uresničevati tisočletne sanje Slovencev po njeni samostojnosti? Naj poudarim: samo in edino v narodnoosvobodilni vojni so bili postavljeni njeni temelji. Prav v naravi, oblikah in vsebini upora proti okupatorjem moramo iskati odgovor, da se v Jugoslaviji nikoli ni mogla razviti komunistična revolucionarna zasnova tako, kakor so jo doživljale države na Vzhodu.

Nobena skrivnost ni, da nista bila Hrvat Josip Broz - Tito in Slovenec Edvard Kardelj - Krištof vselej najboljša prijatelja. Vendar sta v neki nujni koeksistenci na skupnem imenovalcu družbenih lastninskih odnosov vodila svojevrstni jugoslovanski komunizem. Ideologijo sta povežala s pragmatizmom, da bi podaljševala mir in primerno socialno stanje v Jugoslaviji. Seveda je bilo tudi pod temi pogoji preuranjeno pričakovati, da bi vsem narodom v Jugoslaviji ponudili novo, zahtevnejšo družbeno vrednoto - demokratični nazorski pluralizem. Namreč, samo Jugoslovanska armada in varnostne službe so bile še zanesljiva hrbtnica obstoječega sistema. Za radikalne spremembe še ni bilo časa, saj je na primer Stane Kavčič padel že tako rekoč ob idejah. Še deset let po Titovem odhodu je bilo potrebnih, da so notranje razmere dozorele do te stopnje, ko smo Slovenci ustvarili pogoje za izdajo nove ustave, ki vzpostavlja nov ustavni družbeni sistem, prilagojen evropskim demokratičnim državam.

Kako sem bil za nekaj ur pomožni poštar in pomagal raznašati letopise

Poštarstva je težka, bralci pa zadovoljni

Naši naročniki doma zagotovo že imate vsak svoj letopis Gorenjska. Verjetno ste ga že vsaj enkrat prelistali in v njem našli tudi kaj zanimivega. Pa vendar, ste se kdaj vprašali, kako tako debela knjiga pravzaprav pride v vaše domove?

Urednica mi je nekega dne rekla: "Jutri pa se odpelji v Podnart, na pošto, poišči poštarja Lojzeta in mu pomagaj raznesti letopis. In spotoma povprašaj naše naročnike, kako jim je všeč." Hja prav. Naslednjega dne sem se, kot mi je bilo naročeno, odpeljal do pošte, vstopil in skorajda izpahnil celjust od presenečenja. Na tleh je zraven poštarja stal kar precej visok kup letopisov. Tistih, ki jih je Lojze Brzuhalski že razporedil v predlačke sprva nisem opazil. Na srečo, pravi, sodi med tiste poštarje, ki imajo službeni avto, tako da je delo nekoliko lažje.

Ampak s poštarjem Lojzetom sva se dogovorila, da ga spremljam samo del njegove poti. V nasprotnem primeru bi se mu delovnik zagotovo potegnil v popoldanske, če že ne kar v večerne ure. Torej, v avto sva odnesla pošto za prvo območje in se odpravila.

Prvi letošnji letopis v Podnartu prejela Marija Janežič. Sama sicer ni naročnica Gorenjskega glasa, naročujejo ga 'ta mladi', kljub temu pa ga zelo rada bere. Konec koncev pa je en časopis na hišo čisto zadosti. In ko sem jo povprašal, kako se ji zdi naš najdebelejši izdelek, je vidno zadovoljno rekla:

Marija Janežič

"Všeč mi je." Tistih nekaj minut, kolikor jih je imela na voljo za hiter pregled vsebine, pač ne more pustiti kakšnega večjega vtisa.

Ker je bilo dopoldne in še delovni dan povrh, sva pri kar nekaj hišah letopis skupaj z drugo pošto samo zataknila za vrata. Vrata pa nama je odprla Mimi Zupan. "Olala! A Almanah sta mi prinesla." Svoje zadovoljstvo je podkrepila s tem, da ni všeč samo njej, ampak celi družini. In prav vsi ga radi berejo, saj v njem najdejo zares veliko zanimivega. In če mora sin, ki obiskuje šolo

napisati kakšno nalogo, mu je letopis v precejšnji pomoč.

Med tistimi, ki sva jim s poštarjem Lojzetom letopis izročila osebno, je bil tudi Franc Janžev. Franc se je takoj spomnil lanske izdaje letopisa in ugotovil, da mu je tudi letošnji vsaj na prvi pogled tako všeč, kot mu je bil prejšnji. V njem, pravi, najde precej takih podatkov, ki jih drugje sicer ne more najti. Letopis je bil zelo všeč tudi Ivanki Kalan, njej predvsem, ker predstavlja življenje v minulemu letu na Gorenjskem. In ker je tudi sama prava Gorenjka, je njena želja po spoznavanju dežele seveda sama po sebi razumljiva. Zanimiv in pa uporaben je po njenem mnenju tudi za šolarje, saj je v njem moč najti precej zanimivosti. Pa naj bo tokrat dovolj mnenj bralcev. To, da so vsa pozitivna je naključje, saj v resnici nismo niti od enega naročnika slišali negativne kritike. Pa bi bili tudi v našem uredništvu vsake prave kritike zelo veseli. Saj veste, da bi tisto, kar vam morebiti ni všeč v prihodnje spremenili. Ko sva se ob koncu mojega vajeništva pogovarjala s poštarjem Lojzetom, mi je dejal, da je pri dostavi takšnih pošiljk v tolikšnem številu največja poštarjeva težava skupna teža. Tisti poštarji, ki svoje vsakodnevno delo opravljajo peš ali pa s kolesi preprosto ne zmorejo raznesti celotnega letopisa v enem dnevu. Delo si razporedijo na več dni, kar pa pravzaprav niti ni taka

Ivanka Kalan

katastrofa, saj letopis izide enkrat letno. Tisti z avtomobili so seveda na boljšem, sicer pa sama dostava ne vzame pretirano več časa kot ob običajnih delovnih dneh. Nekoliko več se zamudi le ob sortiranju pošte. Kakorkoli, letopisi so zagotovo že prispeli do vseh naročnikov, tisti, ki Gorenjski glas kupujete v kioskih, prav tam lahko kupite tudi letopis, kot rečeno pa smo ob vseh pohvalah in dobrih mislih pripravljani slišati tudi kakšen dobronameran nasvet. Saj veste, da vam bo prihodnje leto letopis še bolj všeč. • U. Špehar

Poštar Lojze Brzuhalski

Žled povsod po Gorenjskem trgal kable, podiral drevje in drogove

Več kot 5000 gospodinjestev brez elektrike

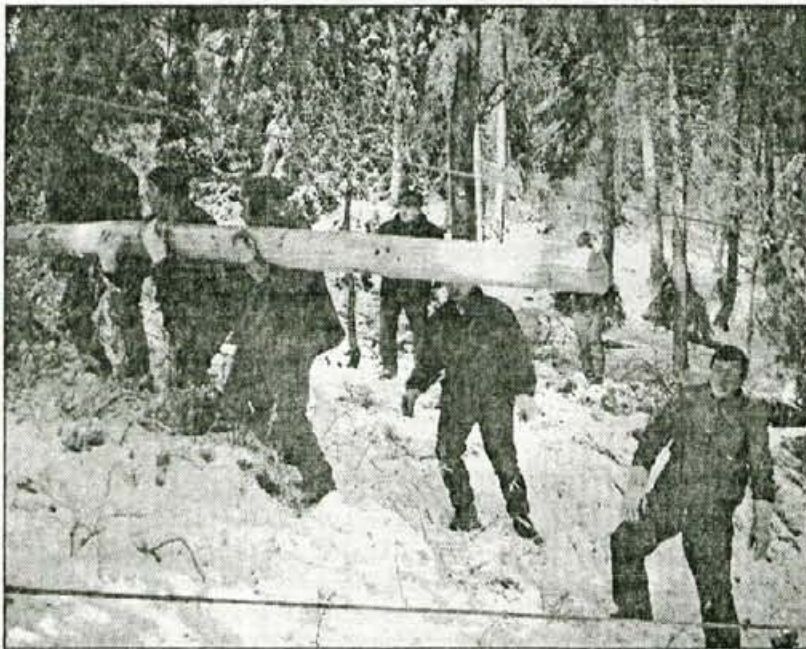
V minulem tednu, od 23. do 26. decembra 1996, je žled poškodoval visokonapetostne daljnovode in nizkonapetostno omrežje Elektro Gorenjske. Brez električne energije je bilo več kot 5000 gospodinjestev. Ocenjena škoda je najmanj 70 milijonov tolarjev. Delavci so v izjemno nevarnih, težkih in neugodnih vremenskih razmerah opravili težaško delo.

Po prehodu dežja v sneg se je ob nizkih temperaturah povsod po Gorenjskem pojavil žled na drevju in okrog vodnikov ter kablov prostoračnih električnih vodov. Zaradi loma drevja in dodatne teže na vodnikih je prišlo do pretrganja le-tega. Marsikje je pihal močan veter, ki je trgal kable in podiral drogove.

Obseg izpadov prostozračnega srednjenaletnega omrežja, ki poteka v nižinskem in srednjegorskem območju po gozdnatih površinah, je prerasel zmožnosti dežurnih ekip, zato se je začela dodatna mobilizacija delovnih ekip. S stikalnimi manipulacijami so ekipe Elektro Gorenjske locirale okvare na prizadetih območjih. Za čim hitrejšo vzpostavljajanje normalnega stanja so napake reševali s provizoriji, kjer to drugače ni bilo mogoče z lokalizacijami in prenapajanjem.

Poškodbe elektro omrežja so bile v občinah Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane na večini odcepov v Poljanski dolini, na območju Selške doline v občini Železniki in občine Kranj proti Nemiljam in Jamniku, območju Jošta in od Visokega do Jezerskega.

Za najnujnejše popravilo so prejšnji teden v Elektru Gorenjske opravili več kot 1000 rednih delovnih ur in več kot 2000 nadur zaradi dela v praznikih. V konicah je na opisanih delih neposredno delalo več kot 80 delav-

Popravilo poškodovanega 20-kilometrskega daljnovoda Nemilje - Lajše, ki povezuje Besniško dolino s Selško dolino, je terjalo precej naporov.

cev. Pri odpravi okvar so sodelovali tudi drugi izvajalci, ki so strokovno usposobljeni za tovrstna dela.

Stroški za zagotovitev ponovnega napajanja vključno s provizoriji zaradi žledu presegajo 10 milijonov tolarjev, končna sanacija obnove uničenih 5 kilometrov visokonapetostnih daljnovodov in 10 kilometrov nizkonapetostnega omrežja ter številnih drugih poškodb zaradi pretrganja vodnikov, poravnave drogov, zamenjave konzol in izolatorjev pa bo zahtevala še vsaj 60 milijonov tolarjev. Po prvih ocenah znaša skupna škoda zaradi žledu na elektroenergetskih napravah zgolj na območju Gorenjske Poslovne enote

Kranj 70 milijonov tolarjev, na celotnem Gorenjskem pa več kot 90 milijonov tolarjev oz. milijonov mark.

Na območju zgornje Gorenjske, kjer z elektroenergetskimi napravami upravlja Elektro Gorenjska Poslovna enota Žirovnica, so bili izpadi daljnovoda za napajanje Zatrnika in daljnovoda za napajanje Bohinjske Bele in Obrn. Oba izpada sta bila sanirana.

Prva faza je bila opravljena takoj, druga faza pa bo zaradi velikega števila in obsega del, pa tudi težav zaradi dostopnosti do posameznih naprav, opravljena v prihodnjem letu. • Drago Papler

Žled trgal tudi telefonske zveze

Ekipe še kar popravljajo okvare

Največ škode na telefonskem omrežju na Gorenjskem je bilo spet na škofjeloškem, predvsem v Selški dolini. V poslovni enoti Telekom Slovenije v Kranju še vedno naprošajo vse, ki so zaradi žleda še brez telefonske zveze, in da jim z najbližjega telefona ali kako drugače na 977 sporočijo okvaro.

Kranj, 30. decembra - Žled je tokrat trgal telefonske linije zaradi lomljenja drevja predvsem na škofjeloškem. Franc Krajnik, vodja službe Prijava in odstranjevanje okvar v Poslovni enoti Telekom Slovenije v Kranju nam je povedal, da so ekipe, ki odpravljajo okvare, še vedno na terenu.

delati že v torek, bile potem ves dan na terenu v sredo in tudi v naslednjih dneh, delajo tudi še danes, je povedal Franc Krajnik.

Več sto (popolnih podatkov pa niti še nimajo) prekinitev oziroma okvar je na območju končnih telefonskih central Bukovica, Železniki, Sorica in Davča. Sicer pa je žled tokrat lomil drevje in trgal kable in zveze predvsem v pasu 450 do 800 metrov nadmorske višine. Podlubnik na primer ni bil prizadet, na Križni Gori pa so bile zveze pretrgane. Sicer pa je bila Selška dolina precej bolj prizadeta kot Poljanska, čeprav je bilo nekaj okvar na omrežju na območju central Poljane, Javorje, Gorenja vas, Sovodenj in Žiri.

Težave so bile toliko večje, ker so centrale tako v Selški kot v Poljanski dolini zaradi električnih okvar ostale tudi brez elektrike in so delovanje morali zagotavljati s prenosnimi električnimi agregati.

Ekipe za odstranjevanje napak in okvar, ki so začele

"Natančnih podatkov še nimamo, ker so ponekod območja še nedostopna. Zato še vedno prosimo lastnike telefonskih priključkov, če nas še niso obvestili oziroma še nismo bili na njihovem območju, da nas z najbližjega telefona ali kako drugače obvestijo na 977 o okvari na njihovem območju. Skrbijo nas tudi morebitne nove padavine, saj bi to škodo in težave lahko še povečalo. Sicer pa bomo zaradi posodobljene opreme v vseh rajonih (radovljiški, kranjski in škofjeloški), če se bodo vremenske razmere stabilizirale, lažje in hitreje odpravili okvare in napake kot v prejšnjih letih ob podobnih primerih."

Ob zaključku redakcije smo izvedeli, da je bilo predvsem na škofjeloškem območju na delu okrog 30 delavcev kranjske poslovne enote Telekom Slovenije. Koliko bo znašala materialna škoda na telefoniji zaradi žleda, se še ne ve, vsekakor pa ne bo majhna. • A. Žalar

Torek, 31. decembra 1996

Kranjsko županstvo se z Gorenjskim glasom pogovarja le prek sodišča

Odgovori na "polresnice" da, na novinarska vprašanja ne

Ni vse, kar se zdi, in prihaja na uredniško mizo, popravek oziroma odgovor na objavljeno informacijo, očitno pa tudi prvostopno sodišče pri tožbah te vrste še nima veliko prakse.

Kranj, 30. decembra - Kot kažejo tožbe iz letošnjega poletja in jeseni, pa bojazni, da bi se praksa kranjskih sodnikov ne bogatila tudi v tej smeri, ni. Za to uspešno skrbi kranjsko županstvo oziroma njegovi uradni zastopniki prek pooblaščenega odvetnika Igorja Beleta, tudi člana občinskega sveta in predsednika statutarno-pravne komisije. Može iz kranjskega županstva pogosto zbedejo "polresnice" v objavljenih novinarskih poročilih in čeprav pri oblikovanju le-teh nočejo sodelovati, z vneto pišejo odgovore in popravke. Večino le-teh odgovorna urednica objavi, kar pozornemu bralcu - zlasti rubrik "Odmevi" in "Prejeli smo" - ne more uiti, nekatera pisma pa končajo tudi v zajetni mapi neobjavljenih.

In prav ta pisma so jabolko spora med uredništvom in županstvom, ki jih je na zahtevo županstva prisiljeno reševati okrožno sodišče v Kranju. A oglejmo si najprej nekatera pravila, zaobjeta v členih Zakona o javnih glasilih. V 9. členu zakona izrecno piše, da lahko vsakdo zahteva od odgovornega urednika javnega glasila brezplačno objavo odgovora na objavljeno informacijo ter popravek objavljene informacije, s katero je prizadeta njegova pravica ali interes, in sicer v 30 dneh od objave oziroma od dneva, ko je zanjo zvedel. V istem členu tudi piše, da mora popravek vsebovati samo dejstva in okoliščine, s katerimi se spodbijajo navedbe v objavljeni informaciji.

Zakon določa tudi dolžnosti odgovornega urednika. Urednik mora objaviti odgovor oziroma popravek informacije (13. člen zakona), razen če se le-ta ne nanaša na objavljeno informacijo, če odgovora oziroma popravka ni podpisala pooblaščenca oseba, kadar gre za organ ali pravno osebo, če je odgovor oziroma popravek napisan žaljivo in z namenom zaničevanja, če je nesorazmerno daljši od objavljene informacije in še v nekaterih drugih primerih.

Če odgovorni urednik zavrne objavo ali ne objavi odgovora oziroma popravka, ki ustreza zakonskim določilom, ima tisti, ki zahteva objavo odgovora oziroma popravka, pravico na sodišču tožiti urednika za objavo.

Tako je imela odgovorna urednica Gorenjskega glasa Leopoldina Bogataj minulo poletje in jesen kar nekaj potov v stavbo Pravice na drugi strani ceste, saj ugovori na tožbe po presoji sodišča očitno niso bili zadosti argumentirani, da bi tožbe enostavno zavrglo kot neutemeljene. Po obravnavah je sodišče v nekaj primerih dalo prav urednici, v nekaj pa tožnikom iz kranjskega županstva.

Posteljne zadeve v odgovor ne sodijo

Med tožbami je zanimiva zlasti tožba Franca Goloreja, tedaj še pomočnika kranjskega župana (zdaj načelnika oddelka za gospodarske javne službe), s katero je zahteval objavo popravka na novinarski članek "Na licitacijo za občinsko stanovanje?" Popravek, pravilneje odgovor, je bil v Gorenjskem glasu sicer objavljen, vendar v rubriki "Prejeli smo" in ne na 25. strani časopisa, kjer je bil objavljen članek in ne v enaki obliki kot članek, kar je na sodišču Franc Golorej tudi zahteval.

Okrožno sodišče v Kranju je 18.

septembra njegovo zahtevo zavrnilo, in to iz povsem drugih razlogov. Po presoji senata je namreč tekst odgovora Franca Goloreja deloma žaljiv, saj se, poenostavljeno povedano, spuša v t.i. posteljne zadeve (urnik uporabe spalnice po ločitvi) najemnice občinskega stanovanja, sogovornice v članku "Na licitacijo za občinsko stanovanje?" in ga zatorej uredniku sploh ne bi bilo treba objaviti.

No, z rezultatom sodbe Franc Golorej očitno ni bil zadovoljen in se je pritožil na Višje sodišče v Ljubljano. Tu pa so bili še temeljitejši. Pridrili so sodbi prvostopnega sodišča, da je odgovor žaljiv in zatorej pritožba neutemeljena, dodali pa tudi, da odgovor ne predstavlja samo dejstev in okoliščin, s katerimi se izpodbijajo navedbe v objavljenem članku, pač pa tudi dodatne informacije, ki niso v nobeni zvezi s člankom. Torej bi odgovorni urednik, če bi hotel objaviti samo "dejstva in okoliščine", moral poseči v vsebino odgovora, do česar pa nima zakonske pravice, zato bi objavo odgovora lahko odklonil.

Župnijska zemlja in kavbojski članki

Bržčas bi Višje sodišče podobno razsodilo tudi v drugi tožbi Franca Goloreja proti urednici Leopoldini Bogataj, če bi seveda imelo priložnost razsojati. Golorej je namreč tožbo, v kateri je zahteval objavo odgovora na novinarski članek "Župan bi župnijsko zemljo podaril", na okrožnem sodišču v Kranju dobil. Odgovor je bil nato tudi objavljen. Pa čeprav vsebuje uvod odvečno (žaljivo) razmišljanje o novinarski, ki je članek - poročilo s seje občinskega sveta - napisala in čeprav dodaja tudi nekatere informacije, ki s poročilom s seje nimajo nobene zveze. Ne nazadnje bi se lahko tudi vprašali, ali ima Franc Golorej sploh pravico presojati, kaj "bi morala" novinarka v poročilu s seje sveta napisati. Na morebitne netočnosti v poročilu (namesto "župnijsko" je spomenik pripravljeno vzdrževati", pravilno "se spomeniku dovoli trajna služnost obstoja in vzdrževanja) bi verjetno lahko opozorila le predsednik občinskega sveta ali župan, ki je je bil na seji prisoten in v poročilu tudi omenjan, ali kdo od svetnikov. Vendar se urednica na sodbo ni pritožila.

Enak epilog je na okrožnem sodišču v Kranju doživela tudi tožba Franca Goloreja za objavo odgovora na novinarski članek "Kranjsko županstvo spet po kavbojsko", ki obravnava rušenje nemškega bunkerja na Planini in izganjanje trgovca z živili iz obnovljenega kioska na Gosposvetki cesti. Tudi v tem primeru se odgovorna urednica Gorenjskega glasa na sodbo ni pritožila, pač pa odgovor s predigro o kavbojskih člankih novinarke objavila.

Očitno se bo uredniška politika v zadevah te vrste morala spremeniti, postati odločnejša, navkljub neprijetnostim, ki jih povzročata že sama misel na sodišče. Ne nazadnje gre za obrambo ugleda novinarske hiše. Da tisti, ki pišejo odgovore, nimajo vselej prav, namreč dokazuje druga pritožba, ki jo je v imenu Iris Tatjane Prešeren iz kranjske občinske uprave naslovil odvetnik Igor Bele na Višje sodišče. Že kranjsko sodišče je v primeru njenega obvestila uredništvu Gorenjskega glasa

o tožbi zaradi novinarskega članka "Trgovci odhajajo iz Kranja" presodilo, da ne gre za zahtevo po objavi odgovora na članek, pač pa zgolj za obvestilo o vloženi tožbi, ki z ničimer ne spodbija navedb iz članka. Razen tega je Višje sodišče v Ljubljani tudi ugotovilo, da Iris Tatjana Prešeren, čeprav zaposlena v upravi mestne občine Kranj, ni oseba, ki bi bila zaradi članka prizadeta v svojih pravicah oziroma interesu. Z drugimi besedami: ni legitimna tožnica.

No, stvar se bo na sodišču odvijala naprej po drugi plati; z županovo tožbo proti novinarki po Kazenskem zakoniku Slovenije oziroma njegovem poglavju Kazniva dejanja zoper čast in dobro ime.

Sicer pa povod za tožbe kranjskega županstva proti odgovorni urednici Gorenjskega glasa niso samo novinarski članki. Dvakrat so bili predmet sojenja tudi odgovori na pisanje predsednika sveta mestne občine Kranj Branka Grimsa oziroma (drugič) njegovih staršev. V primeru "Prodaje stanovanj" je bil tožnik župan Vitomir Gros, ki je terjal objavo celotnega svojega odgovora (tožbo je dobil), v primeru "Ne pristajam na blatenje kot politično metodo" pa je tožnik Franc Golorej tožbo izgubil, ker je sodišče tudi po drugi obravnavi presodilo, da v drugem neobjavljenem odgovoru tožnik ni navedel vsebinsko nič novega. Če bi tožbo dobil, to pomeni, da bi se replike na repliko vleklo po časopisu v nedogled in polagoma zasedle vse strani.

Kaj pa javnost dela?

V kranjskem županstvu očitno pogosto prebirajo Pravice in odgovornosti odgovornega urednika, uredništva in novinarjev, zapisane v Zakonu o javnih glasilih. Včasih pač z več, drugič z manj sreče. Samo en list pred temi "pravica-mi" pa je neko drugo, tudi zelo zanimivo poglavje, ki se mu reče Javnost dela in dostop do informacij. V izvodu zakona, ki ga imajo v županstvu, to poglavje, kot kaže, po čudežu manjka.

Kaj je v njem tako zanimivega? V prvem odstavku 24. člena piše takole: Državni organi, organi lokalnih skupnosti, posamezniki, ki opravljajo javne funkcije, javni zavodi in javna podjetja ter druge osebe, ki opravljajo javno službo, morajo zagotoviti javnost svojega dela z dajanjem pravočasnih, popolnih in resničnih informacij o vprašanih s svojega delovnega področja. In v tretjem odstavku še: Novinarji imajo pod enakimi pogoji pravico dostopa do informacij...

V kranjskem županstvu za to zakonsko določilo, hote ali ne, ne vedo. Župan na vprašanja novinarjev Gorenjskega glasa ne odgovarja, vsa se že drugo leto ustavljajo pri tajnici, zakaj tako, pa nam do danes še ni uspelo zvedeti. Za obveščanje javnosti o delu občinske uprave je po županovem pristojen samo župan, nikakor ne kdo od vodij posameznih resorjev. Županu je torej dovoljeno kršiti zakon, v hipu, ko mu nekaj v nekem članku ni všeč, pa je pripravljen sam ali s svojimi izvoljenci novinarski "grdobi" skočiti za vrat. In da mu je stvar še bolj v prid, sodišče obravnava le konkretne sporne zadeve, ne pa tudi širših okoliščin in dejstev, v kakršnih nastajajo novinarski članki.

H. Jelovčan

Brez hujskih prometnih nesreč

Kranj, 28. decembra - Čeprav v minulih dneh ni snežilo, pa mrzav ne dopušča, da bi se ceste docela osušile. Med vikendom je sicer sol že kar dovolj postorila, toda predvsem lokalne ceste, kjer promet ni tako gost, so še vedno spolzke. Take razmere na cestah pa povzročajo pravo verigo nesreč, v katerih pa se na srečo ni nihče huje poškodoval.

Tako je v petek in soboto policija na Gorenjskem evidentirala dvajset prometnih nesreč z materialno škodo, včeraj, v nedeljo do zaključka redakcije pa sta bili dve prometni nesreči. Po podatkih sodeč, se gorenjski vozniki zavedajo nevarnih razmer in vozijo previdno, tako da do hujskih nesreč ni prišlo. Previdnost je namreč mati modrosti. • S. Š.

Rave brez ekcesov

Pred minulim četrtkom se je na vse pretege ugibalo, kaj vse bo Brilly's rave prinesel Tržiču. Se bo pojavil val nasilja, alkohola, ecstasya ali česa podobnega. Nekateri so s strahom pogledovali proti nekdanjemu skladišču bombažne predilnice in se spraševali, ali bo streha stala tudi v petek tam, kjer je stala prejšnjih nekaj deset let.

Pa se je zgodilo, da je v Tržič res prišlo nekaj sto plesa željnih oseb. In ti so ob sedemnajst ali koliko že KILOVATIHI muzike veselo rajali vse do jutra. In to je bilo tudi vse. Celotna prireditev se je odvijala po najbolj milem predvidenem scenariju, nihče od pristojnih menda ni zavohal niti ene samcate tabletko, no saj veste česa, predvsem pa se plesalci med seboj niti enkrat niso poštono stegli. Ampak, konec koncev sta na Ravu motili dve stvari. Prva: stanovalce je motilo sedemnajst ali koliko kilovatov muzike. Druga: obiskovalce peklenski mrzav. In za konec se mi kot skorajda povsem naključnemu obiskovalcu rajanja poraja naslednja misel: Staro skladišče še stoji. Omenjeno skladišče bo stalo še vsaj do takrat, ko ga bodo dosedanja lastniki demolirali z gradbenimi stroji. In zato, ker je vse skupaj minilo v tako lepem miru bi bilo morda sprejemljivo, če bi organizatorji začeli razmišljati o poslovljni zabavi za skladišče v pomladanskem času. Kakšen teden, dva ali tri pred dokončnim rušenjem skladišča. Kajti če je brez kakršne koli policijske akcije in nasilja obiskovalcev uspelo prvič, ni vrag, da ne bi uspelo še drugič v bolj topli sezoni. Ampak nekaj zlobnih tržičskih jezikov kljub vsemu pravi, da je za tako miroljubnost kljub vsemu kriva temperaturna otroplost... • U.Š.

Po domače na kranjskem radiu uspel

Kranj - Že šesta prireditev Po domače na kranjskem radiu v živo je spet dokazala, da Gorenjci brez narodnozabavne glasbe ne moremo živeti. Kranjski radijski so organizirali v petek kar dve prireditvi, a je bila dvorana kina Center v Kranju obakrat razprodana in to že pred tedni. Vsaj toliko ljudi, kot si je prireditvi ogledalo, pa je še ostalo brez vstopnic. V kinu Center se je predstavilo 10 ansamblov, med njimi tudi avstrijski Heimatland Echo, največ aplavza pa je že po tradiciji poželo Štajerskih sedem. Med prireditvijo je za vse prisotne, med katerimi je bilo kar nekaj gorenjskih županov, od mrtvih vstal maršal Tito. • S. Š., slika: T. D.

S 1. januarjem 1997 bo spremenjena telefonska številka 92.

POKLIČITE 113

S 1. januarjem 1997 bodo telefonske številke 93 - gasilci 94 - reševalci 985 - center za obveščanje ZDRUŽENE V ENOTNO ŠTEVILKO

POKLIČITE 112

HALO - HALO GORENJSKI GLAS • TEL.: 064/223 111

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 064/223-111, faksu 064/222-917 ali osebno na Zoisovi 1 v Kranju oz. po pošti - do 12.30. ure dan pred izidom Gorenjskega glasala. Cena oglasov in ponudb v rubriki: **IZREDNO UGODNA.**

AVTOŠOLA B in B Vam želi sreče v letu 97

B in B Kranj - tečaj se začne 6. januarja dopoldne ob 9. uri in popoldne ob 18. uri. Radovljica - tečaj CCP se začne 20. januarja **22-55-22**

NAKUPOVALNI IZLETI SREČE, ZDRAVJA NA PRETEK TER PONOVIH SNIDENJ V NOVI LETU 1997 VAM ŽELI ROZMAN BUS. Tel.: 715-249, 411-887

AVTOBUSNI PREVOZI DRINOVEC, 731-050 1.2. München - nakupi VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

SUZUKI BOGATAJ Zvirče 30/a, Tržič Tel.: 58-850, 57-208 Neverjetni NOVOLETNI POPUSTI za vse modele SUZUKIJA! Suzuki Swift 1.3 GLS servo volan za samo 14.990 DEM, Suzuki Alto za samo 12.990 DEM, Suzuki Baleno 1.6 GL 19.990 DEM. Se priporočamo!

TERME LENDAVA HOTEL LIPA TEL. 069/75-720 75-721, 75-208 POPUSTI v terminih 1. - 26. 12. 96 in 3. 1. - 15. 2. 97 (7 dni - 9 %, 10 dni - 12 %, 14 dni - 20 %) 7 polpenzionov že za 39.165 sit, UPOKOJENCI ŠE 10 % pop. 5 dnevno SILVESTROVANJE že za 39.500 sit, 5 dnevni BOŽIČNI PROGRAM ŽE ZA 30.300 SIT.

AVTO ŠOLA NIKOLOV LJUBNO 105, TEL.: 731-519 TEČAJ CPP SE ZAČNE V PETEK, 10. 1. 1997, OB 17. URI NOVOLETNI POPUST POSEBEN POPUST ZA ŠTUDENTE

OTROŠKA TRGOVINA PIA Oblačila od 4 do 14 let. Ponudba tedna: jeans hlače, podložene, od 3.675 dalje, Kidričeva 12, Kranj

GASSER NAKUPOVALNI IZLET MUNCHEN 1.2.1997
AVTOBUSNI PREVOZI SP. SORCA 5 UGODNE CENE • INFORMACIJE na tel.: 064/697-058

Frizerski salon Nataša Moško striženje samo 800 SIT (pod Mohorjevim klancem).
Ostriženi Nace tel.: 227-014

RAČUNOVODSKI SERVIS KRANJ Samostojni podjetniki, lastniki d.o.o., pokličite 0609 641-277 ali 064 228-162 in nam zaupajte vodenje poslovnih knjig.

V TRŽIČU NAJCENEJŠE DRSANJE Na tržičkem drsalističu za Virjem je drsanje od ponedeljka do petka od 17. do 19. ure, sobota, nedelja in prazniki od 15. do 17. ure in od 18. do 20. ure. V času drsanja je odprta okrepčevalnica v Brunarici tržičkega hokejskega kluba. Cene: otroci do 15 let 200 SIT, odrasli 250 SIT.

PRAZNIČNI HALO - HALO

Vesele praznike Vam želijo

Trgovina GREDELJ Cerklje, 421-397 odprto od 8. do 19. ure; sobota od 8. do 12. ure
Po 20. 1. 97 velika razprodaja!

Trgovina SVEČAN Jezerska c. 93, Kranj 31. 12. odprto od 8. do 17.;
2. 1. 97 odprto od 8. do 11.30

Trgovina PAJER Beleharjeva 6/a, Šenčur 31. 12. od 7. do 14. ure;
1. 1. zaprto, 2. 1. od 8. do 12. ure

Trgovina JELKA Boh. Bistrica 29. 12. od 8. do 12., 31. 12. od 8. do 20.,
1. 1. zaprto, 2. 1. od 8. do 14.

Market URŠKA Jezerska c. 63/a 31. 12. od 7. do 18. ure, 1. 1. zaprto, 2. 1. od 8. do 12. ure.
Tel.: 242-646

Trgovina HLEBČEK Mlaka pri Kranju 30. in 31. 12. od 7. do 17. ure, 1. 1. zaprto, 2. 1. 97 od 8. do 11. ure.
Tel.: 245-515

Trgovina KAŠČA C. Staneta Žagarja 47 Odprto 31. 12. od 7. do 15. ure; 1. in 2. 1. od 8. do 12. ure.
Tel.: 242-178

Trgovina PRINC Zalag 22 1. 1. zaprto, 2. 1. od 8. do 12. ure.
Tel.: 421-003

Trgovina PRI MIHU Tenetiše torek, 31. 12., odprto od 8. do 15.; sredo, 1. 1. zaprto; četrtek,
2. 1., odprto od 8. do 12. Tel.: 461-181.

HALO - HALO GORENJSKI GLAS • TEL.: 223 111

Glavni trg 6, 4000 Kranj
tel.: 064/222-681, 222-701
faks: 064/223-534

Prodaja in rezervacija vstopnic poteka v gledališki blagajni (vhod z Glavnega trga) vsak delavnik od 10.00 do 12.00 ure, ob sobotah od 9.00 do 10.00 ure, ter ured pred začetkom predstav, telefonska številka blagajne 064/222-681. Rezervirane vstopnice je potrebno prevzeti najkasneje do pol ure pred začetkom predstave!

SILVESTRSKA PREDSTAVA

Evald Flisar: JUTRI BO LEPŠE
TOREK, 31. 12. 1996, ob 20. uri, za IZVEN Pokroviteljstvo uprizoritve:
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D.D., Območna enota Kranj
PONEDELJEK, 6. 1. 1997, ob 19. uri, Jean Genet: SLUŽKINJI, za abonma DIJAŠKI, IZVEN in konto
TOREK, 7. 1. 1997, ob 19.30 uri, Jean Genet: SLUŽKINJI, za abonma RDEČI, IZVEN in konto

Napovedujemo:

Ray Cooney
TO IMAMO V DRUŽINI
komedija

ČETRTEK, 9. 1.
1997, ob 19.30
uri, za IZVEN in
konto

MATEJA Kranj ODPRTO vsak dan od 8.30 do 22.30
nedelja in prazniki od 11.00 do 22.00

PIZZE SOLATE PALAČINKE
ZREZKI KALAMARI OSLIČ GIBANICA
PIŠČANEC OCVRTI SIR TIRAMISU
KANELONI POSTRV PEČENICA PIJAČA

TEL.: 222-800 DOSTAVA HRANE HITRO IN POCENI!

DISCOTEKA ARX RADOVLJICA

Od danes dalje
odprto vsak večer.

Jutri (v torek)
po 22. uri
NORO
SILVESTROVANJE

MALI OGLASI

223-444

APARATI STROJI

Prodajam starinski živalni STROJ in likalni STROJ na valj. 421-481

Prodajam BAZEN za mleko 200 litrov. Sr. vas 108, Šenčur 38974

PEČ na olje GIBO 8500 in ŠTEDILNIK 30 cm, prodajam. 76-100 38981

Prodajam novi mali električni pisalni stroj Triumph in centralno PEČ kuppersbusch. 715-821 38994

GLASBILA

KITARO ugodno prodajam. 66-469

KUPIM

HLODOVINO SMREKE večje količine, E klasa, odkupujemo, cena 15500, I. klasa cena 13500 SIT, fco kamionska cesta. 061/864-071 ali 061/864-070 27819

SAVNA • SOLARIJ

BRDO PRI KRANJU
064/221133

Delovni čas:
25.12. ZAPRTO
26.12 - 30.12.
odprto 9h - 22.30h
31.12 in 1.1. ZAPRTO

ENERGIJSKI NAPITKI

monika sport

monika sport

TV-VIDEO-AUDIO-HI-FI

ALF

ZASTOPSTVO IN PRODAJA

PIONEER Sherwood

PREDBOŽIČNI NAKUPI

NAJCENEJŠI DOLBY SURROUND PRO-LOGIC RECEIVER

49.900

IN KOMPLET PETIH ZVOČNIKOV

S SUBWOOFERJEM

32.900

GSM ERICSSON

69.900

PRI NAS JE DENAR VREDEN VEDNO VEČ

CANKARJEVA 5, KRANJ

TEL.: 064/222-055

LOKALI

KRANJ POSLOVNO HIŠO v centru in posl. stan. hišo ob vpadnici, MEDVODE okolica samopostrežno trgovino z živili, bife, restavracijo, parkirišča, PREDDVOR Kokra DOBRO OHRANJEN LOVSKI DVOREC, 400 m² v etaži x3, primeren za gostinstvo, turistično ali zdravstveno dejavnost, PREDDVOR okolica 7 m vilo ob gorskem ptoku, 800m² bivalne površine na parceli 1100 m², JESENICE center poslovni prostor 127 m² v pritličju, 2500 DEM/m², KRANJ okolica 5 km: skladiščne prostore 2 x 380 m², ŠKOFJA LOKA pizzerija, bife in trgovino, KRANJ prodajno trgovski lokal ob vpadnici v mesto, 149 m², živisika ali druga dejavnost, ŠKOFJA LOKA prodajno trgovski lokal (živila) 213 m², DOM NĚPREMIČNINE, 22-33-00, 0609/650-123 35151

Vpeljano živilsko trgovino z mešanim blagom oddamo z dokupom inventarja. 623-090 38918

AVTO ŠOLA ing. HUMAR

NAJUSPEŠNEJŠA

AVTOŠOLA vožnja v osebnih vozilih POLO, GOLF, FIESTA, SUZUKI... in z MOTORNIH KOLESOM YAMAHA

Tečaj CPP vsak PONEDELJEK ob 9. dopoldne in ob 18. popoldne

311-035

Za vas bomo vedno našli pravi nasvet in pravo glasbilo.

Vse, ki ste in bi radi postali glasbeniki, vas vabimo v novo trgovino z glasbili in opremo na Koroški 29 v Kranju.

064/211-924

GR. MATERIAL

Poceni prodajam SMREKOVE DESKE. 227-112, popoldan 38967

Lekero, d.o.o., Kranj
CESTA NA RUPO 45
KOKRICA PRI KRANJU
Tel./fax: 245-124, 245-125

Našim cenjenim kupcem, poslovnim partnerjem in prijateljem se zahvaljujemo za izkazano zaupanje in vsem skupaj želimo v novem letu 1997 obilo zdravja, sreče in uspešnih poslovnih rezultatov in se še naprej priporočamo za nakup našega prodajnega programa:

- keramične ploščice vseh vrst
- sanitarna oprema in dodatki
- kopalniško pohištvo
- stavbno pohištvo, lesne obloge vseh vrst in okenska senčila

SREČNO!

Optika Monokel

064 - 212-535
Okulistični pregledi
Kontakne leče

KOLESA

Prodajam TOMOS AVTOMATIK brez mašine. 331-316 38964

OBVESTILA

AVTOKLEPARSTVO TERAN Tratenik obveščata, da ima novo telefonsko številko. 460-024 38957

VABIMO VAS NA ZIMSKE POČITNICE OB BOHINJSKEM JEZERU, VEGETARIJANSKA KUHNJA. 411-211 38960

PREROCIŠČE DELFI
090 41 30

OBLAČILA

JEANS -MUSTANG, LEVIS, VERSACHE BLEIFREI, NAF-NAF in usnjene jakne v prodajalni PARIS Kranj center. 38968

RADIO ŽIRI PO NOVI MODOBI

VSEM POSLUŠALCEM ŽELIMO SREČNO in USPEŠNO NOVO LETO 1997

89.8
91.2
96.4

RADIO SORA

ODEJE, SPALNE VREČE SPREJEMA V ČIŠČENJE PRALNICA PERILA GABOR
tel.:310-678

OSTALO

Prodaj dva večja HRASTOVA SODA. ☎78-879 38953

Poceni prodaj 45 l AKVARIJ z vsjo opremo (brez rib). ☎330-314 38982

PRIDELKI

Prodaj jedilni KROMPIR beli, gnojjen samo s hlevskim gnojem. ☎328-858 38972

Prodaj dobro DOMAČE ŽGANJE. ☎312-187 38987

BALONI reklamno-dekorativni potiskani po vaši želji.
OSKRBA d.o.o., tel./fax 062/35-304

STAN. OPREMA

Prodaj novo JAVORJEVO KMEČKO MIZO. ☎67-294 38982

POSESTI

PRODAMO BLEĐ-ZASIP dvostanovanjsko hišo s 140 m² poslovnih prostorov na parceli 900 m² prodamo, KRANJ BITNJE novo dvostanovanjsko hišo 12x10 z dvema garažama, ob zelenem pasu na parceli 700 m², KRANJ Prmskovo NA PARCELI 450 M² del dvojčka, 160 m² površine, garaža in vrt, KRANJ Labore manjšo obnovljeno hišo z garažo na parceli 510 m², 170.000 DEM, KRANJ Druhovka vrstno hišo v IV. gr. fazi, 160.000 DEM, in dokončano dvostanovanjsko hišo, Kranj Center poslovno stanovanjsko hišo, KRANJ Mlaka: stanovanjsko hišo v III. gr.fazi na parceli 500 m², PODČRETREK ATOMSKE TOPLICE hiša v izgradnji na izredno lepi lokaciji, 2000 m², PREDDVOR okolica manjši vikend 300 m², 88000 DEM. DOM NEPREMIČNINE, 22-33-00, 0609/650-123 34193

KUPIMO za znane kupce enodružinske hiše na Gorenjskem, KUPIMO KRANJ CENTER v bližini avtobusne postaje kupimo hišo, KUPIMO AMBROŽ pod Krvavcem vikend ali zazidljivo parcelo, KOVOR pri Trliču travnik ali njivo KUPIMO KRANJ z okolico kupimo starejšo hišo potrebno popravila. DOM NEPREMIČNINE, ☎22-33-00, 0609/650-123 38984

ŠKOFJA LOKA prodamo lepo, cca 700 m² zazidljivo parcelo, 90 DEM/m², KRIŽE več sončnih parcel v hribu, 40 DEM/m², pod Dobroč zazidljivo parcelo z lepi razgledom, 1000 m², 50.000 DEM, ŠENIČNO 1300 m² na hribčku, OTOČE industrijsko parcelo ob cesti 6000 m². DOM NEPREMIČNINE, 22-33-00, 0609/659-123 38292

TRŽIČ prodamo gostinski lokal 113 m² na parceli 384 m², možna tudi druga dejavnost. DOM NEPREMIČNINE, 22-33-00, 0609/650-123 38294

Kranj - prodamo novejšo HIŠO na obrobju mesta, 400.000 DEM. DOM NEPREMIČNINE, ☎22-33-00, 0609/650-123 38970

ODDAMO KRANJ 2 ss, 50 m², neopremljeno, 400 DEM/mes., enoletno predplačilo, KRANJ Planina 2+2, 100 m², opremljeno, 700 DEM/mes, brez predplačila, KRANJ Planina 1 1 ss, 45 m², delno opremljeno, 500 DEM/mes, letno predplačilo, ŠKOFJA LOKA Hafnarjevo nas. stanovanje 150 m² v hiši z vratom in garažo, 900 DEM/mes, OTOČE stanovanje v hiši 1 s ali 2 ss, samostojni vhod, 300 DEM/mes. DOM NEPREMIČNINE, 22-33-00, 0609/650-123

VEDEŽEVANJE-SVETOVANJE
090 44 89
Merkant.com d.o.o. 1min 15s SIT

RAZNO PRODAM

Prodaj dobro ohranjeno GEPARDOVO KOŽO z glavo in meter velik MROŽEV ZOB. Cena 1500 DEM. ☎471-583 38989

ŠPORT

SMUČI, PANCARJI, DRSALKE in drugo rabljeno, prodamo. RUBIN KOKRICA, 245-478 38951

VROČI SEX V ŽIVO
00.599.2816
DIVJE ZGODBE
00.599.2811
SUPER VROČE
00.599.2555
Stavovska odgagile

STORITVE

Nudimo ažurno, kvalitetno in strokovno vodenje poslovnih knjig podjetjem in samostojnim podjetnikom. AJK,d.o.o., Kranj, ☎222-754 31700

IZPOSOJA ORODJA HILTI, namizni tenis, GLOBINSKO ČIŠČENJE KIRBY - jogijev. ☎064/411-808 35414

VEDEŽEVANJE
090 41 02
Darko trading d.o.o. 1min 15s SIT

HIŠA, stanovanje od A do Z - izdelava, storitve, usluge. ☎332-260 38726

SERVIS OLJNIH GORILNIKOV, avtomatika, dobava od peč do cisterne, moritve. BETA-S d.o.o. ☎/fax 874-059 37402

TV, VIDEO, stolp, CD in ostalo zabavno elektroniko vam hitro in kakovostno popravimol PROTON SERVIS, Bleiweisova 2 (kino Center zadaj). ☎222-004 38811

KNAUF, RIGIPS, ARMSTRONG, MONTAŽA STAVBNEGA POHISTVA, UGODNO. Mobilitel: 0609/649-255

Vedežujem in gledam v karte po dogovoru. ☎332-722 38956

Kvalitetno izdelujem močne CINKANE SMETNJAKE vel. 240 l, 500 l, 700 l, 900 l. Jenkole, Prebačovo 32 a, ☎326-426 38988

VEDEŽEVANJE-SVETOVANJE
090 44 90
Merkant.com d.o.o. 1min 15s SIT

ASTROLOGIJA
090-44-42
VEDEŽEVANJE
Prihodnost ☎1 min. 15s SIT

Dobavim in polegam laminat talne obloge, zelo ugodno. ☎58-854 38997

STANOVANJA

KUPIJEMO - PRODAJAMO, NAJEMAMO - ODDAJAMO: STANOVANJA, HIŠE, POSЛОВNE PROSTORE IN PARCELE. DOM NEPREMIČNINE, Koroška c. 16, Kranj, ☎22-33-00

VEDEŽEVANJE
090 42 65
Darko trading d.o.o. 1min 15s SIT

KRANJ PLANINA III 2 ss, 62 m²/108.000 DEM, KRANJ Center 1 ss, 43V, brez balkona, CK, 73000 DEM, KRANJ Planina I 2 ss, 63 m² /II., preurejeno v 2 ss + k, 1650 DEM/m², KRANJ Planina I 1ss/II, 39,5 m², 75000 DEM opremljena kuhinja upoštevana v ceni, TRŽIČ Deteljica 1 ss, 38 m²/III., nizok blok, obnovljeno, 60.000 DEM, ŠKOFJA LOKA POLUBNIK 1 3 ss, 75 m² /VII, obnovljeno. DOM NEPREMIČNINE, ☎22-33-00, 0609/650-123 35113

KUPIMO ŠKOFJA LOKA 3 ss ali 4 ss, selitev po dogovoru, KRANJ v S delu mesta kupimo 3 ss, Kranj Zlato polje kupimo 2 ss starejšo stanovanje, KRANJ KUPIMO VEČ MANJŠIH STANOVANJ. DOM NEPREMIČNINE, 22-33-00, 0609/650-123 35707

KRANJ in ŠKOFJA LOKA
Kupimo 3-sobno ali 4-sobno stanovanje in več enosobnih.
DOM, tel.:22-33-00

Fant išče SOBO s kopalnico v Kranju ali okolici s 15. januarjem. Ponudbe na ☎0608-33-076 ali pod Šifra: MIRAN 38846

1 ss v Kranju kupim, ponudbe s ceno. ☎212-181 38936

SOBO išče starejši moški v Kranju in okolici kot reden mesečni predplačnik. ☎061/727-947 38965

SERVIS AVTOMOBILSKIH IZPUSNIH CEVI
ŽABNICA, SP. BITNJE 22
TEL.: 064/311-965

VOZILA DELI

Prodaj TORZIJSKO OSOVINO za avtomobilsko prikolico. ☎681-086 38954

Po delih prodaj Z 101, z 750 in 126 P ter vlečno kljuko za Gofla II. ☎53-176 38956

Prodaj VERIGE za JUGO 101, nove za 6000 SIT. ☎78-606 38959

SWIFT 1.0 prodaj za dele, komplet zadnji del, menjalnik. ☎431-247 38990

ASTROLOGIJA IN VEDEŽEVANJE po telefonu ali osebno
090-41-43
15s SITmin Zlata B.d.o.o.

VOZILA

Prodaj 126 P, letnik 1987, reg. do 10/97. ☎806-182 38721

Prodaj JUGO 45, letnik 1986. ☎633-294 38876

Prodaj R 4 GTL, I. 87, reg. do decembra 1997. ☎064/328-088 dopoldne

AG GANTAR
Bratov Praprotnik 10, NAKLO
Tel./fax:064/471-035
PRODAJA IN MONTAŽA IZPUSNIH SISTEMOV TER AVTOMOBILSKIH BLAZILCEV
MONROE amortizerji

Prodaj GOLF diesel, I.90, rdeče barve. Sp. Brnik 34, ogled popoldan 38918

LIVADA,d.o.o., AVTOINTEK prodaj več vozil: ALFA ROMEO 75 1.6 letnik 1986, RITMO 60 I. 82, VECTRA 2.0 IGT, letnik 1990, GOLF, letnik 1981, 1987, AX I. 89, 91, CORDOBA 1.4, GLX, I. 94. Možna menjava staro za staro, nakup na kredit, prepisi vozil, VSEM STRANKAM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO. ☎224-029 38971

Prodaj GOLF bencin 1.3, letnik 1987. ☎719-118, Avto Lesce 38975

Prodaj KOMBI RIVAL, letnik 1987. ☎861-662 35976

Mercedes 220 D ugodno prodaj ali zamenjam za starine. ☎431-247 38981

Odkup - prodaj rabljenih vozil - konkurenčne cene. ☎323-298, 0609/643-202 38965

TALON, d.o.o.
Zgornje Bitnje 32
tel.:064/311 032

Strankam in poslovnim partnerjem želimo vesel božič in srečno novo leto

ZAPOSLOTITVE

Bistro DAMA zapsoli dekje v strežbi. Vloge pisno ali osebno. BISTRO DAMA, Nikola Tesla 1, Kranj ☎331-206 38752

Ribiška družina Kranj
Stritarjeva 5, Kranj
tel.: 211-878

vabi k sodelovanju **dva delavca** na področju gostinske dejavnosti.

Pogoji: poklicna gostinska šola - smer kuhar, natakak, zaželene del. izkušnje. Zaposlitev je za določen čas, z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas. Prijave pošljite na gornji naslov vključno do 10. januarja 1997.

ZAHVALA

Ni smrt tisto, kar nas loči in življenje ni, kar družji nas, so vezi močnejše, brez pomena zanje so razdalje kraj in čas!
Mila Kačič

Veliko prezgodaj je kruta bolezen pretrgala življenjsko pot

PAVLE URBANC

iz Stražišča pri Kranju, roj. 7. 7. 1932 - 22. 12. 1996

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala gospodu župniku iz Stražišča pri Kranju za lepo opravljen obred. Prav lepa hvala tudi pevcem Društva upokojenecv Kranj za zapete žalostinke. Podjetju Navček za lepo pripravljene zadnji počitek.

Žalujoči: mož Tone, sinova Tone in Vili z družinami
Kranj, 27. decembra 1996

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

VINKO LEBEN
upravnik pošte Škofja Loka

Na njegovo zadnjo pot smo ga pospremili v četrtek, 26. decembra 1996, v njegovih rodnih Selcih. Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Delavci Pošte Slovenije, PE Kranj

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽA RAKOVCA

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vikendašem, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Zahvaljujemo se gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke. Posebna zahvala dr. Terčonu za dolgoletno zdravljenje in osebju Bolnišnice Jesenice.

Žalujoči: žena Pavla, hči in sin z družinama

ZAHVALA

Svet brezskrbnosti, svet usode, le kje sreča mi leži. Nje pa ni, le kje mi blodi, v svetu tem zame je ni.

Ob nenadni izgubi naše drage

KLAVDIJE

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni prerani zadnji poti, za izraze sožalja in poklonjeno cvetje. Iskrena hvala g. župniku za opravljen pogreb, g. za zaigrano Tišino. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju dežurne ambulante Kranj in zdravnikom UKC oddelkov IPP ter CIIM, soščolcem, pogrebnima zavodoma Akris in Kranj, sodelavcem Peritekso in Cankarjevega doma. Hvala vsem, ki ste nam stali ob strani in jo imeli radi. Ohranimo jo v lepem spominu.

Vedno smo te in te bomo imeli radi. Tvoji najdražji.
Kranj, 27. decembra 1996

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

VENCELJ d.o.o.

TRGOVINA
TURIZEM
STORITVE

VENCELJ - OMAN
Sponzor današnje križanke je Trgovina Vencelj iz Preddvora, kjer vam poleg dnevno svežih delikates, domačega peciva in gospodinjne galanterije nudijo tudi celo paleta svežega sadja in zelenjave.
Odperto imajo vsak dan od 8. do 19.30 ure, v soboto od 8. do 18. ure in v nedeljo od 8. do 12. ure.

Za pravilno rešeno križanko so pripravili nagrade:
pet nagrajencev dobi prte visoke kvalitete BPT iz Tržiča, ki jih imajo odslej vedno v zalogi, peterica pa dobi bon v vrednosti po 1.000 SIT, ki ga vnovčite v njihovi trgovini na Belski cesti v Preddvoru.

Rešitev križanke pošljite na dopisnicah na naslov Trgovina Vencelj, Belska c. 15, 4205 Preddvor ali Trgovina Oman, Zg. Duplje 95, 4203 Duplje najkasneje do srede, 15. januarja 1997.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	

	GORENJSKI GLAS	DUH IZ SHAKESPEAROVEGA VIHARJA	LUKA NA NORVEŠKEM	KRATKA ULANSKA SUKNJA	GORENJSKI GLAS	FR. SLIKAR NEM. RODU MAX	REKA V S. ITALIJI	IVAN SELAN	LASTNIK MALEGA POSESTVA	GORENJSKI GLAS	MODEREN PLES	PEVEC PLES-TENJAK
	SUMERSKI BOG NEBA		5		PESNIK	59				SIMON JENKO		
	DEL STATEV			11	ZENSKA KI RIŠE POLARNI RAZISKOV. AMUNDSENI					GR. MATI BOGOV		
	NEKD. POVRŠ. MERA											
	OBRT ZA PRIDELOVANJE SIRA ENAKI CRKI	18						FR. IGRL GABIN		56	38	
		46	54	45	26		62	ESTONEC	22			SMUČANJE
												POSODA ZA PEPEL
										STANE ŽAGAR		15
										NRAVNOST		
	KANAL ZA ODPADNE VODE			51		ZIDOVSKI MISLEC ACOSTA		STRAH PRED NASTOPOM MOŠKO IME		65	27	
												47
	KERŠAWNIK			NAKAZA	BAJESL. BITJE GLAS, ZVOK	19		OBDELANO POLJE	TVORBA			
	SVOJINA	49				EVROPSKI VELETOK		16		KRAJ PRI OPATJI SERGEJ JESENIN	36	
	ENAKI CRKI		6	48		DRAGO TRŠAR		53				
												GORENJSKI GLAS
	BAKTERIJA		41		REKA V AMERIKI (SLAPOVI)	LITJE SRCE (POMANJŠ.)		55	SL. GLAS. DOVŽAN	OOSTAVEK		
	PREDUJEM		35			REKA V RUSIJI		40				
						MEDMET SMEHA						
	BAZA PODATKOV	POSTELJNO OGRINJALO	IRHOVIHA	23			52	HOTEL ZA LADISKE TURISTE	IVAN LEVAR OSVEŽ. PLUČA			
			SL. PISEC JARC									
				66			4					VEDA O DONOSU O GANIZMU DO OKOLIŠA
	IT. IME REKE ADIŽE		43	67		33		POLJSKO OPRAVLO	10		24	12
								OKOLJE				
	ZGANA GLINA					64				IME VEČ REK NA ŠKOTSKEM		
										100		
	FR. PISEC EMILE (GARY ROMAIN)		25			70		KATJA EPSTEIN		KRATEK MOŠKO SIKOLJ. VRTNA LOPA	30	
								GL. MESTO GIVNEJE				
	NEKLAJDE V STAVČNI ZVEZI					7				71		KORALEC RACINO
												VODNA RASTLINA
	ELAN	MESTO NA PORTUGALSLEM			ZMKAVT	PLJAČA STARO-SLOVANOV		60	KIP BREZ LIDOV VALJAST TULEC S SMODNIKOM	31	69	14
	GLAVNI ŠTEVNIK ZVEZDA SPREMENLJIVKA				13	SL. MARENKENKA GAZBARA PASJA PASMA	29				42	
										ČAROVNIK		
										RIMSKI DRŽAVNIK	28	
	PRVA DUKOVNIKOVA MASA				57					PRIP. SASOV		
										RICHARD BURTON		
	DEL CELINE OBDAN Z MORJEM				63						21	61
	TRSKA				9		32	OBLEKA ZA PREOBLAČENJE		8		
	SKUPINA PTIC V LETU				50			MESTO V DALMACIJI				58
										MOŠKO IME		SESTA F. KAL

Srečno

JAKA POKORA

AKCIJA GORENJSKE TELEVIZIJE TELE-TV IN GORENJSKEGA GLAS

Razveselite svoje bližnje
KUPON: KAMERA PRESENEČENJA
Presenetiti želim: Ime in priimek:
Naslov:
Predlagatelj: Ime in priimek:
Naslov: Kontaktni telefon:
Opis presenečenja:
Kupone pošljite na naslova TELEVIZIJA TELE-TV Kranj, Nikole Tesla 2, Kranj ali na GORENJSKI GLAS, Zola

RADIO KRANJ
97.9 FM
STEREO

V NOVO LETO Z RADIOM KRANJ

RADIO KRANJ
97.9 FM
STEREO